

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

อาจารย์เกษม ฟุ้งกิตติกุล

ศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานการประถมศึกษา

อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

อาจารย์ศิริพงษ์ นวลแก้ว

ศึกษานิเทศก์ 6 สำนักงานการประถมศึกษา

อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

อาจารย์สมปอง อินทร์งาม

อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนบ้านแม่เตี้ย

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ลาน้อย

จังหวัดแม่ฮ่องสอน

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก ข

แผนการสอนเพื่อเตรียมทักษะการอ่าน

แผนการสอนเพื่อเตรียมทักษะการอ่าน

- ทักษะการอ่านข้ามคำ (Skimming)
- ทักษะการอ่านเฉพาะจุด (Scanning)
- ทักษะการอ่านสืบเสาะใจความ (Extensive Reading)
- ทักษะการอ่านพินิจพิเคราะห์ (Intensive Reading)

แผนการสอนที่ 1 การสอนทักษะการอ่านข้ามคำ (Skimming)

เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านไม่จำเป็นต้องอ่านทุกคำ ทุกข้อความแต่จะเลือกอ่านเฉพาะคำหรือข้อความที่ต้องการ เพื่อจับประเด็นและทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านเท่านั้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกขั้นตอนการอ่านข้ามคำ (Skimming) ได้
2. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านโดยใช้ทักษะการอ่านข้ามคำ (Skimming) ได้
3. นักเรียนสามารถตอบคำถามท้ายเรื่อง ผงชูรส ได้

เนื้อหา

ผงชูรส สตรีสารภาคพิเศษ เมษายน 2535

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียน เรื่องความสำคัญของหนังสือและการอ่านหนังสือ จุดมุ่งหมายของการอ่าน ลักษณะของการอ่านที่ดี ควรเป็นการอ่านที่ทำให้ผู้อ่านสามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการจับใจความสำคัญของเรื่องทีอ่านได้อย่างรวดเร็ว และทำความเข้าใจเรื่องทีอ่านได้เป็นอย่างดี โดยสามารถเลือกใช้ทักษะการอ่านทีเหมาะสมกับเรื่องทีอ่าน

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายทักษะการอ่านข้ามคำ (Skimming) โดยใช้แผนภูมิแสดงขั้นตอนการอ่านข้ามคำ

ทักษะการอ่านข้ามคำ คือวิธีการอ่านข้อความอย่างรวดเร็ว อ่านข้ามเป็นตอน ๆ ไปอาจเป็นประโยคหรือบรรทัด ๆ ไปไม่ติดต่อกันก็ได้ อาจอ่านข้อความตอนเริ่มแรกก่อนแล้วข้ามไปประมาณ 4-5 ประโยค จึงจะอ่านข้อความตอนใหม่ต่อไป การอ่านข้ามคำมีจุดมุ่งหมายหลักคือ

1.1 เพื่อเก็บประเด็นหรือใจความสำคัญโดยทั่ว ๆ ไป

1.2 เพื่อเก็บรายละเอียดสำคัญบางอย่างเท่านั้น

ขั้นตอนการอ่านข้ามคำ

1). ให้นักเรียนสำรวจสิ่งทีอ่านก่อนโดยการอ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อสามารถทีจะคิดและคาดการณ์เป็นแนวคิดไว้ล่วงหน้าก่อนการอ่านจริง การสำรวจสิ่งทีอ่านจริงนี้จะทำให้การจับประเด็นสำคัญได้เร็วขึ้น ยังสามารถช่วยเลือกอ่านหรือข้ามข้อความบางตอนไปได้โดยไม่ทำให้เสียความ ย้ำให้นักเรียนสังเกตจากหัวเรื่อง รูปภาพ ตัวอักษรตัวหนา ตัวเอน เป็นต้น

2). ให้นักเรียนพยายามตีความหมายจากชื่อเรื่อง ถ้าไม่มีชื่อเรื่องควรสังเกตจากรูปภาพประกอบ ตัวอักษรตัวหนา หรือตัวเอน ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

3). ให้นักเรียนอ่านย่อหน้าแรกทั้งหมด ขณะอ่านย่อหน้าแรกต้องพยายามจับประเด็นสำคัญของเรื่อง ย่อหน้าแรกจะเป็นส่วนทีจะบอกให้ทราบว่เรื่องทีอ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร จะช่วยให้เข้าใจประเด็นสำคัญและเนื้อเรื่องอย่างคร่าว ๆ

4). อ่านสองหรือสามคำแรก หรือสองสามคำสุดท้ายของแต่ละประโยค อย่างรวดเร็วคือ จะอ่านเพียง 1 ใน 3 ของทุก ๆ ประโยคเท่านั้น

5). อ่านเฉพาะคำหรือวลีที่สำคัญ เพื่อเก็บรายละเอียดบางอย่างเท่านั้น โดยสังเกตคำหรือวลีดังกล่าวอาจมีตัวเลขกำกับ พิมพ์ตัวหนา ตัวเอน มีเครื่องหมายอัฒประกาศ นชลิขิต หรือสัญลักษณ์ประกาศกำกับอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

6). อ่านย่อหน้าสุดท้ายอย่างระมัดระวัง เพื่อสรุปแนวคิดของเรื่องที่ย่าน

2. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับขั้นตอนการอ่านข้ามคำ ครูสาธิตการอ่านข้ามคำโดยใช้แผนภูมิการอ่าน

3. ครูแจกเนื้อหาเรื่อง ผงชูรส ให้ทุกคนอ่านอย่างคร่าว ๆ 1 รอบ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

- เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

- เราจะอ่านเรื่องลักษณะนี้เพื่ออะไร (เพื่อหาใจความสำคัญ, เพื่อหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง, เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน, เพื่อค้นคว้าหาความรู้ และรายละเอียดของเรื่องทั้งหมด)

- มีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องอ่านทุกคำ ทุกข้อความ

4. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านจากการถามนำของครู

5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านเนื้อหาลักษณะนี้ควรเป็นการอ่านเพื่อหาใจความสำคัญ เก็บรายละเอียดบางอย่างของเรื่องที่ย่าน และทักษะที่เหมาะสมกับการอ่านเนื้อหาลักษณะนี้ คือ การอ่านข้ามคำ (Skimming)

6. ครูสรุปและทบทวนขั้นตอนการอ่านข้ามคำ

7. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง ผงชูรส โดยใช้ทักษะการอ่านข้ามคำ

8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีการอ่านข้ามคำ (Skimming) จากการอ่านเรื่อง ผงชูรส ที่ถูกต้อง เพื่อให้ นักเรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน เรื่อง ผงชูรส

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิการอ่านข้ามคำ
2. แผนภูมิสถิติการอ่านข้ามคำ
3. หนังสือชนิดต่าง ๆ
4. บทความเรื่อง ผงชูรส
5. แบบทดสอบท้ายเรื่อง

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. ตรวจผลงาน

แบบฝึกหัดท้ายเรื่อง ผงชูรส

1. ผงชูรสมีชื่อทางเคมีตรงกับข้อใด
 - ก. โซเดียมคลอไรด์
 - ข. โซเดียมเปอร์ออกไซด์
 - ค. โมโนโซเดียมกลูตาเมต
 - ง. โมโนโซเดียมคลอไรด์
2. กลูตาเมตมีส่วนสำคัญต่อระบบใด
 - ก. ระบบขับถ่าย
 - ข. ระบบหายใจ
 - ค. ระบบย่อยอาหาร
 - ง. ระบบไหลเวียนโลหิต
3. กรดกลูตามิกเป็นส่วนประกอบของสารอาหารประเภทใด
 - ก. คาร์โบไฮเดรต
 - ข. โปรตีน
 - ค. ไขมัน
 - ง. เกลือแร่
4. ปริมาณของผงชูรสในอาหารที่เกินระดับความปลอดภัย
 - ก. 0.2% ของน้ำหนักอาหารที่รับประทาน
 - ข. 0.6% ของน้ำหนักอาหารที่รับประทาน
5. ข้อใดคือลักษณะของผงชูรสแท้
 - ก. สีขาว ทึบแสง ท่อนยาวปลายทั้งสองโตเท่ากัน
 - ข. สีขาว โปร่งแสง มีฟองอากาศเป็นจุด ๆ
 - ค. สีขาว ทึบแสง ท่อนยาวหัวโตปลายเล็ก
 - ง. สีขาว โปร่งแสง ท่อนยาวหัวโตปลายเล็ก
6. เมื่อทานอาหารที่มีการเติมผงชูรสแล้วเกิดอาการแน่นหน้าอก หรือชาบริเวณคอควรเลือกใช้สิ่งใดแทนผงชูรสในการปรุงอาหาร
 - ก. น้ำตาล
 - ข. น้ำส้มสายชู
 - ค. เกลือ
 - ง. ซันตัสกร

แผนการสอนที่ 2 การสอนทักษะการอ่านข้ามคำ (Skimming)

เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านไม่จำเป็นต้องอ่านทุกคำ ทุกข้อความแต่จะเลือกอ่านเฉพาะคำหรือข้อความที่ต้องการ เพื่อจับประเด็นและทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านเท่านั้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกขั้นตอนการอ่านข้ามคำ (Skimming) ได้
2. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านโดยใช้ทักษะการอ่านข้ามคำ
3. นักเรียนสามารถตอบคำถามท้ายเรื่องแก๊สธรรมชาติได้

เนื้อหา

แก๊สธรรมชาติ สตรีสารภาคพิเศษ กันยายน 2534

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของหนังสือและการอ่านหนังสือ จุดมุ่งหมายของการอ่าน ลักษณะของการอ่านที่ดี ควรเป็นการอ่านที่ทำให้ผู้อ่านสามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการ จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว และทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี โดยสามารถเลือกใช้ทักษะการอ่านที่เหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน

ขั้นสอน

1. ครูทบทวนทักษะการอ่านข้ามคำ (Skimming) โดยใช้แผนภูมิแสดงขั้นตอนการอ่านข้ามคำ

ทักษะการอ่านข้ามคำ คือวิธีการอ่านข้อความอย่างรวดเร็ว อ่านข้ามเป็น ตอน ๆ ไป อาจเป็นประโยคหรือบรรทัด ๆ ไป ไม่ติดต่อกันก็ได้ อาจจะอ่านข้อความตอนเริ่มแรกก่อนแล้วข้ามไปประมาณ 4-5 ประโยค จึงจะอ่านข้อความตอนใหม่ต่อไป การอ่านข้ามคำมีจุดมุ่งหมายหลักคือ

1.1. เพื่อเก็บประเด็นหรือใจความสำคัญโดยทั่ว ๆ ไป

1.2. เพื่อเก็บรายละเอียดสำคัญบางอย่างเท่านั้น

ขั้นตอนการอ่านข้ามคำ

1). ให้นักเรียนสำรวจสิ่งที่อ่านก่อนโดยการอ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อสามารถที่จะคิดและคาดการณ์เป็นแนวคิดไว้ล่วงหน้าก่อนการอ่านจริง การสำรวจสิ่งที่อ่านจริงนี้จะทำให้การจับประเด็นสำคัญได้เร็วขึ้น ยังสามารถช่วยเลือกอ่านหรือข้ามข้อความบางตอนไปได้โดยไม่ทำให้เสียความ ย้ำให้นักเรียนสังเกตจากหัวเรื่อง รูปภาพ ตัวอักษรตัวหนา ตัวเอน เป็นต้น

2). ให้นักเรียนพยายามตีความหมายจากชื่อเรื่อง ถ้าไม่มีชื่อเรื่องควรสังเกตจากรูปภาพประกอบ ตัวอักษรตัวหนา หรือตัวเอน ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

3). ให้นักเรียนอ่านย่อหน้าแรกทั้งหมด ขณะอ่านย่อหน้าแรกต้องพยายามจับประเด็นสำคัญของเรื่อง ย่อหน้าแรกจะเป็นส่วนที่จะบอกให้ทราบว่าเรื่องที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร จะช่วยให้เข้าใจประเด็นสำคัญและเนื้อเรื่องอย่างคร่าว ๆ

4). อ่านสองหรือสามคำแรก หรือสองสามคำสุดท้ายของแต่ละประโยค อย่างรวดเร็วคือ จะอ่านเพียง 1 ใน 3 ของทุก ๆ ประโยคเท่านั้น

5). อ่านเฉพาะคำหรือวลีที่สำคัญ เพื่อเก็บรายละเอียดบางอย่างเท่านั้น โดยสังเกตคำหรือวลีดังกล่าวอาจมีตัวเลขกำกับ พิมพ์ตัวหนา ตัวเอน มีเครื่องหมายัญประกาศ นลลิขิต หรือสัญลักษณ์กำกับอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

6). อ่านย่อหน้าสุดท้ายอย่างระมัดระวัง เพื่อสรุปแนวคิดของเรื่องที่อ่าน

2. ครูแจกเนื้อหาเรื่อง แก๊สธรรมชาติ ให้ทุกคนอ่านอย่างคร่าว ๆ 1 รอบ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

- เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

- เราจะอ่านเรื่องลักษณะนี้เพื่ออะไร (เพื่อหาใจความสำคัญ, เพื่อหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง, เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน, เพื่อค้นคว้าหาความรู้ และรายละเอียดของเรื่องทั้งหมด)

- มีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องอ่านทุกคำ ทุกข้อความ

3. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านจากการถามนำของครู

4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านเนื้อหาหลักขณะนี้ควรเป็นการอ่านเพื่อหาใจความสำคัญ เก็บรายละเอียดบางอย่างของเรื่องที่ย่าน และทักษะที่เหมาะสมกับการอ่านเนื้อหาหลักขณะนี้ คือ การอ่านข้ามคำ (Skimming)

5. ครูสรุปและทบทวนขั้นตอนการอ่านข้ามคำ

6. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง แก๊สธรรมชาติ โดยใช้ทักษะการอ่านข้ามคำ

7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีการอ่านข้ามคำ (Skimming) จากการอ่านเรื่อง แก๊สธรรมชาติ ที่ถูกต้อง เพื่อให้ นักเรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนเรื่อง แก๊สธรรมชาติ

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิการอ่านข้ามคำ
2. แผนภูมิสาธิตการอ่านข้ามคำ
3. หนังสือชนิดต่าง ๆ
4. บทอ่านเรื่อง แก๊สธรรมชาติ
5. แบบทดสอบท้ายเรื่อง

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. ตรวจผลงาน

แบบฝึกหัดท้ายเรื่อง แก๊สธรรมชาติ

1. แก๊สธรรมชาติ หมายถึงข้อใด
 - ก. ไฮโดรเจน
 - ข. ไนโตรเจน
 - ค. ออกซิเจน
 - ง. แก๊สหุงต้ม
2. แก๊สธรรมชาติในข้อใดที่เหมาะสมแก่การทำเป็นแก๊สหุงต้ม
 - ก. มีเทน
 - ข. อีเทน
 - ค. บิวเทน
 - ง. โพรเพน
3. แก๊สชนิดใดที่มีฤทธิ์ในการกัดกร่อนโลหะ เช่น สังกะสี เหล็ก
 - ก. ออกซิเจน
 - ข. ไฮโดรเจนซัลไฟด์
 - ค. คาร์บอนไดออกไซด์
 - ง. มีเทน
4. วัตถุดิบในการผลิตพลาสติก คือข้อใด
 - ก. มีเทน
 - ข. อีเทน
 - ค. โพรเพน
 - ง. เฮกเซน
5. แหล่งที่พบแก๊สธรรมชาติมากที่สุดในประเทศไทย คือที่ใด
 - ก. จ. กำแพงเพชร
 - ข. บริเวณอ่าวไทย
 - ค. จ. ระยอง
 - ง. จ. ขอนแก่น

แผนการสอนที่ 3 การสอนทักษะการอ่านข้ามคำ (Skimming)

เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านไม่จำเป็นต้องอ่านทุกคำ ทุกข้อความแต่จะเลือกอ่านเฉพาะคำหรือข้อความที่ต้องการ เพื่อจับประเด็นและทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านเท่านั้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกขั้นตอนการอ่านข้ามคำ (Skimming) ได้
2. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านโดยใช้ทักษะการอ่านข้ามคำ
3. นักเรียนสามารถตอบคำถามท้ายเรื่องนกอพยพได้

เนื้อหา

นกอพยพ สตรีสารภาคพิเศษ มิถุนายน 2537

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของหนังสือและการอ่านหนังสือ จุดมุ่งหมายของการอ่าน ลักษณะของการอ่านที่ดี ควรเป็นการอ่านที่ทำให้ผู้อ่านสามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการ จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว และทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี โดยสามารถเลือกใช้ทักษะการอ่านที่เหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน

ขั้นสอน

1. ครูทบทวนทักษะการอ่านข้ามคำ (Skimming) โดยใช้แผนภูมิแสดงขั้นตอนการอ่านข้ามคำ

ทักษะการอ่านข้ามคำ คือวิธีการอ่านข้อความอย่างรวดเร็ว อ่านข้ามเป็นตอน ๆ ไป อาจเป็นประโยคหรือบรรทัด ๆ ไป ไม่ติดต่อกันก็ได้ อาจจะอ่านข้อความตอนเริ่มแรกก่อนแล้วข้ามไปประมาณ 4-5 ประโยค จึงจะอ่านข้อความตอนใหม่ต่อไป การอ่านข้ามคำมีจุดมุ่งหมายหลักคือ

1.1 เพื่อเก็บประเด็นหรือใจความสำคัญโดยทั่ว ๆ ไป

1.2 เพื่อเก็บรายละเอียดสำคัญบางอย่างเท่านั้น

ขั้นตอนการอ่านข้ามคำ

1). ให้นักเรียนสำรวจสิ่งที่อ่านก่อนโดยการอ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อสามารถที่จะคิดและคาดการณ์เป็นแนวคิดไว้ล่วงหน้าก่อนการอ่านจริง การสำรวจสิ่งที่อ่านจริงนี้จะทำให้การจับประเด็นสำคัญได้เร็วขึ้น ยังสามารถช่วยเลือกอ่านหรือข้ามข้อความบางตอนไปได้โดยไม่ทำให้เสียความ ย้ำให้นักเรียนสังเกตจากหัวเรื่อง รูปภาพ ตัวอักษรตัวหนา ตัวเอน เป็นต้น

2). ให้นักเรียนพยายามตีความหมายจากชื่อเรื่อง ถ้าไม่มีชื่อเรื่องควรสังเกตจากรูปภาพประกอบ ตัวอักษรตัวหนา หรือตัวเอน ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

3). ให้นักเรียนอ่านย่อหน้าแรกทั้งหมด ขณะอ่านย่อหน้าแรกต้องพยายามจับประเด็นสำคัญของเรื่อง ย่อหน้าแรกจะเป็นส่วนที่จะบอกให้ทราบว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร จะช่วยให้เข้าใจประเด็นสำคัญและเนื้อเรื่องอย่างคร่าว ๆ

4). อ่านสองหรือสามคำแรก หรือสองสามคำสุดท้ายของแต่ละประโยค อย่างรวดเร็วคือ จะอ่านเพียง 1 ใน 3 ของทุก ๆ ประโยคเท่านั้น

5). อ่านเฉพาะคำหรือวลีที่สำคัญ เพื่อเก็บรายละเอียดบางอย่างเท่านั้น โดยสังเกตคำหรือวลีดังกล่าวอาจมีตัวเลขกำกับ พิมพ์ตัวหนา ตัวเอน มีเครื่องหมายอัฒภาค นชลิขิต หรือสัญลักษณ์กำกับอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

6). อ่านย่อหน้าสุดท้ายอย่างระมัดระวัง เพื่อสรุปแนวคิดของเรื่องที่อ่าน

2..ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับขั้นตอนการอ่านข้ามคำ ครูสาธิตการอ่านข้ามคำโดยใช้แผนภูมิการอ่าน

3. ครูแจกเนื้อหาเรื่อง นกอพยพ ให้ทุกคนอ่านอย่างคร่าว ๆ 1 รอบ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

- เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
- เราจะอ่านเรื่องลักษณะนี้เพื่ออะไร (เพื่อหาใจความสำคัญ, เพื่อหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง, เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน, เพื่อค้นคว้าหาความรู้ และรายละเอียดของเรื่องทั้งหมด)
- มีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องอ่านทุกคำ ทุกข้อความ

4. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านจากการถามนำของครู

5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านเนื้อหาลักษณะนี้ควรเป็นการอ่านเพื่อหาใจความสำคัญ เก็บรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาของเรื่อง และทักษะที่เหมาะสมกับการอ่านเนื้อเรื่องลักษณะนี้ คือการอ่านข้ามคำ(Skimming)

6. ครูสรุปและทบทวนขั้นตอนการอ่านข้ามคำ

7. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง นกอพยพ โดยใช้ทักษะการอ่านข้ามคำ

8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีการอ่านข้ามคำ (Skimming) จากการอ่านเรื่อง นกอพยพ ที่ถูกต้อง เพื่อให้ นักเรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนเรื่อง นกอพยพ

สื่อการเรียนการสอน

1. บทอ่านเรื่อง นกอพยพ
2. แบบทดสอบท้ายเรื่อง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. ตรวจผลงาน

แบบฝึกหัดท้ายเรื่อง นกอพยพ

1. นกอพยพที่มักเข้ามาในเมืองไทย คือข้อใด
 - ก. นกвор์เบลอร์
 - ข. กวางคาริบู
 - ค. ปลาวาฬ
 - ง. นกนางแอ่น
2. ในกรุงเทพมหานคร มักมีกลุ่มนกอพยพมาเกาะตามสายไฟฟ้า ก่อให้เกิดปัญหาในข้อใด
 - ก. การขาดแคลนอาหาร
 - ข. การขาดแคลนที่อยู่อาศัย
 - ค. ความสกปรกจากการถ่ายมูล
 - ง. การจรรยาจรติดขัด
3. ข้อใดกล่าวถูกต้อง
 - ก. นกอพยพเพื่อหนีอากาศหนาว
 - ข. นกอพยพเพื่อต้องการหาอาหาร
 - ค. นกอพยพเพื่อต้องการสืบพันธุ์
 - ง. นกอพยพเป็นไปตาม-สัญชาตญาณของนก
4. นกอพยพชนิดใดที่เดินทางไกลที่สุด
 - ก. นกนางแอ่น
 - ข. นกนางนวลขั้วโลกเหนือ
 - ค. นกเป็ดน้ำ
 - ง. นกвор์เบลอร์
5. นกชนิดใดเดินทางในเวลากลางวัน
 - ก. นกเป็ดน้ำ
 - ข. นกвор์เบลอร์
 - ค. นกนางแอ่น
 - ง. ห่าน

แผนการสอนที่ 4 ทักษะการอ่านเฉพาะจุด (Scanning)

เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเฉพาะจุดเป็นการอ่านเพื่อต้องการหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง ควรใช้วิธีการอ่านโดยพิจารณาไปบนข้อความอย่างรวดเร็ว เพื่อหาสิ่งที่ต้องการและเมื่อพบข้อมูลที่ต้องการแล้วให้พิจารณาข้อความนั้นอย่างละเอียดและระมัดระวัง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกขั้นตอนการอ่านเฉพาะจุด(Scanning)ได้
2. นักเรียนสามารถค้นหาข้อมูลเฉพาะเจาะจงจากการอ่านเนื้อเรื่องได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถใช้ทักษะการอ่านเฉพาะจุด(Scanning) และตอบคำถามท้ายเรื่อง ผังเป็นแมลงเศรษฐกิจได้

เนื้อหา

ผังเป็นแมลงเศรษฐกิจ สตรีสารภาคพิเศษ กุมภาพันธ์ 2535

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการอ่านที่ดี และการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน จุดมุ่งหมายของการอ่าน ความสำคัญของการอ่าน ลักษณะการอ่านที่ดี ควรเป็นการอ่านที่ทำให้ผู้อ่านสามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการ รวมไปถึงการจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว และทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง โดยเลือกใช้ทักษะการอ่านที่เหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน รวมไปถึงกลวิธีในการช่วยพัฒนาการอ่านของนักเรียน เช่น

- การเดาความหมายจากชื่อเรื่อง ตัวพิมพ์ ภาพประกอบ

- การเดาความหมายของคำศัพท์ใหม่โดยอาศัยบริบทรอบข้าง
- การเดาความหมายของคำศัพท์ใหม่โดยอาศัยความรู้พื้นฐานของนักเรียน

ขั้นสอน

1. ครูทบทวนการอ่านโดยการให้ทักษะการอ่านข้ามคำ โดยให้นักเรียนบอกขั้นตอนการอ่านข้ามคำ และสามารถนำมาเชื่อมโยงกับทักษะการอ่านเฉพาะจุด ที่นักเรียนจะได้เรียนในวันนี้
2. ครูอธิบายทักษะการอ่านเฉพาะจุด (Scanning) ให้แก่นักเรียนโดยใช้แผนภูมิแสดงขั้นตอนการอ่านเฉพาะจุด

การอ่านเฉพาะจุด(Scanning) เป็นวิธีการอ่านโดยพิจารณาไปบนข้อความอย่างรวดเร็วเพื่อหาข้อมูล หรือคำตอบเฉพาะเจาะจงที่ต้องการบางอย่างเท่านั้น เช่น การค้นหาชื่อคนในสมุดรายนามผู้ใช้โทรศัพท์ การหาวัน เดือน ปี ของเหตุการณ์ ตัวเลข คำบางคำ/วลี/ประโยคที่มีความสำคัญต่อเรื่องที่อ่าน การอ่านเฉพาะจุดนี้มีประโยชน์มากต่อการอ่าน เพราะทำให้ได้ข้อมูลที่ต้องการภายในเวลาอันรวดเร็ว

ขั้นตอนการอ่านเฉพาะจุด(Scanning) มีดังนี้ คือ

- 1). ให้นักเรียนพึงระลึกอยู่เสมอว่า กำลังค้นหาคำตอบ/ข้อมูลอะไรที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่อ่าน
- 2). สรุจการอ่านอย่างรวดเร็ว ๆ โดยใช้ทักษะการอ่านข้ามคำ(Skiming) เลือกอ่านเฉพาะที่มีประเด็นที่น่าสนใจ ด้วยการกวาดสายตาพิจารณาข้อความอย่างรวดเร็ว
- 3). เมื่อพบข้อความ คำ / วลี / ประโยค หรือวรรคตอนที่ต้องการแล้วให้อ่านข้อความนั้นอย่างรอบคอบ ระมัดระวัง เพื่อการเก็บประเด็นสำคัญได้ครบถ้วนและถูกต้อง

ในการอ่านเฉพาะจุด(Scanning) จะเป็นการอ่านที่รวดเร็ว โดยการกวาดสายตาบนข้อความที่อ่านเพื่อหาข้อมูลเฉพาะ นักเรียนควรพึงระลึกเสมอว่าไม่จำเป็นต้องเข้าใจ หรือรู้ความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในข้อความหรือเนื้อเรื่องหมดทุกคำ เพราะจุดมุ่งหมายของการอ่านเฉพาะจุดต้องการเพียงการหาคำบางคำ วลีบางวลี ตัวเลขบางตัว หรือความคิดบางความคิดเท่านั้น ถ้าได้สิ่งที่ต้องการแล้ว ก็ถือได้ว่าการอ่านโดยใช้ทักษะการอ่านเฉพาะจุดเกิดสัมฤทธิ์ผล

3. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับขั้นตอนการอ่านเฉพาะจุด(Scanning) ครูสาธิตการอ่านเฉพาะจุดโดยใช้แผนภูมิการอ่าน

4. ครูแจกเนื้อหาเรื่อง ผึ้งเป็นแมลงเศรษฐกิจ ให้นักเรียนทุกคนอ่านคร่าว ๆ 1 รอบ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

- เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
- เราจะอ่านเรื่องลักษณะนี้เพื่ออะไร (เพื่อหาใจความสำคัญ, เพื่อหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง, เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน, เพื่อค้นคว้าหาความรู้ และรายละเอียดของเรื่องทั้งหมด)
- มีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องอ่านทุกคำ ทุกข้อความ

5. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านจากการถามนำของครู

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านเนื้อหาลักษณะนี้ ควรเป็นการอ่านเพื่อหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง ทักษะที่เหมาะสมกับการอ่านเนื้อหาลักษณะนี้ คือ การอ่านเฉพาะจุด (Scanning)

7. ครูสรุปและทบทวนขั้นตอนการอ่านเฉพาะจุดจากแผนภูมิอีกครั้ง

8. ครูให้นักเรียนอ่านคำถามท้ายเรื่องคร่าว ๆ 1 รอบ เพื่อให้นักเรียนทราบถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านเพื่อหาข้อมูลที่จำเป็นต่อการตอบคำถาม โดยไม่ให้อ่านตัวเลือกในคำถามท้ายเรื่อง

9. ให้นักเรียนอ่านเรื่อง ผึ้งเป็นแมลงเศรษฐกิจ โดยใช้ทักษะการอ่านเฉพาะจุด

10. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการอ่านเฉพาะจุด (Scanning) จากการอ่านเรื่อง ผึ้งเป็นแมลงเศรษฐกิจที่ถูกต้อง เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายเรื่อง ผึ้งเป็นแมลงเศรษฐกิจ

สื่อการเรียนการสอน

1. บทอ่านเรื่อง ผึ้งเป็นแมลงเศรษฐกิจ
2. แบบทดสอบท้ายเรื่อง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. ตรวจผลงาน

แบบฝึกหัดท้ายเรื่อง ผึ้งเป็นแมลงเศรษฐกิจ

1. ไช้ผึ้ง เรียกกี้กอย่างว่า
 - ก. น้ำผึ้ง
 - ข. ชี้ผึ้ง
 - ค. เรณูผึ้ง
 - ง. นมผึ้ง
2. ประเทศไทยมีผึ้งอยู่ทั้งหมดกี่ชนิด
 - ก. 2 ชนิด
 - ข. 3 ชนิด
 - ค. 4 ชนิด
 - ง. 5 ชนิด
3. ผึ้งที่ต่อยได้เป็นผึ้งชนิดใด
 - ก. ผึ้งงานตัวผู้
 - ข. ผึ้งงานตัวเมีย
 - ค. ผึ้งทหารตัวเมีย
 - ง. นางพญาผึ้ง
4. ผึ้งมีแหล่งกำเนิดอยู่แถบใด
 - ก. ทวีปเอเชีย
 - ข. ทวีปยุโรป
 - ค. ทวีปออสเตรเลีย
 - ง. ทวีปแอฟริกา
5. วิตามินที่มีอยู่ในน้ำผึ้งมากที่สุด
 - ก. วิตามินเอ
 - ข. วิตามินบี
 - ค. วิตามินซี
 - ง. วิตามินดี

แผนการสอนที่ 5 ทักษะการอ่านเฉพาะจุด (Scanning)

เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเฉพาะจุดเป็นการอ่านเพื่อต้องการหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง ควรใช้วิธีการอ่าน โดยพิจารณาไปบนข้อความอย่างรวดเร็วเพื่อหาสิ่งที่ต้องการ และเมื่อพบข้อมูลที่ต้องการแล้วให้ พิจารณาข้อความนั้นอย่างละเอียดและระมัดระวัง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกขั้นตอนการอ่านเฉพาะจุด(Scanning)ได้
2. นักเรียนสามารถค้นหาข้อมูลเฉพาะเจาะจงจากการอ่านเนื้อเรื่องได้อย่างรวดเร็วและ ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถใช้ทักษะการอ่านเฉพาะจุด(Scanning) และตอบคำถามท้ายเรื่อง กว่าจะเป็นเมล็ดข้าวहुงกินได้

เนื้อหา

กว่าจะเป็นเมล็ดข้าวहुงกิน สตรีสารภาคพิเศษ เมษายน 2537

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการอ่านที่ดี และการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน จุดมุ่ง หมายของการอ่าน ความสำคัญของการอ่าน ลักษณะการอ่านที่ดีควรเป็นการอ่านที่ทำให้ผู้อ่าน สามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการ จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว และทำความเข้าใจ เรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง โดยเลือกใช้ทักษะการอ่านที่เหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน รวมไปถึง กลวิธีในการช่วยพัฒนาการอ่านของนักเรียน เช่น

- การเดาความหมายจากชื่อเรื่อง ตัวพิมพ์ ภาพประกอบ

- การเดาความหมายของคำศัพท์ใหม่โดยอาศัยบริบทรอบข้าง
- การเดาความหมายของคำศัพท์ใหม่โดยความรู้พื้นฐานของนักเรียน

ขั้นสอน

1. ครูทบทวนการอ่านโดยใช้ทักษะการอ่านข้ามคำ โดยให้นักเรียนบอกขั้นตอนการอ่านข้ามคำ และสามารถนำมาเชื่อมโยงกับทักษะการอ่านเฉพาะจุด ที่นักเรียนจะได้เรียนในวันนี้

2. ครูอธิบายทักษะการอ่านเฉพาะจุด(Scanning) ให้แก่นักเรียนโดยใช้แผนภูมิแสดงขั้นตอนการอ่านเฉพาะจุด

การอ่านเฉพาะจุด(Scanning) เป็นวิธีการอ่านโดยพิจารณาไปบนข้อความอย่างรวดเร็วเพื่อหาข้อมูลหรือคำตอบเฉพาะเจาะจงที่ต้องการบางอย่างเท่านั้น เช่น การค้นหาชื่อคนในสมุดรายนามผู้ใช้โทรศัพท์ การหาวัน เดือน ปี ของเหตุการณ์ ตัวเลข คำบางคำ/วลี/ประโยคที่มีความสำคัญต่อเรื่องที่อ่าน การอ่านเฉพาะจุด นี้มีประโยชน์มากต่อการอ่านเพราะทำให้ได้ข้อมูลที่ต้องการภายในเวลาอันรวดเร็ว

ขั้นตอนการอ่านเฉพาะจุด(Scanning)

1). ให้นักเรียนฟังระลึกอยู่เสมอว่า กำลังค้นหาคำตอบ/ข้อมูลอะไรที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่อ่าน

2). สألตรวจการอ่านอย่างรวดเร็ว ๆ โดยใช้ทักษะการอ่านข้ามคำ(Skimming) เลือกอ่านเฉพาะที่มีประเด็นที่น่าสนใจ ด้วยการกวาดสายตาพิจารณาข้อความอย่างรวดเร็ว

3). เมื่อพบข้อความ คำ / วลี / ประโยค หรือวรรคตอนที่ต้องการแล้ว ให้อ่านข้อความนั้นอย่างรอบคอบ ระมัดระวัง เพื่อการเก็บประเด็นสำคัญได้ครบถ้วนและถูกต้อง

ในการอ่านเฉพาะจุด(Scanning) จะเป็นการอ่านที่รวดเร็ว โดยการกวาดสายตาบนข้อความที่อ่านเพื่อหาข้อมูลเฉพาะ นักเรียนควรฟังระลึกเสมอว่าไม่จำเป็นต้องเข้าใจหรือรู้ความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในข้อความหรือเนื้อเรื่องหมดทุกคำ เพราะจุดมุ่งหมายของการอ่านเฉพาะจุดต้องการเพียงการหาคำบางคำ วลีบางวลี ตัวเลขบางตัว หรือความคิดบางความคิดเท่านั้น ถ้าได้สิ่งที่ต้องการแล้วก็ถือได้ว่าการอ่านโดยใช้ทักษะการอ่านเฉพาะจุดเกิดสัมฤทธิ์ผล

3. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับขั้นตอนการอ่านเฉพาะจุด(Scanning) ครูสาธิตการอ่านเฉพาะจุดโดยใช้แผนภูมิการอ่าน

4. ครูแจกเนื้อหาเรื่อง กว่าจะเป็นเมล็ดข้าวหุงกิน ให้นักเรียนทุกคนอ่านคร่าว ๆ 1 รอบ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

- เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
- เราจะอ่านเรื่องลักษณะนี้เพื่ออะไร (เพื่อหาใจความสำคัญ, เพื่อหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง, เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน, เพื่อค้นคว้าหาความรู้ และรายละเอียดของเรื่องทั้งหมด)
- มีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องอ่านทุกคำ ทุกข้อความ

5. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านจากการถามนำของครู

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านเนื้อหาลักษณะนี้ควรเป็นการอ่านเพื่อหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง ทักษะที่เหมาะสมกับการอ่านเนื้อหาลักษณะนี้ คือ การอ่านเฉพาะจุด (Scanning)

7. ครูสรุปและทบทวนขั้นตอนการอ่านเฉพาะจุดจากแผนภูมิอีกครั้ง

8. ครูให้นักเรียนอ่านคำถามท้ายเรื่องคร่าว ๆ 1 รอบ เพื่อให้นักเรียนทราบถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านเพื่อการหาข้อมูลที่จำเป็นต่อการตอบคำถาม โดยไม่ให้อ่านตัวเลือกในคำถามท้ายเรื่อง

9. ให้นักเรียนอ่านเรื่อง กว่าจะเป็นเมล็ดข้าวหุงกิน โดยใช้ทักษะการอ่านเฉพาะจุด

10. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการอ่านเฉพาะจุด(Scanning)จากการอ่านเรื่อง กว่าจะเป็นเมล็ดข้าวหุงกินที่ถูกต้อง เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง กว่าจะเป็นเมล็ดข้าวหุงกิน

สื่อการเรียนการสอน

1. บทอ่านเรื่อง กว่าจะเป็นเมล็ดข้าวหุงกิน
2. แบบทดสอบท้ายเรื่อง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. ตรวจผลงาน

แบบฝึกหัดท้ายเรื่อง

กว่าจะเป็นเมล็ดข้าวหุงกิน

1. ข้าวจัดเป็นพืชประเภทใด

- ก. พืชใบเลี้ยงคู่
- ข. พืชตระกูลหญ้า
- ค. พืชน้ำ
- ง. พืชยืนต้น

2. แหล่งที่มีการปลูกข้าวมากที่สุด

- ก. ทวีปเอเชีย
- ข. ทวีปยุโรป
- ค. ทวีปอเมริกาเหนือ
- ง. ทวีปแอฟริกา

3. การไถครั้งแรก เรียกว่าอะไร

- ก. ไถกลบ
- ข. ไถคราด
- ค. ไถแปร
- ง. ไถตะ

4. การไถเพื่อต้องการเกี่ยวเอาวัชพืชออกจากนาข้าว เรียกว่าอะไร

- ก. ไถตะ
- ข. ไถแปร
- ค. ไถคราด
- ง. ไถกลบ

5. พื้นที่บริเวณเชิงเขา หรือที่ลาดชันมักปลูกข้าวแบบใด

- ก. ปักดำ
- ข. ขึ้นบันได
- ค. นาดำ
- ง. นาหว่าน

6. อายุต้นกล้าที่สามารถนำไปปักดำได้คือ

- ก. 10-15 วัน
- ข. 15-20 วัน
- ค. 20-25 วัน
- ง. 25-30 วัน

7. การสาดข้าวหมายถึงข้อใด

- ก. การหว่านข้าวในนาหว่าน
- ข. การนำรวงข้าวฟาดลงกับพื้น
- ค. การใช้พลั่วสาดเมล็ดข้าวขึ้นไปในอากาศ
- ง. การใช้ วั ว ควาย เหยียบต้นข้าว

เพื่อให้เมล็ดข้างหลุดออกจากรวงข้าว

8. การทำงานแบบหลังสู้ฟ้า หน้าสู้ดิน ควรจะหมายถึงใคร

- ก. ชาวนา
- ข. ชาวนวน
- ค. ทหาร
- ง. ชาวประมง

แผนการสอนที่ 6 ทักษะการอ่านเฉพาะจุด (Scanning)

เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเฉพาะจุดเป็นการอ่านเพื่อต้องการหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง ควรใช้วิธีการอ่านโดยพิจารณาไปบนข้อความอย่างรวดเร็วเพื่อหาสิ่งที่ต้องการ และเมื่อพบข้อมูลที่ต้องการแล้วให้พิจารณาข้อความนั้นอย่างละเอียดและระมัดระวัง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกขั้นตอนการอ่านเฉพาะจุด(Scanning)ได้
2. นักเรียนสามารถค้นหาข้อมูลเฉพาะเจาะจงจากการอ่านเนื้อเรื่องได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถใช้ทักษะการอ่านเฉพาะจุด(Scanning) และตอบคำถามท้ายเรื่อง

พหุคูณได้

เนื้อหา

พหุคูณ สตรีสารภาคพิเศษ กันยายน 2537

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการอ่านที่ดีและการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน จุดมุ่งหมายของการอ่าน ความสำคัญของการอ่าน ลักษณะการอ่านที่ดีควรเป็นการอ่านที่ทำให้ผู้อ่านสามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการ จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็วและทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้องโดยเลือกใช้ทักษะการอ่านที่เหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน รวมไปถึงกลวิธีในการช่วยพัฒนาการอ่านของนักเรียน เช่น

- การเดาความหมายจากชื่อเรื่อง ตัวพิมพ์ ภาพประกอบ

- การเดาความหมายของคำศัพท์ใหม่โดยอาศัยบริบทรอบข้าง
- การเดาความหมายของคำศัพท์ใหม่โดยความรู้พื้นฐานของนักเรียน

ขั้นสอน

1). ครูทบทวนการอ่านโดยใช้ทักษะการอ่านข้ามคำ โดยให้นักเรียนบอกขั้นตอนการอ่านข้ามคำ และสามารถนำมาเชื่อมโยงกับทักษะการอ่านเฉพาะจุด ที่นักเรียนจะได้เรียนในวันนี้

2). ครูทบทวนทักษะการอ่านเฉพาะจุด (Scanning) ให้แก่นักเรียนโดยใช้แผนภูมิแสดงขั้นตอนการอ่านเฉพาะจุด

การอ่านเฉพาะจุด (Scanning) เป็นวิธีการอ่านโดยพิจารณาไปบนข้อความอย่างรวดเร็วเพื่อหาข้อมูลหรือคำตอบเฉพาะเจาะจงที่ต้องการบางอย่างเท่านั้น เช่น การค้นหาชื่อคนในสมุดรายนามผู้ใช้โทรศัพท์ การหาวัน เดือน ปี ของเหตุการณ์ ตัวเลข คำบางคำ/วลี/ประโยคที่มีความสำคัญต่อเรื่องที่อ่าน การอ่านเฉพาะจุดนี้มีประโยชน์มากต่อการอ่านเพราะทำให้ได้ข้อมูลที่ต้องการภายในเวลาอันรวดเร็ว

ขั้นตอนการอ่านเฉพาะจุด(Scanning)

1). ให้นักเรียนฟังระลึกอยู่เสมอว่า กำลังค้นหาคำตอบ/ข้อมูลอะไรที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่อ่าน

2). สำนวณการอ่านอย่างรวดเร็ว ๆ โดยใช้ทักษะการอ่านข้ามคำ(Skimming) เลือกอ่านเฉพาะที่มีประเด็นที่น่าสนใจ ด้วยการกวาดสายตาพิจารณาข้อความอย่างรวดเร็ว

3). เมื่อพบข้อความ คำ / วลี / ประโยค หรือวรรคตอนที่ต้องการแล้ว ให้อ่านข้อความนั้นอย่างรอบคอบ ระมัดระวัง เพื่อการเก็บประเด็นสำคัญได้ครบถ้วนและถูกต้อง

ในการอ่านเฉพาะจุด(Scanning) จะเป็นการอ่านที่รวดเร็วโดยการกวาดสายตาบนข้อความที่อ่านเพื่อหาข้อมูลเฉพาะ นักเรียนควรฟังระลึกเสมอว่าไม่จำเป็นต้องเข้าใจหรือรู้ความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในข้อความหรือเนื้อเรื่องหมดทุกคำ เพราะจุดมุ่งหมายของการอ่านเฉพาะจุดต้องการเพียงการหาคำบางคำ วลีบางวลี ตัวเลขบางตัว หรือความคิดบางความคิดเท่านั้น ถ้าได้สิ่งที่ต้องการแล้วก็ถือว่าอ่านโดยใช้ทักษะการอ่านเฉพาะจุดเกิดสัมฤทธิ์ผล

3. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับขั้นตอนการอ่านเฉพาะจุด (Scanning) ครูสาธิตการอ่านเฉพาะจุดโดยใช้แผนภูมิการอ่าน
 4. ครูแจกเนื้อหาเรื่อง พะยูน ให้นักเรียนทุกคนอ่านคร่าว ๆ 1 รอบ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้
 - เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
 - เราจะอ่านเรื่องลักษณะนี้เพื่ออะไร (เพื่อหาใจความสำคัญ, เพื่อหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง, เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน, เพื่อค้นคว้าหาความรู้ และรายละเอียดของเรื่องทั้งหมด)
 - มีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องอ่านทุกคำ ทุกข้อความ
 5. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านจากการถามนำของครู
 6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านเนื้อหาลักษณะนี้ควรเป็นการอ่านเพื่อหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง ทักษะที่เหมาะสมกับการอ่านเนื้อหาลักษณะนี้ คือ การอ่านเฉพาะจุด (Scanning)
 7. ครูสรุปและทบทวนขั้นตอนการอ่านเฉพาะจุดจากแผนภูมิอีกครั้ง
 8. ครูให้นักเรียนอ่านคำถามท้ายเรื่องคร่าว ๆ 1 รอบ เพื่อให้นักเรียนทราบถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านเพื่อหาข้อมูลที่จำเป็นต่อการตอบคำถาม โดยไม่ให้อ่านตัวเลือกในคำถามท้ายเรื่อง
 9. ให้นักเรียนอ่านเรื่อง พะยูน โดยใช้ทักษะการอ่านเฉพาะจุด
 10. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการอ่านเฉพาะจุด(Scanning)จากการอ่านเรื่อง พะยูน ที่ถูกต้อง เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น
- ขั้นสรุป**
- ให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายเรื่อง พะยูน

สื่อการเรียนการสอน

1. บทอ่านเรื่อง พะยูน
2. แบบทดสอบท้ายเรื่อง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. ตรวจผลงาน

แบบฝึกหัดท้ายเรื่อง พะยูน**1. ข้อใดไม่ใช่ชื่อของพะยูน**

- ก. หมูน้ำ
- ข. วัวทะเล
- ค. บูลง
- ง. เงือก

2. นางเงือกปรากฏในวรรณคดีเรื่องใด

- ก. ขุนช้างขุนแผน
- ข. รามเกียรติ์
- ค. สิงห์ไกรภพ
- ง. พระอภัยมณี

3. พะยูนจัดเป็นสัตว์ประเภทใด

- ก. สัตว์น้ำเช่นเดียวกับปลา
- ข. สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม
- ค. สัตว์บก
- ง. สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ

4. อาหารของพะยูนคือข้อใด

- ก. หญ้าทะเล
- ข. หญ้าแห้วหมู
- ค. หญ้าแฝก
- ง. หญ้าคา

5. พะยูนใช้เวลาในการตั้งท้องนานเท่าใด

- ก. 5-6 เดือน
- ข. 9-10 เดือน
- ค. 11-12 เดือน
- ง. 13-14 เดือน

6. บริเวณที่พะยูนอาศัยอยู่จะมีน้ำลึกประมาณเท่าใด

- ก. 5 เมตร
- ข. 10 เมตร
- ค. 15 เมตร
- ง. 20 เมตร

7. แหล่งอาศัยสุดท้ายของพะยูนในประเทศไทยอยู่ที่ใด

- ก. เกาะสมุย
- ข. เกาะลิบง
- ค. เกาะพีพี
- ง. เกาะตะรุเตา

แผนการสอนที่ 7 ทักษะการอ่านสืบเสาะใจความ (Extensive Reading)

เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเรื่องสั้น นวนิยาย หรือนิทานนั้น ควรอ่านโดยมุ่งจับประเด็น ใจความสำคัญของเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ สามารถวิเคราะห์วิจารณ์ตัวละคร ตลอดจนแสดงความคิดเห็นต่อแนวคิดของผู้เขียนได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกขั้นตอนการอ่านสืบเสาะใจความสำคัญได้
2. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญและลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่ย่านได้
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์วิจารณ์พฤติกรรมตัวละครและแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่ย่านได้
4. นักเรียนสามารถใช้ทักษะการอ่านสืบเสาะใจความ และสามารถตอบคำถามท้ายเรื่องนยกยงเจ้าเล่ห์ได้

เนื้อหา

นยกยงเจ้าเล่ห์ สตรีสารภาคพิเศษ ธันวาคม 2538

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนถึงลักษณะการอ่านจับใจความที่ดีว่า ควรเป็นการอ่านที่ทำให้ผู้อ่านสามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการ จับใจความของเรื่องที่ย่านได้อย่างรวดเร็ว และทำความเข้าใจเรื่องที่ย่านได้ถูกต้อง โดยการเลือกใช้ทักษะการอ่านที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่ย่าน

ครูพูดถึงลักษณะของเรื่องสั้น นวนิยาย และนิทาน

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายถึงการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่อง และทำความเข้าใจเรื่องที่ย่าน โดยอาศัยกลวิธีที่จะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน

- การเดาความหมายจากชื่อเรื่อง ตัวพิมพ์ ภาพประกอบ
- การเดาความหมายของคำศัพท์ใหม่โดยอาศัยบริบทรอบข้าง
- การเดาความหมายของคำศัพท์ใหม่โดยอาศัยความรู้พื้นฐานของนักเรียน

2. ครูย้ำความหมายและขั้นตอนการอ่านข้ามคำและการอ่านเฉพาะจุด รวมไปถึง ลักษณะเนื้อหาที่เหมาะสมกับทักษะการอ่านดังกล่าว

3. ครูอธิบายทักษะการอ่านสืบเสาะใจความ (Extensive Reading) แก่นักเรียนโดยใช้แผนภูมิแสดงขั้นตอนการอ่านสืบเสาะใจความ

การอ่านสืบเสาะใจความ เป็นทักษะการอ่านเพื่อหาใจความสำคัญของเรื่อง หาเค้าโครงเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ บุคลิกลักษณะของตัวละคร หรืออ่านเพื่อหารายละเอียดที่สำคัญการอ่านแบบนี้ส่วนใหญ่จะเป็นการอ่านนวนิยาย นิทาน เรื่องสั้น เป็นต้น

ขั้นตอนการอ่านสืบเสาะใจความ (Extensive Reading) มีดังนี้

- 1). ใช้วิธีการอ่านตามขั้นตอนต่าง ๆ ของการอ่านข้ามคำ
 - 2). ให้นักเรียนพยายามจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง อาจสังเกตได้จากภาพประกอบ คำพูดของตัวละคร
 - 3). พยายามเรียงลำดับเหตุการณ์หรือขั้นตอนการดำเนินเรื่อง
 - 4). ให้นักเรียนสังเกตบุคลิกลักษณะตัวละครที่สำคัญหรือที่มีลักษณะเด่น
 - 5). ให้นักเรียนอ่านเพื่อหาเค้าโครงเรื่อง ซึ่งเป็นการอ่านเพื่อมองหาจุดสำคัญของการผูกเรื่อง
 - 6). ให้นักเรียนอ่านเพื่อหารายละเอียด/ ใจความสำคัญจากการอ่านย่อหน้าแรกและย่อหน้าสุดท้าย
4. ครูแจกนิทานเรื่อง นกยางเจ้าเล่ห์ ให้นักเรียนอ่านคร่าว ๆ 1 รอบ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้
- เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

- เราจะอ่านเรื่องลักษณะนี้เพื่ออะไร (เพื่อเข้าใจความสำคัญ, เพื่อหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง, เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน, เพื่อค้นคว้าหาความรู้ และรายละเอียดของเรื่องทั้งหมด)

- มีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องอ่านทุกคำ ทุกข้อความ

5. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านจากการถามนำของครู

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านเนื้อหาลักษณะนี้ ควรเป็นการอ่านเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน จับใจความของเรื่อง ศึกษาพฤติกรรม บุคลิกลักษณะตัวละคร หรือแนวคิดของผู้เขียน ทักษะการอ่านที่เหมาะสมกับเนื้อหาลักษณะนี้คือ การอ่านสืบเสาะใจความ (Extensive Reading)

7. ครูสรุปและทบทวนขั้นตอนการอ่านสืบเสาะใจความ (Extensive Reading) จากแผนภูมิการอ่านอีกครั้ง

8. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง นกยางเจ้าเล่ห์ ที่ครูแจกให้ตามขั้นตอนการอ่านสืบเสาะใจความ

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีการอ่านสืบเสาะใจความ (Extensive Reading) จากการอ่านเรื่อง นกยางเจ้าเล่ห์ ที่ถูกต้องเพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนเรื่อง นกยางเจ้าเล่ห์

สื่อการเรียนการสอน

1. บทอ่านเรื่อง นกยางเจ้าเล่ห์
2. แบบทดสอบท้ายเรื่อง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. ตรวจผลงาน

แบบฝึกหัดท้ายเรื่อง นกยางเจ้าเล่ห์

1. นกยางยื่นขีมหีมเข้ายุริมสระมีจุดประสงค์อะไร
 - ก. เพื่อมองหาเหยื่อ
 - ข. เพื่อดูแลคุ้มครองปลาในสระ
 - ค. เพื่อทำอุบายลวงปลา
 - ง. นกยางไม่สบาย
2. เหตุใดนกยางจึงกล่าวว่สาธสารพวกปลาในสระ
 - ก. เพราะต่อไปน้ำจะแห้งขอด
 - ข. ปลาจะตายหมดเพราะขาดอาหาร
 - ค. จะเกิดน้ำท่วมใหญ่
 - ง. เป็นอุบายของนกยาง
3. เพราะเหตุใด ผึ้งปลาจึงเชื่อคำพูดของนกยาง
 - ก. เพราะนกยางเป็นเพื่อนกับปลาหมอ
 - ข. เพราะนกยางติดลิ้นบนปลาหมอ
 - ค. เพราะปลาหมอเลี้ยงชีวิตไปกับนกยางแล้วกลับมารายงาน
 - ง. เพราะนกยางพูดมีเหตุผล
4. จุดจบของฝูงปลาในสระเกิดจากข้อใด
 - ก. ความเชื่อมั่นในตนเอง
 - ข. ขาดความสามัคคี
 - ค. ขาดความรอบคอบ
 - ง. ขาดระเบียบวินัย
5. เหตุใด ปูจึงไม่ยอมให้นกยางคาบตัวเองเพื่อพาไปยังสระใหม่
 - ก. เพราะมีความสุขที่จะอยู่ที่เดิม
 - ข. เพราะปูตัวใหญ่คาบไม่สะดวก
 - ค. เพราะปูมีกระดองที่แข็งและลื่น
 - ง. เพราะปูระแวงพฤติกรรมของนกยาง
6. นกยางพาปูไปยังสระใหม่ด้วยวิธีการใด
 - ก. ปูใช้ก้ามหนีบคอนกยางไว้
 - ข. นกยางคาบปูไว้ในปาก
 - ค. นกยางใช้อุ้งเท้าจับปูไว้
 - ง. นกยางให้ปูขี่หลัง
7. ข้อคิดของเรื่องนี้ สรุปได้ตรงกับข้อใด
 - ก. น้ำร้อนปลาเป็น น้ำเย็นปลาตาย
 - ข. น้ำมาปลากินหมด น้ำลดมตกินปลา
 - ค. ปลาหมอตายเพราะปาก
 - ง. กรรมใดใครก่อ กรรมนั้นย่อมตามสนอง

แผนการสอนที่ 8 ทักษะการอ่านสืบเสาะใจความ (Extensive Reading)

เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเรื่องสั้น นวนิยาย หรือนิทานนั้น ควรอ่านโดยมุ่งจับประเด็น ใจความสำคัญของเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ สามารถวิเคราะห์วิจารณ์ตัวละคร ตลอดจนแสดงความคิดเห็นต่อแนวคิดของผู้เขียนได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกขั้นตอนการอ่านสืบเสาะใจความสำคัญได้
2. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญและลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่ย่านได้
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์วิจารณ์พฤติกรรมตัวละครและแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่ย่านได้
4. นักเรียนสามารถใช้ทักษะการอ่านสืบเสาะใจความ และสามารถตอบคำถามท้ายเรื่องซึ่งมะม่วงได้

เนื้อหา

ซึ่งมะม่วง สตรีสารภาคพิเศษ มิถุนายน 2537

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนถึงลักษณะการอ่านจับใจความที่ดีว่า ควรเป็นการอ่านที่ทำให้ผู้อ่านสามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการ จับใจความของเรื่องที่ย่านได้อย่างรวดเร็ว และทำความเข้าใจเรื่องที่ย่านได้ถูกต้อง โดยการเลือกใช้ทักษะการอ่านที่เหมาะสมกับเนื้อหาย่าน

ครูพูดถึงลักษณะของเรื่องสั้น นวนิยาย และนิทาน

ขั้นสอน

1. ครูทบทวนถึงการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่อง และทำความเข้าใจเรื่องทีอ่าน โดยอาศัยกลวิธีที่จะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน

- การเดาความหมายจากชื่อเรื่อง ตัวพิมพ์ ภาพประกอบ
- การเดาความหมายของคำศัพท์ใหม่โดยอาศัยบริบทรอบข้าง
- การเดาความหมายของคำศัพท์ใหม่โดยอาศัยความรู้พื้นฐานของนักเรียน

2. ครูย้ำความหมายและขั้นตอนการอ่านข้ามคำและการอ่านเฉพาะจุด รวมไปถึง ลักษณะเนื้อหา ที่เหมาะสมกับทักษะการอ่านดังกล่าว

3. ครูอธิบายทักษะการอ่านสืบเสาะใจความ(Extensive Reading) แก่นักเรียน โดยใช้แผนภูมิแสดงขั้นตอนการอ่านสืบเสาะใจความ

การอ่านสืบเสาะใจความ เป็นทักษะการอ่านเพื่อหาใจความสำคัญของเรื่อง หาเค้าโครงเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ บุคลิกลักษณะของตัวละคร หรืออ่านเพื่อหารายละเอียดที่สำคัญ การอ่านแบบนี้ส่วนใหญ่จะเป็นการอ่านนวนิยาย นิทาน เรื่องสั้น เป็นต้น

ขั้นตอนการอ่านสืบเสาะใจความ (Extensive Reading) มีดังนี้

- 1). ใช้วิธีการอ่านตามขั้นตอนต่าง ๆ ของการอ่านข้ามคำ
 - 2). ให้นักเรียนพยายามจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง อาจสังเกตได้จากภาพประกอบ คำพูดของตัวละคร
 - 3). พยายามเรียงลำดับเหตุการณ์หรือขั้นตอนการดำเนินเรื่อง
 - 4). ให้นักเรียนสังเกตบุคลิกลักษณะตัวละครที่สำคัญหรือที่มีลักษณะเด่น
 - 5). ให้นักเรียนอ่านเพื่อหาเค้าโครงเรื่อง ซึ่งเป็นการอ่านเพื่อมองหาจุดสำคัญของการผูกเรื่อง
 - 6). ให้นักเรียนอ่านเพื่อหารายละเอียด/ ใจความสำคัญจากการอ่านย่อหน้าแรกและย่อหน้าสุดท้าย
4. ครูแจกนิทานเรื่อง ชิงมะม่วง ให้นักเรียนอ่านคร่าว ๆ 1 รอบ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้
- เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

- เราจะอ่านเรื่องลักษณะนี้เพื่ออะไร (เพื่อหาใจความสำคัญ, เพื่อหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง, เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน, เพื่อค้นคว้าหาความรู้ และรายละเอียดของเรื่องทั้งหมด)

- มีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องอ่านทุกคำ ทุกข้อความ

5. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านจากการถามนำของครู

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านเนื้อหาลักษณะนี้ ควรเป็นการอ่านเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน จับใจความของเรื่อง ศึกษาพฤติกรรม บุคลิกลักษณะตัวละคร หรือแนวคิดของผู้เขียน ทักษะการอ่านที่เหมาะสมกับเนื้อหาลักษณะนี้คือ การอ่านสืบเสาะใจความ (Extensive Reading)

7. ครูสรุปและทบทวนขั้นตอนการอ่านสืบเสาะใจความ (Extensive Reading) จากแผนภูมิการอ่านอีกครั้ง

8. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องที่ครูแจกให้ตามขั้นตอนการอ่านสืบเสาะใจความ

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีการอ่านสืบเสาะใจความ(Extensive Reading)จากการอ่านเรื่อง ชิงมะม่วง ที่ถูกต้องเพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนเรื่อง ชิงมะม่วง

สื่อการเรียนการสอน

1. บทอ่านเรื่อง ชิงมะม่วง
2. แบบทดสอบท้ายเรื่อง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. ตรวจผลงาน

แบบฝึกหัดท้ายเรื่อง ชิงมะม่วง

1. ทางฟู เป็นสัตว์ชนิดใด

- ก. แมว
- ข. กระรอก
- ค. กระต่าย
- ง. นก

2. ลุงอ้วนและป้ายิ้มชอบที่จะวางกล้วย มะละกอ ฝรั่ง ไว้ที่สนามให้ครอบครัว ทางฟูได้กินแสดงว่า ลุงอ้วนและป้ายิ้ม เป็นอย่างไร

- ก. ชอบธรรมชาติ
- ข. เมตตากรุณา
- ค. ขยันหมั่นเพียร
- ง. มีความรับผิดชอบ

3. เหตุใดทางฟูจึงชอบไปบ้านคุณยายแวน

- ก. คุณยายแวนใจดี
- ข. บ้านคุณยายแวนมีผลไม้มาก
- ค. บ้านคุณยายแวนมีมะม่วง
- ง. เพื่อไปเล่นกับเด็ก ๆ

4. ทางฟูโปรดปรานสิ่งใดมากที่สุด

- ก. มะม่วงเขียวเสวย
- ข. มะม่วงอกร่อง
- ค. มะละกอ
- ง. กล้วย

5. มะม่วงพันธุ์ทวาย หมายถึงข้อใด

- ก. มะม่วงที่มีผลโต
- ข. มะม่วงที่ให้ผลดก
- ค. มะม่วงที่ให้ผลนอกฤดู
- ง. มะม่วงที่ให้ผลในฤดู

6. เหตุใดมะม่วงของเจ้าทางฟูจึงอร่อยกว่า มะม่วงที่คุณยายแวนเก็บ

- ก. ผลโต
- ข. ผลสุกอม
- ค. ผลสุกกำลังดี
- ง. ผลอ่อนกำลังดี

7. เหตุใดคุณยายแวนจึงดีกับทางฟู

- ก. ทางฟูช่วยคุณยายเลือกเก็บ มะม่วง
- ข. ทางฟูช่วยคุณยายเฝ้ามะม่วง
- ค. ทางฟูช่วยคุณยายทำสวน
- ง. ทางฟูช่วยคุณยายเลี้ยงกบและ กุ้ง

8. พฤติกรรมของทางฟู เข้าทำนองในข้อใด

- ก. อยู่บ้านทำอย่างนิ่งดูตาย
ปั้นวุ้นปั้นควายให้ลูกท่านเล่น
- ข. ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
- ค. ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น
- ง. น้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า

แผนการสอนที่ 9 ทักษะการอ่านสืบเสาะใจความ (Extensive Reading)

เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเรื่องสั้น นวนิยาย หรือนิทานนั้น ควรอ่านโดยมุ่งจับประเด็น ใจความสำคัญของเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ สามารถวิเคราะห์วิจารณ์ตัวละคร ตลอดจนแสดงความคิดเห็นต่อแนวคิดของผู้เขียนได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกขั้นตอนการอ่านสืบเสาะใจความสำคัญได้
2. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญและลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่ย่านได้
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์วิจารณ์พฤติกรรมตัวละครและแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่ย่านได้
4. นักเรียนสามารถใช้ทักษะการอ่านสืบเสาะใจความ และสามารถตอบคำถามท้ายเรื่องมดน้อยได้

เนื้อหา

มดน้อย (ประทีป แสงเปี่ยมสุข, 2540, หน้า 15-16)

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนถึงลักษณะการอ่านจับใจความที่ดีว่า ควรเป็นการอ่านที่ทำให้ผู้อ่านสามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการ จับใจความของเรื่องที่ย่านได้อย่างรวดเร็วและทำความเข้าใจเรื่องที่ย่านได้ถูกต้อง โดยการเลือกใช้ทักษะการอ่านที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่ย่าน

ครูพูดถึงลักษณะของเรื่องสั้น นวนิยาย และนิทาน

ชั้นสอน

1. ครูทบทวนถึงการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องและทำความเข้าใจเรื่องที่ย่ออ่าน โดยอาศัยกลวิธีที่จะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน

- การเดาความหมายจากชื่อเรื่อง ตัวพิมพ์ ภาพประกอบ
- การเดาความหมายของคำศัพท์ใหม่โดยอาศัยบริบทรอบข้าง
- การเดาความหมายของคำศัพท์ใหม่โดยอาศัยความรู้พื้นฐานของนักเรียน

2. ครูย้ำความหมายและขั้นตอนการอ่านข้ามคำและการอ่านเฉพาะจุด รวมไปถึง ลักษณะเนื้อหาที่เหมาะสมกับทักษะการอ่านดังกล่าว

3. ครูทบทวนทักษะการอ่านสืบเสาะใจความ (Extensive Reading) แก่นักเรียน โดยใช้แผนภูมิแสดงขั้นตอนการอ่านสืบเสาะใจความ

การอ่านสืบเสาะใจความ เป็นทักษะการอ่านเพื่อหาใจความสำคัญของเรื่อง หาเค้าโครงเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ บุคลิกลักษณะของตัวละคร หรืออ่านเพื่อหารายละเอียดที่สำคัญ การอ่านแบบนี้ส่วนใหญ่จะเป็นการอ่านนวนิยาย นิทาน เรื่องสั้น เป็นต้น

ขั้นตอนการอ่านสืบเสาะใจความ (Extensive Reading) มีดังนี้

- 1). ใช้วิธีการอ่านตามขั้นตอนต่าง ๆ ของการอ่านข้ามคำ
 - 2). ให้นักเรียนพยายามจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง อาจสังเกตได้จากภาพประกอบ คำพูดของตัวละคร
 - 3). พยายามเรียงลำดับเหตุการณ์หรือขั้นตอนการดำเนินเรื่อง
 - 4). ให้นักเรียนสังเกตบุคลิกลักษณะตัวละครที่สำคัญหรือที่มีลักษณะเด่น
 - 5). ให้นักเรียนอ่านเพื่อหาเค้าโครงเรื่อง ซึ่งเป็นการอ่านเพื่อมองหาจุดสำคัญของการผูกเรื่อง
 - 6). ให้นักเรียนอ่านเพื่อหารายละเอียด/ ใจความสำคัญจากการอ่านย่อหน้าแรกและย่อหน้าสุดท้าย
4. ครูแจกนิทานเรื่อง มดดำน้อย ให้นักเรียนอ่านคร่าว ๆ 1 รอบ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้
- เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

- เราจะอ่านเรื่องลักษณะนี้เพื่ออะไร (เพื่อหาใจความสำคัญ, เพื่อหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง, เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน, เพื่อค้นคว้าหาความรู้ และรายละเอียดของเรื่องทั้งหมด)
- มีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องอ่านทุกคำ ทุกข้อความ

5. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านจากการถามนำของครู

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านเนื้อหาลักษณะนี้ ควรเป็นการอ่านเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน จับใจความของเรื่อง ศึกษาพฤติกรรม บุคลิกลักษณะ ตัวละคร หรือแนวคิดของผู้เขียน ทักษะการอ่านที่เหมาะสมกับเนื้อหาลักษณะนี้คือ การอ่านสืบเสาะใจความ (Extensive Reading)

7. ครูสรุปและทบทวนขั้นตอนการอ่านสืบเสาะใจความ (Extensive Reading) จากแผนภูมิ การอ่านอีกครั้ง

8. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องที่ครูแจกให้ตามขั้นตอนการอ่านสืบเสาะใจความ

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีการอ่านสืบเสาะใจความ (Extensive Reading) จากการอ่านเรื่อง มดดำน้อย ที่ถูกต้องเพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนเรื่อง มดดำน้อย

สื่อการเรียนการสอน

1. บทอ่านเรื่อง มดดำน้อย
2. แบบทดสอบท้ายเรื่อง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. ตรวจผลงาน

แบบฝึกหัดท้ายเรื่อง มดดำน้อย

1. ทำไมมดดำจึงหาอาหารในฤดูแล้ง

- ก. ฤดูแล้งอาหารหาง่ายและมีจำนวนมาก
- ข. มดมีเวลาร่างช่วงฤดูแล้ง
- ค. ในฤดูอื่นมดชอบท่องเที่ยว
- ง. ในฤดูอื่นมดแดงออกหาอาหาร

2. มดดำน้อยชอบทำอะไรมากที่สุด

- ก. ทำงาน
- ข. หาอาหาร
- ค. เที่ยว
- ง. วิ่งเล่น

3. มดดำน้อยเห็นอะไรอยู่ตรงฟุ่มไม้

- ก. ฟุ้งมดแดง
- ข. ขนมหกัณฑ์
- ค. เพื่อน ๆ มดดำ
- ง. สัตว์ร้าย

4. ทำไมมดดำน้อยไม่ช่วยเพื่อนขนอาหาร

- ก. ไม่ใช่หน้าที่ของตน
- ข. เพราะฝนกำลังจะตก
- ค. มดดำน้อยพบอาหารกัณฑ์
- ง. มดดำน้อยไม่สบาย

5. " ท้องฟ้าครึ้ม ลมพัดแรง " แสดงว่ามีอะไรเกิดขึ้น

- ก. ฟุ้งสัตว์ร้ายกำลังมา
- ข. ฝนตกและพายุ
- ค. แสงแดดกำลังร้อนจัด
- ง. พระอาทิตย์กำลังตกดิน

6. เพราะเหตุใด มดดำน้อยจึงขนขนมไปไม่ได้

- ก. ขนมหิดลอยู่กับกิ่งไม้
- ข. มดแดงเป็นเจ้าของขนม
- ค. ขนมหกัณฑ์ใหญ่เกินไป
- ง. เพื่อนไม่ช่วยขน

7. เพราะเหตุใด มดดำน้อยจึงไม่กล้ากลับรัง

- ก. กลัวเพื่อนโกรธ
- ข. กลัวเพื่อนทำร้าย
- ค. หลงทาง
- ง. ชี้แจงทำงาน

8. นักเรียนควรเอาอย่างมดดำในเรื่องใด

- ก. ความขยันหมั่นเพียร
- ข. ความมีระเบียบวินัย
- ค. ความสามัคคี
- ง. ความซื่อสัตย์

แผนการสอนที่ 10 ทักษะการอ่านพินิจพิเคราะห์ (Intensive Reading)

เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ควรอ่านให้ครอบคลุมเนื้อหาเพื่อเก็บประเด็น รายละเอียด และใจความสำคัญของสิ่งที่อ่านให้มากที่สุด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกขั้นตอนการอ่านพินิจพิเคราะห์ (Intensive Reading) ได้
2. นักเรียนสามารถจับใจความของเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถใช้ทักษะการอ่านพินิจพิเคราะห์(Intensive Reading)และตอบคำถามท้ายเรื่องอาหารสำหรับโรคไตได้

เนื้อหา

อาหารสำหรับโรคไต สตรีสาร เมษายน 2535

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับทักษะการอ่านข้ามคำ การอ่านเฉพาะจุด การอ่านสืบเสาะใจความ การกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน อ่านเพื่ออะไร ต้องการอะไรจากการอ่าน และกลวิธีที่จะช่วยในการอ่านให้เกิดสัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น จุดเน้นที่สำคัญที่สุดของการอ่าน คือ การที่ผู้อ่านสามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการจากเนื้อเรื่องได้ จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและเกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ตลอดจนความเข้าใจในแนวคิดของผู้เขียนที่แฝงอยู่ในงานเขียนแต่ละเรื่อง

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายทักษะการอ่านพินิจพิเคราะห์(Intensive Reading) โดยการใช้แผนภูมิแสดง ขั้นตอนการอ่าน ดังนี้คือ

การอ่านพินิจพิเคราะห์(Intensive Reading) คือ การอ่านเพื่อที่จะทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านอย่างละเอียดรอบคอบทุกขั้นตอน ส่วนใหญ่จะเป็นการอ่านเพื่อศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ โดยมีจุดเน้นที่สำคัญ คือ ต้องอ่านให้ครอบคลุมเนื้อหาให้มากที่สุด เก็บใจความสำคัญ รายละเอียดปลีกย่อยอื่น ๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ต้องมีการอ่านอย่างระมัดระวัง เช่น การอ่านคู่มือการใช้ต่าง ๆ คำแนะนำเพื่อปฏิบัติ คำชี้แจง กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิชาการซึ่งต้องการทราบรายละเอียดมาก ๆ

ขั้นตอนแสดงการอ่านพินิจพิเคราะห์ (Intensive Reading) มีดังนี้

1). ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องทุกย่อหน้าอย่างละเอียด ให้ความสำคัญต่อย่อหน้าแรกและย่อหน้าสุดท้าย

2). ชีตเส้นใต้หรือทำเครื่องหมายแสดงใจความสำคัญ(Main Idea) ที่จะช่วยให้สามารถทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้

2. ครูแจกบทความเรื่อง อาหารสำหรับโรคไต ให้นักเรียนอ่านคร่าว ๆ 1 รอบ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

- เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
- เราจะอ่านเรื่องลักษณะนี้เพื่ออะไร

(เพื่อหาใจความสำคัญ, เพื่อหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง, เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน เพื่อค้นคว้าหาความรู้ และรายละเอียดของเรื่องทั้งหมด)

- มีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องอ่านทุกคำ ทุกข้อความ

3. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านจากการถามนำของครู

4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านเนื้อหาลักษณะนี้ ควรเป็นการอ่านเพื่อค้นคว้าหาความรู้ หรือรายละเอียดของเนื้อเรื่องทั้งหมด ทักษะการอ่านที่เหมาะสมกับเนื้อหาลักษณะนี้คือ ทักษะการอ่านพินิจพิเคราะห์ (Intensive Reading)

5. ครูสรุปและทบทวนขั้นตอนการอ่านพินิจวิเคราะห์ (Intensive Reading) จากแผนภูมิการอ่านอีกครั้ง

6. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องที่ครูแจกให้ตามขั้นตอนการอ่านพินิจวิเคราะห์ (Intensive Reading)

7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีการอ่านพินิจวิเคราะห์ (Intensive Reading) จาก การอ่านเรื่อง อาหารสำหรับโรคไต ที่ถูกต้องเพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายเรื่อง อาหารสำหรับโรคไต

สื่อการเรียนการสอน

1. บทอ่านเรื่อง อาหารสำหรับโรคไต
2. แบบทดสอบท้ายเรื่อง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. ตรวจผลงาน

แบบฝึกหัดท้ายเรื่อง อาหารสำหรับโรคไต

1. ไตทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับระบบใดมากที่สุด

- ก. ระบบไหลเวียนโลหิต
- ข. ระบบขับถ่าย
- ค. ระบบย่อยอาหาร
- ง. ระบบสืบพันธุ์

2. ข้อใดไม่ใช่หน้าที่ของไต

- ก. ผลิตฮอร์โมน
- ข. รักษาระดับความดันโลหิต
- ค. ขับถ่ายกากอาหาร
- ง. ขับถ่ายของเสียโดยกลั่นกรองจากเลือด

3. ฮอร์โมนเรนิน มีหน้าที่อะไร

- ก. ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด
- ข. ควบคุมระดับความดันเลือด
- ค. ควบคุมการขับถ่ายปัสสาวะ
- ง. ควบคุมการทำงานของหน่วยไต

4. ผู้ที่เป็นโรคไต ควรงดอาหารประเภทใด

- ก. แป้งจัด
- ข. หวานจัด
- ค. เค็มจัด
- ง. มันจัด

5. ผู้เป็นโรคไตควรเลือกรับประทานอาหารข้อใด

- ก. แองจิตเต้าหู้
- ข. ปลาเค็มทอด
- ค. น้ำพริกขี้หนู
- ง. ผักและผลไม้ที่มีโปตัสเซียมสูง

6. เมื่อเกิดอาการ คลื่นไส้ อาเจียน ท้องเสีย ไม่อยากอาหาร และเริ่มรู้สึกขมในปาก แสดงว่าในเลือดมีสารใดสะสมอยู่ในปริมาณสูง

- ก. ฟอสฟอรัส
- ข. ไนโตรเจน
- ค. แคลเซียม
- ง. โปตัสเซียม

7. ผู้ที่เป็นโรคไตควรปฏิบัติตามข้อใด

- ก. รับประทานอาหารที่มีรสเค็ม
- ข. ควบคุมอาหารและออกกำลังกาย
- ค. รับประทานอาหารประเภทโปรตีนและไขมันให้มาก
- ง. รับประทานอาหารผักและผลไม้ที่มีโปตัสเซียมสูง

แผนการสอนที่ 11 ทักษะการอ่านพินิจพิเคราะห์(Intensive Reading)

เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ควรอ่านให้ครอบคลุมเนื้อหาเพื่อเก็บประเด็น รายละเอียด และใจความสำคัญของสิ่งที่อ่านให้มากที่สุด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกขั้นตอนการอ่านพินิจพิเคราะห์ (Intensive Reading) ได้
2. นักเรียนสามารถจับใจความของเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถใช้ทักษะการอ่านพินิจพิเคราะห์(Intensive Reading)และตอบคำถามท้ายเรื่องชีวิตต้องการแคลเซียมได้

เนื้อหา

ชีวิตต้องการแคลเซียม สตรีสาร ธันวาคม 2538

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับทักษะการอ่านข้ามคำ การอ่านเฉพาะจุด การอ่านสืบเสาะใจความ การตั้งเป้าหมายในการอ่าน อ่านเพื่ออะไร ต้องการอะไรจากการอ่าน และกลวิธีที่จะช่วยในการอ่านให้เกิดสัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น จุดเน้นที่สำคัญที่สุดของการอ่าน คือ การที่ผู้อ่านสามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการจากเนื้อเรื่องได้ จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและเกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ตลอดจนความเข้าใจในแนวคิดของผู้เขียนที่แฝงอยู่ในงานเขียนแต่ละเรื่อง

ขั้นสอน

1. ครูทบทวนทักษะการอ่านพินิจพิเคราะห์(Intensive Reading) โดยการใช้แผนภูมิแสดงขั้นตอนการอ่าน ดังนี้คือ

การอ่านพินิจพิเคราะห์ (Intensive Reading) คือ การอ่านเพื่อที่จะทำความเข้าใจ เนื้อเรื่องที่อ่านอย่างละเอียดรอบคอบทุกชั้นตอน ส่วนใหญ่จะเป็นการอ่านเพื่อศึกษา ค้นคว้าหา ความรู้ โดยมีจุดเน้นที่สำคัญ คือ ต้องอ่านให้ครอบคลุมเนื้อหาให้มากที่สุด ให้ความสำคัญ รายละเอียดปลีกย่อยอื่น ๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ต้องมีการอ่านอย่างระมัดระวัง เช่น การ อ่านคู่มือการใช้ต่าง ๆ คำแนะนำเพื่อปฏิบัติ คำชี้แจง กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ หรือ เรื่องที่เกี่ยวกับวิชาการซึ่งต้องการทราบรายละเอียดมาก ๆ

ขั้นตอนแสดงการอ่านพินิจพิเคราะห์ (Intensive Reading) มีดังนี้

- 1). ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องทุกย่อหน้าอย่างละเอียด ให้ความสำคัญต่อย่อหน้าแรก และย่อหน้าสุดท้าย
- 2). ชีดเส้นใต้หรือทำเครื่องหมายแสดงใจความสำคัญ(Main Idea) ที่จะช่วยให้ สามารถทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้
2. ครูแจกนิทานเรื่อง ชีวิตต้องการแคลเซียมให้นักเรียนอ่านคร่าว ๆ 1 รอบ แล้ว ตอบคำถามต่อไปนี้
 - เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
 - เราจะอ่านเรื่องลักษณะนี้เพื่ออะไร (เพื่อหาใจความสำคัญ, เพื่อหาข้อมูลเฉพาะ เจาะจง, เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน, เพื่อค้นคว้าหาความรู้ และรายละเอียดของเรื่องทั้งหมด)
 - มีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องอ่านทุกคำ ทุกข้อความ
3. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านจากการถามนำ ของครู
4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านเนื้อหาหลักขณะนี้ ควรเป็น การอ่านเพื่อค้นคว้าหาความรู้ หรือรายละเอียดของเนื้อเรื่องทั้งหมด ทักษะการอ่านที่เหมาะสม กับเนื้อหาหลักขณะนี้คือ การอ่านพินิจพิเคราะห์ (Intensive Reading)
5. ครูสรุปและทบทวนขั้นตอนการอ่านพินิจพิเคราะห์ (Intensive Reading) จาก แผนภูมิการอ่านอีกครั้ง
6. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องที่ครูแจกให้ตามขั้นตอนการอ่านพินิจพิเคราะห์

7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีการอ่านพินิจวิเคราะห์(Intensive Reading)จากการอ่านเรื่อง ชีวิตต้องการแคลเซียม ที่ถูกต้องเพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายเรื่อง ชีวิตต้องการแคลเซียม

สื่อการเรียนการสอน

1. บทอ่านเรื่อง ชีวิตต้องการแคลเซียม
2. แบบทดสอบท้ายเรื่อง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. ตรวจผลงาน

แบบฝึกหัดท้ายเรื่อง

ชีวิตต้องการแคลเซียม

1. ร่างกายของคนเราประกอบด้วยแร่ธาตุมากที่สุด

- ก. แคลเซียม
- ข. ฟอสฟอรัส
- ค. เหล็ก
- ง. ไอโอดีน

2. แคลเซียมถูกสะสมในส่วนใดของร่างกาย

- ก. ปอด
- ข. ตับ
- ค. หัวใจ
- ง. กระดูก

3. อาการในข้อใดที่ไม่ได้เกิดจากการขาดแคลเซียม

- ก. กระดูกผุ
- ข. เลือดแข็งตัวเร็ว
- ค. กล้ามเนื้อเป็นตะคริว
- ง. หัวใจเต้นเร็วผิดปกติ

4. วิตามินที่สร้างขึ้นเองเมื่อผิวหนังถูกแสงแดด

- ก. วิตามินเอ
- ข. วิตามินบี
- ค. วิตามินซี
- ง. วิตามินดี

5. วันหนึ่ง ๆ ร่างกายต้องการแคลเซียมปริมาณเท่าใด

- ก. 0.5 กรัม
- ข. 1.0 กรัม
- ค. 1.5 กรัม
- ง. 2.0 กรัม

6. คนที่เวลามีบาดแผลเลือดจะออกมาก ออกเร็ว และไม่หยุดง่าย ๆ ควรเลือกรับประทานสิ่งใด

- ก. ข้าวซ้อมมือ
- ข. ปลาเล็กปลาน้อย
- ค. ไขมันสัตว์
- ง. กล้วยน้ำว้า

7. เมื่อร่างกายขาดแคลเซียมจะมีผลต่ออวัยวะใดมากที่สุด

- ก. กระดูก
- ข. หัวใจ
- ค. ไต
- ง. ลำไส้

8. โรคในข้อใดมีสาเหตุมาจากการขาดแคลเซียม

- ก. โรคไต
- ข. โรคหัวใจ
- ค. โรคไขข้ออักเสบ
- ง. โรคมะเร็ง

แผนการสอนที่ 12 ทักษะการอ่านพินิจพิเคราะห์(Intensive Reading)

เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ควรอ่านให้ครอบคลุมเนื้อหาเพื่อเก็บประเด็น รายละเอียด และใจความสำคัญของสิ่งที่อ่านให้มากที่สุด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกขั้นตอนการอ่านพินิจพิเคราะห์ (Intensive Reading) ได้
2. นักเรียนสามารถจับใจความของเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถใช้ทักษะการอ่านพินิจพิเคราะห์ (Intensive Reading) และตอบคำถามท้ายเรื่องปรากฏการณ์เรือนกระจกได้

เนื้อหา

ปรากฏการณ์เรือนกระจก สตรีสารภาคพิเศษ พฤษภาคม 2535

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนาเกี่ยวกับทักษะการอ่านข้ามคำ การอ่านเฉพาะจุด การอ่านสืบเสาะใจความ การตั้งเป้าหมายในการอ่าน อ่านเพื่ออะไร ต้องการอะไรจากการอ่าน และกลวิธีที่จะช่วยในการอ่านให้เกิดสัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น จุดเน้นที่สำคัญที่สุดของการอ่าน คือ การที่ผู้อ่านสามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการจากเนื้อเรื่องได้ จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและเกิดความ เข้าใจในสิ่งที่อ่าน ตลอดจนความเข้าใจในแนวคิดของผู้เขียนที่แฝงอยู่ในงานเขียนแต่ละเรื่อง

ขั้นสอน

1. ครูทบทวนทักษะการอ่านพินิจพิเคราะห์(Intensive Reading) โดยการใช้แผนภูมิแสดงขั้นตอนการอ่าน ดังนี้คือ

การอ่านพินิจพิเคราะห์ (Intensive Reading) คือ การอ่านเพื่อที่จะทำความเข้าใจ เนื้อเรื่องที่อ่านอย่างละเอียดรอบคอบทุกขั้นตอน ส่วนใหญ่จะเป็นการอ่านเพื่อศึกษา ค้นคว้าหา ความรู้ โดยมีจุดเน้นที่สำคัญ คือ ต้องอ่านให้ครอบคลุมเนื้อหาให้มากที่สุด เก็บใจความสำคัญ รายละเอียดปลีกย่อยอื่น ๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ต้องมีการอ่านอย่างระมัดระวัง เช่น การ อ่านคู่มือการใช้ต่าง ๆ คำแนะนำเพื่อปฏิบัติ คำชี้แจง กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ หรือ เรื่องที่เกี่ยวกับวิชาการซึ่งต้องการทราบรายละเอียดมาก ๆ

ขั้นตอนแสดงการอ่านพินิจพิเคราะห์(Intensive Reading) มีดังนี้

1. ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องทุกย่อหน้าอย่างละเอียด ให้ความสำคัญต่อย่อหน้าแรก และย่อหน้าสุดท้าย
2. ชีดเส้นใต้หรือทำเครื่องหมายแสดงใจความสำคัญ(Main Idea) ที่จะช่วยให้ สามารถทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้
2. ครูแจกเรื่อง ปรากฏการณ์เรือนกระจก ให้นักเรียนอ่านคร่าว ๆ 1 รอบ แล้วตอบ คำถามต่อไปนี้
 - เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
 - เราจะอ่านเรื่องลักษณะนี้เพื่ออะไร (เพื่อหาใจความสำคัญ, เพื่อหาข้อมูลเฉพาะ เจาะจง, เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน, เพื่อค้นคว้าหาความรู้ และรายละเอียดของเรื่องทั้งหมด)
 - มีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องอ่านทุกคำ ทุกข้อความ
3. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านจากการถาม นำของครู
4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านเนื้อหาลักษณะนี้ ควรเป็น การอ่านเพื่อค้นคว้าหาความรู้ หรือรายละเอียดของเนื้อเรื่องทั้งหมด ทักษะการอ่านที่เหมาะสม กับเนื้อหาลักษณะนี้คือ การอ่านพินิจพิเคราะห์ (Intensive Reading)
5. ครูสรุปและทบทวนขั้นตอนการอ่านพินิจพิเคราะห์ (Intensive Reading) จาก แผนภูมิการอ่านอีกครั้ง
6. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องที่ครูแจกให้ตามขั้นตอนการอ่านพินิจพิเคราะห์

7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีการอ่านพินิจพิเคราะห์ (Intensive Reading) จาก
การอ่านเรื่อง ปรากฏการณ์เรือนกระจก ที่ถูกต้องเพื่อให้ นักเรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายเรื่อง ปรากฏการณ์เรือนกระจก

สื่อการเรียนการสอน

1. บทอ่านเรื่อง ปรากฏการณ์เรือนกระจก
2. แบบทดสอบท้ายเรื่อง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. ตรวจผลงาน

แบบฝึกหัดท้ายเรื่อง

ปรากฏการณ์เรือนกระจก

1. เรือนกระจกสร้างขึ้นเพื่อจุดประสงค์ใน ข้อใด
 - ก. เพื่อเป็นที่อาศัยของมนุษย์
 - ข. เพื่อใช้เลี้ยงสัตว์
 - ค. เพื่อใช้ในการปลูกพืชในทุกฤดูกาล
 - ง. เพื่อผลิตพลังงานความร้อนและไฟฟ้า
2. เหตุใดพืชจึงจำเป็นต้องใช้แสงแดด
 - ก. เพื่อสังเคราะห์แสง
 - ข. เพื่อการหายใจ
 - ค. เพื่อขยายพันธุ์
 - ง. เพื่อเพิ่มอุณหภูมิ
3. เหตุใดโลกจึงไม่ร้อนเกินไปสำหรับสิ่งมีชีวิต
 - ก. โลกมีการคายความร้อนออกสู่บรรยากาศ
 - ข. มีฝนตกชุกตลอดปี
 - ค. มีเมฆมาก
 - ง. มีลมพัดตลอดเวลา
4. ข้อใดคือปรากฏการณ์เรือนกระจก
 - ก. โลกมีอุณหภูมิลดต่ำลง
 - ข. เกิดแผ่นดินไหว
 - ค. อากาศร้อนขึ้นทุกปี
 - ง. ทรัพยากรแร่ธาตุลดปริมาณลง
5. สิ่งใดที่ทำให้อุณหภูมิของโลกร้อนขึ้น
 - ก. ก๊าซออกซิเจน ไนโตรเจน
 - ข. ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ มีเทน และสาร CFC
 - ค. แคลเซียม ฟอสฟอรัส
 - ง. อีเทน โพรเพน บิวเทน
6. การที่โลกร้อนขึ้นอย่างรวดเร็วจะก่อให้เกิดปรากฏการณ์ใด
 - ก. อากาศอบอุ่น
 - ข. ฝนตกตามฤดูกาล
 - ค. เกิดความแห้งแล้ง ก้นดาราหน้า
 - ง. พืชสังเคราะห์แสงได้มากขึ้น
7. สาร CFC เป็นส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ใด
 - ก. ก่อ่งกระดาษ
 - ข. โฟมและพลาสติก
 - ค. อาหารสัตว์
 - ง. น้ำแข็ง

8. นักเรียนควรปฏิบัติตามข้อใดเพื่อป้องกัน

การเกิดปรากฏการณ์เรือนกระจก

- ก. งดการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ทำจาก
โฟมและพลาสติก
- ข. ช่วยกันปลูกต้นไม้
- ค. ใช้จักรยานในการเดินทาง
- ง. ถูกทุกข้อ

เนื้อหาประกอบแผนการสอนเพื่อเตรียมทักษะการอ่าน

ทักษะการอ่านข้ามคำ

เรื่องพงศูรส

เรื่องแก้สธรรมชาติ

เรื่องนกอพยพ

ทักษะการอ่านเฉพาะจุด

เรื่องผึ้งเป็นแมลงเศรษฐกิจ

เรื่องกว่าจะเป็นเมล็ดข้าวทุ่งกิน

เรื่องพะยูน

ทักษะการอ่านสืบเสาะใจความ

เรื่องนกกางเจ้าเล่ห์

เรื่องชิงมะม่วง

เรื่องมดดำน้อย

ทักษะการอ่านพินิจวิเคราะห์

เรื่องอาหารสำหรับโรคไต

เรื่องชีวิตต้องการแคลเซียม

เรื่องปรากฏการณ์เรือนกระจก

เพื่อนรู้ไหม

ผงชูรส

ในปัจจุบัน ดูเหมือนว่าอาหารทุกอย่างที่ปรุงขายจะต้องใส่ผงชูรส นอกจากเพื่อนจะขอร้องผู้ปรุงไว้เสียก่อนว่าอย่าใส่ผงชูรสนะ เหตุที่นิยมใส่ผงชูรสในอาหาร เพราะผงชูรสช่วยเพิ่มรสชาติของอาหาร ทำให้คนกินรู้สึกว่าการนั้นอร่อย แต่คุณรู้คุณค่าคุณขายหลายคนยังสงสัยในเรื่องนี้อยู่ ท่านจำได้ว่าสมัยท่านยังเด็ก ซึ่งไม่ได้ใช้ผงชูรสกันเกร่อเหมือนเดี๋ยวนี้ แม่ครัวไทยก็สามารถปรุงอาหารได้รสชาติเอร็ดอร่อย แสดงถึงฝีมือทำกับข้าวที่ไม่ได้พึ่งพาสีอื่นใด

ผงชูรสเป็นสารเคมีชื่อว่า โมโนโซเดียมกลูตาเมต เป็นเกลือโซเดียมของกรดกลูตามิก* ซึ่งเป็นกรดแอมิโนชนิดหนึ่งที่เป็นส่วนประกอบของโปรตีน

กรดกลูตามิกไม่ใช่ของแปลกหน้า มีอยู่แล้วในโปรตีนในร่างกาย

* ภาษาเคมีเรียกเกลือของกรดกลูตามิกว่ากลูตาเมต

ของเรา และเมื่ออยู่ทั่วไปในธรรมชาติ ในอาหารแทบทุกชนิด เช่น หมู เนื้อ ไก่ เป็ด ปลา และในพืชผักหลายชนิด นอกจากนี้ในร่างกายคนก็สามารถสร้างกลูตาเมตได้เองตามธรรมชาติด้วย กลูตาเมตมีบทบาทสำคัญในกระบวนการสร้างและสลายในร่างกาย เพื่อเกิดพลังงานที่ร่างกายต้องการ สำหรับกลูตาเมตที่ได้จากผงชูรส จะเข้าสู่ระบบการเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกับกลูตาเมตจากอาหารอื่นๆ อย่างไรก็ตาม ถ้ากินมากเกินไปก็อาจเป็นภัยได้เหมือนกัน เช่นเดียวกับบางสิ่งบางอย่างที่เกินพอดี

ใช้ผงชูรสเพียงเล็กน้อยก็พอแล้ว ในการเพิ่มรสชาติของอาหาร ปริมาณที่เหมาะสมและปลอดภัยโดยทั่วไปอยู่ระหว่าง ๐.๒-๐.๘% ของน้ำหนักอาหารที่กิน

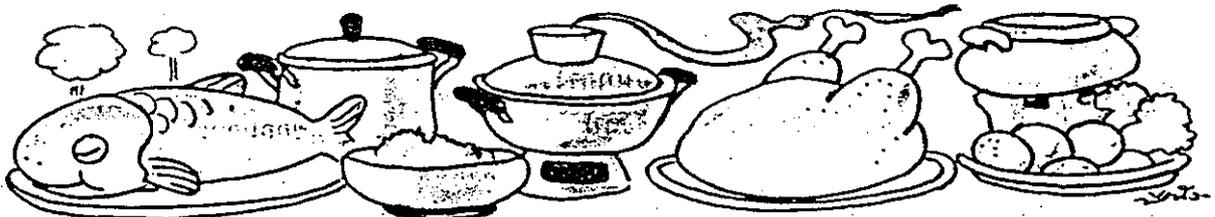
เมื่อผงชูรสกลายเป็นสิ่งที่ต้องการจำนวนมาก (เพราะใส่ในอาหารเกือบทุกชนิด) จึงมีของปลอมเข้ามาปะปนเป็นธรรมดา สารเคมีที่นำ

มาใช้แทน เป็นสารที่นอกจากไม่ทำให้อาหารอร่อยขึ้น แล้วยังอาจให้โทษต่อร่างกาย

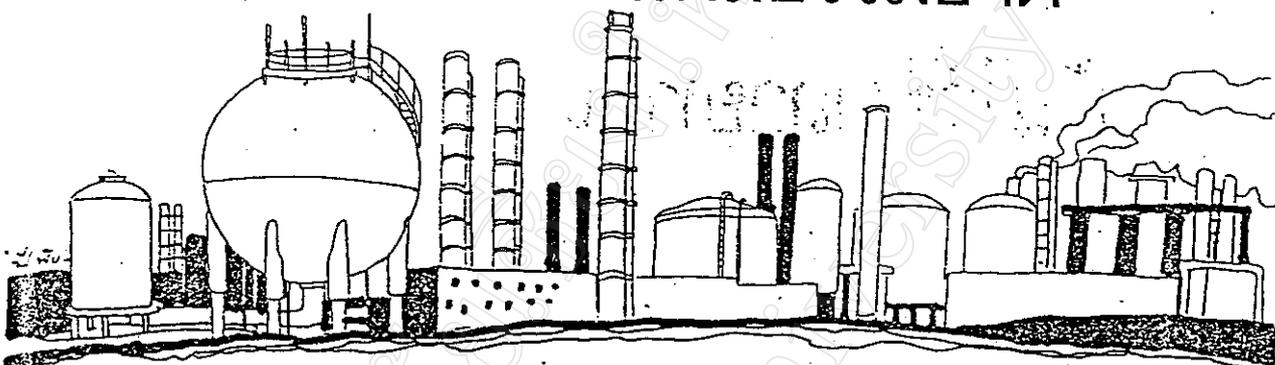
ผลึกผงชูรสแท้และผลึกผงชูรสปลอมเป็นสิ่งขาว รูปร่างคล้ายกัน แต่ถ้าพิจารณาให้ดีถั่วถั่ว หรือใช้แว่นขยายดูด้วยดี จะเห็นว่าผลึกผงชูรสแท้จะดูทึบไม่ใส เป็นท่อนยาวด้านหัวโตปลายเล็ก ส่วนผลึกผงชูรสปลอมมักใส และมีฟองอากาศเป็นจุดๆ เป็นแท่งยาวที่ปลายทั้งสองโตเท่าๆ กัน

คนบางคนหลังจากกินอาหารที่ใส่ผงชูรส (แท้) แล้ว เกิดกลุ่มอาการบางอย่าง เช่นรู้สึกแน่นหน้าอกหรือชาตามบริเวณคอ ซึ่งยังไม่เป็นที่แน่ชัดว่ากลุ่มอาการเช่นนั้นกับการกินผงชูรสเกี่ยวข้องกันโดยตรง อย่างไรก็ตามถ้าสังเกตว่า หลังจากกินผงชูรสแล้วมักเกิดอาการอย่างนั้นทุกครั้ง ก็ควรเลิกกินผงชูรสเสีย

ช.ภฤษณา

เพื่อนรู้ใหม่

๗
แก๊สธรรมชาติ

คำว่าแก๊สธรรมชาติ เป็นคำเฉพาะ ไม่ใช่แก๊สทั่วไปที่มีอยู่ในธรรมชาติ อย่างเช่น ออกซิเจนในอากาศ แก๊สธรรมชาติ หมายถึงแก๊สผสมของแก๊สไฮโดรคาร์บอน เกิดจากการแปรสภาพของซากพืชและสัตว์ที่ทับถมกันมานานนับล้านปีใต้ผิวโลก ซากพืชและสัตว์เหล่านี้แปรสภาพไปเป็นน้ำมันปิโตรเลียมและแก๊ส เนื่องจากความร้อน ความดันของผิวโลก ตลอดจนการกระทำของจุลินทรีย์บางชนิด

ในการเจาะสำรวจหาน้ำมันปิโตรเลียมนั้น อาจพบแก๊สธรรมชาติรวมอยู่กับน้ำมันในแหล่งเดียวกัน เช่นที่แหล่งสิริกิติ์ จังหวัดกำแพงเพชร บางที่จะพบแต่แก๊สธรรมชาติเพียงอย่างเดียว เช่นที่แหล่งน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น หรือพบร่วมกับแก๊สธรรมชาติเหลว ซึ่งหมายถึงส่วนประกอบของแก๊สธรรมชาติที่หนักและความแน่นเป็นของเหลวที่พื้นผิว เช่นที่แหล่งแก๊สธรรมชาติส่วนใหญ่ในอ่าวไทย ในประเทศไทย ไม่มี

แหล่งปิโตรเลียมแหล่งใดที่ไม่พบแก๊สธรรมชาติเลย

แก๊สธรรมชาติอยู่ในสภาพแก๊สในสถานะอุณหภูมิและความดันปกติ ไม่มีสีหรือกลิ่น แก๊สธรรมชาติประกอบด้วยไฮโดรคาร์บอนโมเลกุลเล็กที่อึดตัว เช่น มีเทน อีเทน โพรเพน บิวเทน เพนเทน เฮกเซน ส่วนใหญ่จะเป็นมีเทนซึ่งมีโมเลกุลเล็กที่สุด สารประกอบไฮโดรคาร์บอนเป็นสารเคมี ที่ประกอบด้วยอะตอมไฮโดรเจนกับอะตอมคาร์บอนล้วน ดังนั้นจึงเป็นเชื้อเพลิงที่ดี เผาไหม้แล้วให้ผลเป็นน้ำกับคาร์บอนไดออกไซด์ นอกจากแก๊สไฮโดรคาร์บอนแล้ว แก๊สธรรมชาติยังอาจมีแก๊สชนิดอื่นปนบ้าง เช่น คาร์บอนไดออกไซด์ ไนโตรเจน หรือไฮโดรเจนซัลไฟด์ แก๊สชนิดหลังนี้ถ้ามีปนอยู่ ต้องกำจัดออกเสียก่อนนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อป้องกันการกัดกร่อนอุปกรณ์ต่าง ๆ

ส่วนประกอบของแก๊สธรรมชาติว่ามีแก๊สชนิดใดบ้าง และองค์ประกอบว่ามีชนิดละมามากน้อยเท่าใดนั้น แยก

ต่างกันไปในแต่ละแหล่ง เนื่องจากสภาพแวดล้อมเมื่อตอนเกิดแก๊สต่างกัน อย่างไรก็ตามแก๊สธรรมชาติแต่ละแหล่ง มักมีแก๊สมีเทนเป็นส่วนประกอบสำคัญ ซึ่งถ้ามีมีเทนมาก ก็ยังเหมาะสำหรับใช้เผาเป็นเชื้อเพลิง

นอกจากประโยชน์โดยตรงคือใช้เป็นเชื้อเพลิง แก๊สธรรมชาติยังใช้เป็นวัตถุดิบทางอุตสาหกรรม เนื่องจากแก๊สธรรมชาติประกอบด้วยไฮโดรคาร์บอนหลายชนิด แต่ละชนิดใช้ทำประโยชน์ต่อเนื่องไปได้ จึงได้มีการแยกแก๊สธรรมชาติออกเป็นไฮโดรคาร์บอนแต่ละอย่าง เช่นอีเทนที่แยกออกมา อาจนำมาผลิตเอทิลีน ซึ่งเป็นวัตถุดิบผลิตพอลิเมอร์ พวกพลาสติกสำหรับทำผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปนานาชนิด

ขณะนี้ประเทศไทยมีโรงแยกแก๊สธรรมชาติอยู่ ๓ โรง สองโรงอยู่ที่ตำบลมาบตาพุด จังหวัดระยอง อีกโรงหนึ่งอยู่ในบริเวณแหล่งน้ำมันสิริกิติ์ จังหวัดกำแพงเพชร

ช. กฤษณา

เพื่อนรู้ใหม่

นกอพยพ

เมื่อวานนี้ดูข่าวโทรทัศน์ เห็นข่าวนกนางแอ่นนับแสนตัวมาอาศัยที่ตัวเมืองจังหวัดน่าน เกาะเรียงแถวตามเสาไฟฟ้าเต็มไปหมด ยามบินก็แลเห็นเป็นจุดดำๆ เต็มท้องฟ้า ตามข่าวว่ามีนกอพยพมาที่เมืองน่านสามปีเข้านี้แล้ว ปีแรกๆ จำนวนนกก็ยังไม่มากนัก—butปีนี้ช่างมากมายเหลือเกิน เพื่อนๆ ของเราที่น่านคงอยากจะตั้งคำถามว่านกเหล่านี้มาจากไหนกันนะ แล้วมาทำไม เมื่อบินจากเมืองน่านไปแล้วจะมุ่งหน้าไปไหนต่อไป

มีสัตว์หลายชนิดที่จะเดินทางไกลจากแหล่งที่อยู่เมื่อกาลเวลามาถึง ปลา ทูท กวางคาริบู ค้างคาว ปลา ล้วนแต่เป็นนกอพยพย้ายถิ่น แต่นกอพยพที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันทั่วได้แก่ นกตามปรกติพวกนกจากแถบถิ่นหนาวมักจะบินไปยังดินแดนที่อบอุ่นเมื่อถึงฤดูใบไม้ร่วง พอหันหน้าหนาว พวกนกก็จะกลับบ้านและผสมพันธุ์กัน ออกลูกเล็ก ๆ ต่อไป ดังนั้น ประเทศไทยซึ่งอยู่ในแถบร้อนจึงเป็นประเทศหนึ่งที่บรรดานกมาอาศัยพักพิงชั่วคราว เราจะได้ยินข่าวอยู่เสมอว่าที่จังหวัดน่านจังหวัดนี้มีนกมาอยู่กันจำนวนมาก ที่พบบ่อยคือนกนางแอ่นและนกเป็ดน้ำ ที่กรุงเทพมหานครก็มักมีกลุ่มนกมาอาศัยเกาะสายไฟ บางถนนเป็นครั้งคราวเช่นกัน ข้อเสีย

ก็คือมักจะถ่ายมูลลงมาและถนนหรือตกลงมาเประยานพาหนะและสิ่งใดก็ตามได้สายไฟ การมาอยู่ของนกที่เมืองไทยนี้บางครั้งก็เป็นการมาแวะพักชั่วคราวเพียงไม่กี่วันในระหว่างการเดินทางไกล แถบอ่าวเปอร์เซียในตะวันออกกลางเป็นที่รู้กันว่าเป็นทางผ่านที่นกอพยพมักมาแวะพักกันที่นั่นเสมอ

ถ้าคิดว่านกอพยพย้ายถิ่นเพราะทนอากาศหนาวเย็นไม่ไหว ประกอบกับหาอาหารได้ลำบากในฤดูหนาวละก็ยังไม่สู้ถูกต้องนัก เพราะพบว่านกอพยพหลายชนิดสามารถทนอากาศเยือกเย็นได้ และพอจะหาอาหารได้บ้างในบรรยากาศหนาวเย็น แสดงว่ามันไม่ได้อพยพเพียงเพื่อหนีหนาวและหาอาหารเท่านั้น นักวิทยาศาสตร์หลายคนเชื่อว่าการอพยพนั้นเป็นนิสัยสืบทอดกันมา นกคงจะเริ่มเดินทางไกลกันเมื่อน้ำแข็งเมื่อทางแถบเหนือของโลกเย็นจัดมากกว่าเวลาปัจจุบันนี้มาก แล้วก็ทำติดเป็นนิสัยสืบทอดกันมาทุกชั่วอายุคน

นกบางชนิดบินอพยพเป็นระยะทางไกลมากที่สุด นกกวอร์เบลอร์แห่งทวีปอเมริกาเหนืออพยพไปอยู่ทวีปอเมริกาใต้ทุกฤดูหนาว เท่าที่ทราบกัน นกนางนวลขั้วโลกเหนือเดินทางไกลกว่านกอื่นใด ในฤดูร้อน

นกนางนวลพวกนี้หากินอยู่ในภาคเหนือสุดของยุโรป ไซบีเรีย และอเมริกาเหนือ พอถึงฤดูหนาว พวกมันจะอพยพย้ายถิ่นไปถึงแถบขั้วโลกใต้ คิดเป็นระยะทางไปกลับราว ๓๕,๐๐๐ กิโลเมตร ระยะทางอพยพมีทั้งใกล้และไกลตามชนิดของนก บางชนิดอพยพจากภาคเหนือสู่ภาคใต้ของประเทศเดียวกัน นกบางชนิดเพียงแต่ย้ายที่อยู่จากบนภูเขามุ่งอยู่ในที่ราบเบื้องล่าง

นกหลายชนิดบินอพยพเฉพาะกลางวัน เช่น นกกวอร์เบลอร์ นกโอริโอล นกแทนเนเจอร์ แล้วก็มีพวกที่บินเฉพาะเวลากลางวัน เช่น นกนางแอ่น นกเป็ดน้ำ น่าน

ยังไม่ใคร่บอกได้ชัดเจนว่านกรู้เส้นทางบินด้วยวิธีใด ทำให้มันบินเฉพาะเส้นทางนี้โดยเฉพาะเท่านั้น อย่างกับสายการบิน นักวิทยาศาสตร์บางคนเชื่อว่านกจำภูมิประเทศเอาไว้ เช่น ภูเขา แม่น้ำ ชายฝั่งทะเล ส่วนพวกบินกลางคืนใช้ดาวเป็นสิ่งช่วยนำทาง และบางคนเชื่อว่าพวกนกอพยพทั้งหลายล้วนแต่มีสัญชาตญาณที่จะกลับบ้าน มันรู้ว่าเมื่อไรควรจะเริ่มต้นเดินทาง จะไปที่ไหน และไม่ว่าจะไปใกล้หรือไกล ยอมกลับบ้านถูกเสมอ

ช.กฤษณา

ฝึ้งเป็นแมลงเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์ฝึ้งชนิดใดบ้างที่เพื่อนรู้จัก อย่างน้อยที่สุดก็มี น้ำฝึ้ง กับ ไข่ฝึ้ง หรือที่ชาวบ้านทั่วไปเรียกว่า ชีฝึ้ง น้ำฝึ้งเป็นอาหารที่ดี ผู้สูงอายุชอบกินน้ำฝึ้ง ถ้าเพื่อนนำน้ำฝึ้งไปฝากคุณตาคุณยาย ท่านจะดีใจมากทีเดียว ส่วนชีฝึ้งนั้นใช้ทำเทียน ซึ่งเราต้องใช้มากในกิจทางศาสนา นอกจากสองอย่างนี้ ยังมี ระบุฝึ้ง* หรือที่คนชอบเรียกกันว่า เกสรฝึ้ง และ นมฝึ้ง ทั้งระบุฝึ้งและนมฝึ้งเป็นสินค้าที่สำคัญ และทำรายได้ให้แก่ผู้เลี้ยงฝึ้งมากทีเดียว ในระยะหลังนี้ เพราะคนนิยมกินเป็นอาหารเสริม เนื่องจากมีโปรตีน คาร์โบไฮเดรต และวิตามินไม่ต่ำกว่า สิบชนิด โดยเฉพาะวิตามินบี 12 สูงกว่านมวัวถึง 10 เท่า ทำให้ได้กินวิตามินตามธรรมชาติ ไม่ใช่วิตามินจากการสังเคราะห์สารเคมี

เมื่อพูดถึงฝึ้งคนก็กลัวกันเสียก่อน เห็นรังฝึ้งก็ขยาดไม่กล้าเข้าใกล้ กลัวฝึ้งต่อยเอา ความจริงนั้นฝึ้งจะไม่ต่อยถ้ามันไม่ตกใจหรือบาดเจ็บ เพื่อนรู้ไหมว่าฝึ้งที่ต่อยได้นั้นเป็นฝึ้งงาน ซึ่งล้วนแต่เป็น

* สตรีสารภคพิเศษ ๔๔/๗๓ ชื่อ ฝึ้งกับนม

ฝึ้งที่แขกรังบินมาเกาะที่กิ่งไม้

หัวน้ำฝึ้งหรือรังฝึ้ง มีมวงขายที่ตลาด

ฝึ้งตัวเมียทั้งสิ้น ฝึ้งและชีวิตความเป็นอยู่ของมันน่าสนใจมาก ถ้าเพื่อนศึกษาแล้วจะรู้สึกที่ในเหตุการณ์ของฝึ้ง มันเป็นแมลงที่มีความสามัคคีอย่างยิ่ง ช่วยเหลือกัน

และมีความรับผิดชอบต่อน้องที่

ฝึ้งเป็นแมลงที่มีวิวัฒนาการขึ้นมาในทวีปเอเชีย ในเมืองไทยมีฝึ้งถึงห้าชนิดจากทั้งหมดหกชนิด มีทั้งฝึ้งที่ใหญ่ที่สุดในโลกคือ

ผึ้งหลวงไปจนถึงสิ่งที่เล็กที่สุดในโลก
คือ ผึ้งมีมเล็ก เวลานั้นผึ้งหลวง
หายไประยะหนึ่ง จะพบก็แต่ในถิ่นที่ป่าเขา
เท่านั้น เมื่อสัก ๒๐-๓๐ ปีก่อนแม้แต่
ในกรุงเทพฯ ก็มีผึ้งหลวงให้เห็นบ่อย
ผึ้งมีมเล็กก็เกือบจะสูญพันธุ์แล้ว
เช่นกัน

ถึงจะหนีไปอยู่ในป่าก็ไม่วาย
ถูกคนตามล่า ถ้าเป็นดังนี้เรื่อยไป
ผลผลิตทางเกษตรลดลงในอนาคต
ดังนั้นจึงควรช่วยกันส่งเสริมให้มีการ
อนุรักษ์ผึ้ง การเลี้ยงผึ้งเป็นวิธีอนุรักษ์
ที่ดี ถ้าพวกที่ตีผึ้งจากป่าหันมาเลี้ยง
ผึ้งแทน ก็ไม่เสียประโยชน์อย่างใด ยัง
กันได้อาศัยน้ำผึ้งและรังผึ้งทำรายได้
ให้เหมือนเดิมหรือดีกว่า

ผึ้งนั้นเป็นแมลงเศรษฐกิจเต็ม
ตัว ให้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าหลายชนิด
ทำรายได้สูงแก่ผู้เลี้ยง แล้วผึ้งยังช่วย
ในการถ่ายละอองเรณูพืชเป็นการเพิ่ม
ผลผลิตทางการเกษตร พวกเกษตรกร
ควรจะเลี้ยงผึ้งให้มากขึ้น ปัจจุบัน
คนไทยยังเลี้ยงผึ้งกันน้อยมาก ไม่

ผึ้งช่วยกันเก็บละอองเรณูในรวงรวง

ถึงหนึ่งแสนรัง ในขณะที่ทั่วโลกมี
การเลี้ยงผึ้งกันประมาณร้อยล้านรัง
อาจจะเป็นเพราะผลผลิตทางเกษตร
ของไทยยังมีปริมาณมากอยู่ เพราะ
ดินฟ้าอากาศอำนวย ประกอบกับ
ผึ้งป่ายังเหลืออยู่ คนไทยจึงไม่ค่อย
แลเห็นความสำคัญของผึ้ง

ในระหว่างวันที่ ๔-๑๔ กุมภาพันธ์
ปีนี้ จะมีการประชุมนานาชาติ

เรื่อง ผึ้งของเอเชียและไต้หวัน มีนิทรรศการ
การเรืองผลิตภัณฑ์ผึ้งและสมุนไพร ที่
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วัตถุประสงค์
ของการจัดงานนี้ขึ้นก็เพื่อกระตุ้นให้
เกิดการอนุรักษ์ผึ้งป่า ศึกษาความ
หลากหลายทางชีววิทยาของผึ้งใน
เอเชีย และให้ความรู้ในเรื่องคุณค่า
ของผลิตภัณฑ์ผึ้ง

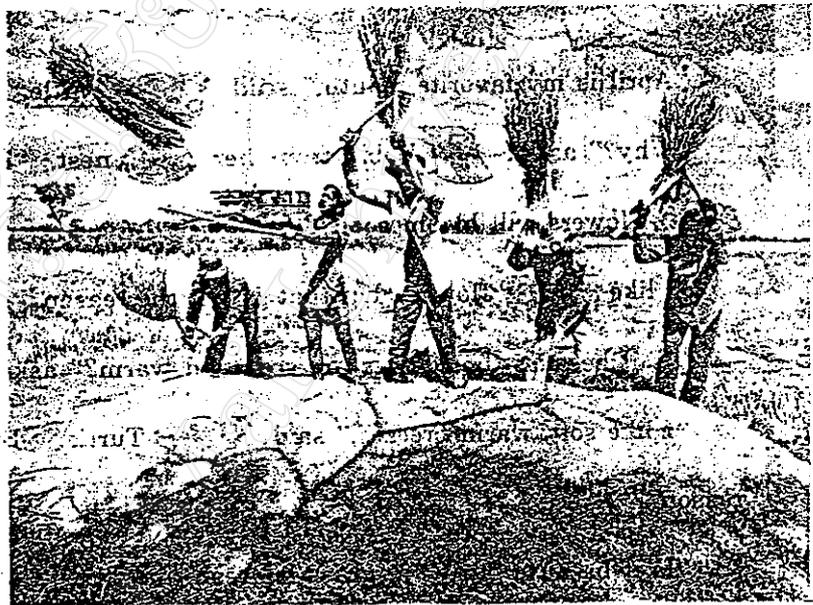
ช.ภฤชณา

กว่าจะเป็นเมล็ดข้าวหุงกิน

เวลาที่นั่งรถออกไปตามชนบท สองข้างทางมักพบพื้นที่สีเขียวโค้งกว้างไกลสุดตา สีเขียวที่เห็นคือ ต้นข้าวในนา มองดูคล้ายต้นหญ้าที่จริงข้าวก็เป็นเมล็ดพืชในตระกูลหญ้า มนุษย์สมัยโบราณรู้จักนำข้าวมาบริโภค และวิวัฒนาการเรื่อยมาจนข้าวกลายเป็นอาหารหลักของคนไทยทุกวันนี้ ในสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน ในพระราชดำริ เล่ม ๓ กล่าวว่า แหล่งกำเนิดข้าวอยู่บริเวณภาคเหนือของประเทศไทย ข้าวมีทั่วไปในภูมิภาคเอเชีย เช่น กัมพูชา ลาว เวียดนาม จีน ญี่ปุ่น เป็นต้น คนเอเชียส่วนใหญ่บริโภคข้าว นอกจากนี้ ภูมิภาคอื่น ๆ เช่น ประเทศในแถบยุโรป ก็มีข้าวปลูกเช่นกัน แต่ไม่มากเท่าในทวีปเอเชีย

ในประเทศไทย ปลูกข้าวมากบริเวณภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง เช่น สุพรรณบุรี ราชบุรี เพชรบุรี อุทัยธานี สระบุรี ฯลฯ และอีกหลายจังหวัดในภาคใต้

การปลูกข้าวไม่ง่ายเหมือนปลูกต้นไม้ชนิดอื่น ชาวนาต้องเตรียมพื้นที่ ปรับเนื้อดินด้วยการไถ ใช้แรงงานควายเข้าช่วย การไถครั้งแรกเรียก

ชาวนาในจังหวัดชัยภูมิ นวดข้าวด้วยวิธีฟาดก่าข้าว (ภาพจาก น.ส.พ.เดอะเนชั่น)

ไถตะ เพื่อทำลายวัชพืชในนา ทั้งช่วงไว้หนึ่งสัปดาห์ก็จะไถเป็นครั้งที่สอง เรียก ไถแปร ไถครั้งที่สามเรียก ไถคราด เพื่อเกี่ยวเอาวัชพืชให้สิ้นซาก จะได้ไม่เบียดเบียนต้นข้าว แล้วปรับพื้นที่ให้ได้ระดับเสมอกัน พื้นที่ปลูกข้าวมักเป็นที่ลุ่ม มีน้ำอย่างเพียงพอ ชาวนาใช้น้ำฝนปลูกข้าว ถ้าปริมาณน้ำฝนน้อย ข้าวก็มีจำนวนน้อยลง ชาวนาบางที่ก็ใช้น้ำจากเขื่อน เช่น เขื่อนเจ้าพระยา ถ้าน้ำในเขื่อนมีน้อย ชาวนาก็เดือดร้อน การปลูกข้าวนอกจากปลูกตามพื้นราบแล้ว ยังปลูก

บริเวณเชิงเขาด้วย มักปลูกเป็นขั้นบันได

วิธีการปลูกข้าวก็คือ เมื่อเตรียมพื้นที่แล้วก็เอาเมล็ดข้าวหว่านลงไป แล้วไถกลบ คือไถให้ดินปิดทับเมล็ดพันธุ์ข้าวที่หว่านลงไป พอเติบโตเป็นต้นกล้า อายุได้ ๒๕-๓๐ วัน ก็เอาไปปักดำในนา วิธีนี้เรียก การทำนาดำ ส่วนที่เรียกว่า นาหว่าน คือนำเมล็ดทิ้งออกหรือเมล็ดแห้งไปหว่านลงในนาเลย ไม่ต้องใช้ต้นกล้าปลูก แต่ผลผลิตที่ได้จะน้อยกว่าการทำนาดำ ซึ่งมีวิธีการเตรียมเนื้อดินที่ดีกว่า

หลังจากต้นข้าวโตเต็มที่ รวงข้าวเป็นสีเหลืองสุก ชาวนาใช้เกี่ยวเก็บเกี่ยวตากไว้ ๓-๕ วัน แล้วขนมาที่ลานนวด การนวดคือ การทำให้เมล็ดข้าวที่ลีบและเศษฟางข้าวหลุดออก ให้เหลือเฉพาะเมล็ดข้าวเปลือกที่ต้องการ อาจใช้แรงงานสัตว์ เช่น วัว ควาย ย่ำ แต่ในภาพ ชาวนาในจังหวัดชัยภูมิช่วยกันนวดแบบฟาดกำข้าว เป็นวิธีที่ชาวนาในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือนิยมใช้ นำรวงข้าวผูกมัดติดกับท่อนไม้ยาว แล้วฟาดลงไปบนพื้นที่มีแผ่นรองรับข้าวเปลือกที่หลุดออกมา แล้วทำความสะอาดเมล็ดข้าว เช่น สาดข้าว ใช้พลั่วสาดเมล็ดข้าวขึ้นไปในอากาศ เพื่อให้ลมพัดเอาสิ่งเจือปนออกไป เมล็ดข้าวที่ติดจะตกลงสู่พื้นหรือใช้กระดิ่งฝัด เพื่อแยกเมล็ดข้าวดีกับสิ่งเจือปนให้อยู่คนละด้านแล้วฝัดเอาสิ่งเจือปนทิ้ง วิธีนี้ใช้กับข้าวที่มีปริมาณน้อย วิธีสุดท้ายคือ ใช้เครื่องสีฝัด เป็นเครื่องมือทุ่นแรงที่มีประสิทธิภาพ ข้าวเปลือกที่ได้จะกองไว้เป็นรูปสามเหลี่ยม เพื่อให้ความชื้นค่อย ๆ ลดลง แล้วนำไปเก็บในยุ้งฉาง เพื่อบริโภคและขายให้แก่ผู้มาซื้อต่อไป

ก่อนจะเป็นข้าวสวยร้อน ๆ ให้เรารับประทานนั้นไม่ง่ายเลย ชาวนาต้องใช้หลังสู้ฟ้า หน้าสู้ดิน ก้ม ๆ เงย ๆ ปลูกข้าว เก็บเกี่ยวข้าว นวดข้าวตามขั้นตอน ชาวนาที่มีเงินมักซื้อเครื่องทุ่นแรง เช่น รถแทรกเตอร์ไว้ช่วยทำนาแทนควาย ทำให้มีผลผลิตเพิ่มมากขึ้น

‘พีปม’

พะยูน

พะยูนไม่ใช่สัตว์พวกปลา แต่คนชอบเรียกกันว่าปลาพะยูน คงเป็นเพราะอาศัยอยู่ในน้ำ และรูปร่างคล้ายปลา มีชื่ออื่นๆ อีก เช่น หมูน้ำ วัวทะเล เจือก ล้วนแต่มีเหตุผลในการตั้งชื่อเหล่านั้น ที่เรียกว่าหมูน้ำ เพราะริมฝีปากบนเป็นก้อนเนื้อหนา ลักษณะคล้ายปากหมู ชื่อวัวทะเลมาจากวิธีเล็มหญ้าทะเลเหมือนวัวเล็มหญ้า บางคนเห็นสัตว์น้ำโผล่ขึ้นมาจากทะเลมองแต่ไกลแลดูคล้ายเจือก เพราะหางเป็นปลา แต่หัวดูคล้ายคนไม่คล้ายปลา เจือกเป็นสัตว์น้ำในนิยาย ลำตัวท่อนบนเป็นมนุษย์ส่วนท่อนล่างเป็นปลา เจือกที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลกคือเจือกในนิยายของ ฮันส์ คริสเตียน แอนเดอร์สัน สำหรับเมืองไทยเรามีเจือกน้อยที่รู้จักกันดีจากวรรณคดีเรื่อง *พระอภัยมณี* ของกวีเอกสุนทรภู่ กล่าวกันว่าเรื่องราวเกี่ยวกับเจือกในร่างของผู้หญิงกับปลาเป็นความกตัญญูของชาวกรีกโบราณทางภาคใต้ได้รับอิทธิพลของภวามลายูเรียกพะยูนว่า *ดูหง* ส่วนชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Dugong dugon*

สัตว์ตำราภาคพิเศษ (๑๔) ๔๗/๒๖

พะยูน

พะยูนเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมอาศัยอยู่ในน้ำ แต่หายใจด้วยปอด ลำตัวอ้วนกลม ยาวราว ๓ เมตร และหนักประมาณ ๒๕๐ กิโลกรัม มองจากภายนอกไม่เห็นคอ แต่พะยูนก็มีกระดูกคอ ๗ ข้อ ซึ่งเป็นลักษณะของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม นอกจากนั้นกระดูกตอนหน้าของหัวยังโค้งหักลงตั้งฉากกับแนวลำตัว

พะยูนมีรยางค์คู่หน้าคล้ายขาเป็นแผ่นเนื้อคลุมกระดูกนิ้วทั้ง ๕ นิ้ว ทำหน้าที่ใช้ว่ายน้ำหรือกลานเมื่อเคลื่อนไหวอยู่ที่พื้นท้องน้ำ เคยมีผู้เชื่อกันว่ามันใช้โอบอุ้มเลี้ยงลูกด้วย

ซึ่งไม่เป็นความจริง ส่วนที่การจะเป็นรยางค์คู่หลังเหลือเป็นเพียงชั้นกระดูกอยู่ใต้ผิวหนังข้างรูกัน พะยูนมีขนสั้นมากประปรายทั่วตัวรวมทั้งรยางค์ เฉพาะส่วนปลายสุดของหัวและรอบปากขนจะยาวเล็กน้อยเท่านั้น ชัดเจน หางแยกเป็น ๒ แฉกในแนวราบแบนเดียวกับหางปลาท

ตาของพะยูนมีขนาดเล็กและยังแถมสายตาสั้นอีกด้วย ไม่มีใบหู แต่รับฟังเสียงได้ดี พะยูนจมตัวอยู่ในน้ำ จะขยับหายใจที่ผิวหนังชั่วคราวทุก ๖-๑๖ นาที รูจมูกเป็นช่องแฉงอยู่ชิดกันที่ด้านบนมีกลีบปลายหัว

พะยูนกินหญ้าทะเลเป็นอาหาร
ได้แก่หญ้าใบมะกรูด หญ้าขนนาง
หญ้าแดง อัมพันหางหมู เป็นต้น
ประมาณวันละ ๘ กิโลกรัม โดยใช้ปาก
เล็มหรือจับทั้งพืชขึ้นมาสายล้างสิ่ง
เกาะติด แล้วกลืนทันทีโดยไม่เคี้ยว
ทั้งที่มีฟันสั้น ๆ

ยังไม่มีการศึกษาถึงอายุที่แน่นอน
ของพะยูน แต่ก็ประมาณว่า
๑๓-๑๔ ปี พะยูนสามารถสืบพันธุ์
ได้ตลอดทั้งปี ตัวเมียท้องนาน ๑๑-
๑๒ เดือน และออกลูกเพียงตัวเดียว
ลูกพะยูนแรกเกิดหนักประมาณ ๑๓.๕
กิโลกรัม เวลาจะออกลูกแม่พะยูน
จะขึ้นมาใกล้ผิวน้ำ พอลูกคลอดออกมา
ตัวแม่จะดันลูกให้ขึ้นสู่ผิวน้ำข้างบน
ทันที ในระยะแรก ๆ หลังคลอด
แม่พะยูนให้ลูกอยู่บนหลัง หัดให้ลูก
หายใจและว่ายน้ำโดยค่อย ๆ จมตัวเอง
และลอยขึ้นเป็นจังหวะ ลูกจะดูดนม

ได้น้ำ พะยูนตัวเมียมีนมเป็นเต้า
๑ คู่ อยู่ที่โคนรยางค์คู่หน้า

พะยูนอาจจะอยู่เดี่ยว หรืออยู่
รวมกันเป็นฝูงเล็ก ๆ นอกเขตน้ำกร่อย
ตามบริเวณชายฝั่งทะเลที่น้ำลึกไม่เกิน
๑๐ เมตร พะยูนมีเขตกระจายพันธุ์
บริเวณชายฝั่งตะวันออกของแอฟริกา
อ่าวเปอร์เซีย มหาสมุทรอินเดีย ประ-
เทศอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์และไต้หวัน
และตอนเหนือของออสเตรเลีย ใน
น่านน้ำไทย เคยพบแต่ไม่บ่อยนักใน
ทุกเขตตลอดชายฝั่ง ปัจจุบันที่อยู่
อาศัยแหล่งสุดท้ายของพะยูน คือ
บริเวณระหว่างเกาะลิบงกับหาดเจ้าไหม
อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง บริเวณ
นั้นมีหญ้าทะเลอุดมสมบูรณ์ ระหว่าง
พ.ศ. ๒๕๓๔-๒๕๓๖ ได้สำรวจพบว่า
มีพะยูนอยู่รวม ๖๐-๗๐ ตัว

พะยูนเป็นสัตว์สงวน ถึงกระนั้น
คนก็มักจะแอบล่ามัน เอาเนื้อเป็น

อาหารแทนเนื้อหมู หรือแจ่วซัง-
ส่วนของพะยูนตามความหลงเชื่อ
ต่าง ๆ เช่นเชื่อกันว่าน้ำตาของมัน
ใช้รักษาโรคตาให้ผลชะงัดนัก นอก
นั้นพะยูนอาจติดเครื่องมีลประมง
นำติดขึ้นมา แหล่งอาหารที่สำคัญ
หากแหล่งหญ้าทะเลถูกทำลาย พะยูน
ก็อยู่รอดไม่ได้ พะยูนมีลูกน้อย
คือท้องละตัว และอุ้มท้องนาน จึง
แพร่พันธุ์ไม่เร็ว ช้ำยังเคลื่อนไหว
เชื่องช้า และไม่มีสิ่งป้องกันตัว
นอกจากขนแล้วก็ไม่มีสัตว์อะไรที่เป็น
ศัตรูสำคัญของพะยูน ในน่านน้ำไทย
เหลือพะยูนน้อยตัวเต็มทีแล้ว คนไทย
ควรจะช่วยกันรักษาเอาไว้ มิฉะนั้น
ต่อไปลูกหลานไทยจะรู้จักพะยูนได้ก็
จากพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาเท่านั้น

‘วิกิรณี’

(ศ.ดร.ทศพร วงศ์รัตน์ เอื้อเฟื้อข้อมูล)

นิทาน

พิกยางงเจ้าเล่ห์

'ต้อยตึง'

เรียบเรียงจากนิทานชาดก

สระน้ำแห่งหนึ่งอยู่กลางป่าใหญ่ เป็นที่อาศัยของฝูงปลา ในยามแล้ง น้ำในสระก็แห้งงวดลง วันหนึ่ง มีนกยางบินผ่านมา แลเห็นปลาใหญ่ น้อยแหวกว่ายอยู่ในสระ นกยางก็ นึกอยากกินอาหาร โปรดขึ้นมาทันที จึงคิดหาอุบายที่จะหลอกลวงปลาให้ มาเป็นเหยื่ออย่างง่ายดาย แล้วก็ เริ่มคิดนินตามแผน โดยบินลงมาขึ้น ชิมเขาอยู่ริมสระ

ฝูงปลาเห็นนกยางมาขึ้นจับเจ้า อยู่ยาวนานผดสังเกตุ ปลาใจกล้าฝูงหนึ่ง จึงพากันเสียงก๊วยน้ำเข้าไปชักถาม

“ลุง ลุง ทำไมมาขึ้นหน้าเศร้า อยู่ตรงนี้ล่ะ มีเรื่องอะไรหรือ”

นกยางทำคอดคอบด้วยน้ำ-

เสียงเศร้า

“ข้าก็สงสารพวกเจ้านะซี”

“สงสารพวกข้าอะไระ ทำไม ล่ะลุง” ปลาสงสัย

“เจ้าไม่เห็นรีว่า น้ำในสระเนี่ย เหลือน้อยมาก นับวันก็จะแห้งลง ทุกที อีกไม่ช้าก็จะแห้งผาก เมื่อ ไม่มีน้ำ พวกเจ้าจะทำยังไง” นกยาง แสร้งทำเป็นห่วงใย

ฝูงปลานิ่งอึ้ง ยังหาลำคอบไม่ได้ นกยางจึงได้ที รีบเสนอแนะ

“เอางี้แล้วกัน ข้ามีวิธีช่วยพวก เจ้า ตอนที่ข้าบินผ่านป่ามาที่นี่ ข้าเห็น สระใหญ่อยู่ไม่ไกลหรอก น้ำเต็มสระ เชียวนะ มีบัวบานสะพรั่ง ข้าจะคาบ พวกเจ้าไปปล่อยที่สระนั้นทีละตัว

ตีมีขล่ะ”

ปลาได้ฟังยังลังเลใจ แต่ไหน แต่ไรมันคงอยากกินปลาแล้ว ทำไมมันคงงงใจเกิดใจบุญคิดช่วยปลา “แล้วข้าจะเชื่อได้ยังไงล่ะ ว่า ลุงพูดจริง” ปลาตัวหนึ่งพูดโพล่ง ขึ้นมา

“จะยากอะไร เจ้าก็ลองส่งปลา ไปกับข้าสักตัวก่อนซี ข้าจะพาไป ส่องสระน้ำที่ว่า แล้วก็พากลับมา ส่งข่าวพวกเจ้า”

คราวนี้ฝูงปลาเห็นด้วย ปลา หมอตัวใหญ่ผู้กล้าหาญประจำสระ อาสาเป็นหน่วยกล้าตาย เสียงชีวิต ไปกับนกยาง นกยางคาบปลาหมอ บินไปปล่อยที่สระแห่งหนึ่ง ให้ปลา

หมอว่ายสำรวจสระน้ำจนพอใจ แล้ว ก็พากลับมาส่งอย่างปลอดภัย

ปลาหมอรายงานข่าวด้วยอาการ ดันเต็น

“โอ้โฮ สระบ่อเริ่มเลข น้ำใส แจ้ว แล้วก็ลึกด้วยนะ ไม่มีวันแห้ง ทรอก มีบัวเต็มสระ น่าอยู่กว่าที่นี้ เซอะเซอะ” ปลาหมอคุยฟุ้งไปทั่วสระ

“งั้นเราก็น่าจะไปอยู่สระใหม่ กันเถอะ” ฟุ้งปลาเห็นพ้องต้องกัน

ในที่สุดฝูงปลาก็หลงกลนกยาง ขอมให้พาไปอยู่สระแห่งใหม่ ปลา หมอไปเป็นตัวแรก คราวนี้นกยาง ไม่ได้คาบไปปล่อยที่สระน้ำ กลับบิน ตรงไปยังคันทุ่มใกล้สระวางปลาหมอ บนคานไม้ แล้วจิกเนื้อกินจนหมดตัว เหลือแต่ก้างทิ้งไว้ที่โคนคันทุ่ม หลังจากนั้น นกยางก็กลับไปคาบปลามา กินทีละตัวจนหมดสระ แต่ยังมีปูอีก ตัวหนึ่งในสระนั้น นกยางจอมตะกละ นึกอยากกินปูอีก จึงใช้อูบายเดิมที่ เคยหลอกปลา

“อ้าว เจ้าปูน้อย เฝ้าสระอยู่ ตัวเดียวเรอะ ว่าเหว่นะ” นกยาง ทำทีเข้ามาถาม “พวกปลาเพื่อน ๆ

ของเจ้านะ ย้ายไปอยู่สระใหม่สุขสบาย กันแล้ว เจ้าอยากไปมั๊ยละ ข้าจะพา ไปเอง” นกยางรับอาสา

แต่ปลาลาดกว่าปลา ไม่หลง การมนกยางง่าย ๆ

“แล้วลุงจะพาข้าไปยังไหนล่ะ” ปูซัก

“ก็คาบเจ้าไปเหมือนปลานะจ๊ะ” นกยางใช้แผนเดิม

“ได้ใจ ได้ใจ” ปูก้าน “ดูซิ ตัวข้ามันแข็งแรงทั้งสิ้น ไม่นิ่มเหมือน ปลานี้ เดี่ยวลุงทำข้าหล่นกลางทาง ละก็ ข้าต้องกระดองแตกตายแน่ ๆ เลย” ปูหวาดเสียว

ปูเองก็ไม่ไว้ใจนกยาง สงสัยว่า นกยางจะพาปลาไปปล่อยในสระ หรือ หลอกไปกินกันแน่ แต่ก็ยังอยากเสี่ยง ไปอยู่สระใหม่ จึงคิดอุบายซ่อนกล นกยาง

“เออ ข้านี่ก้อออกแล้วละ ให้ข้า หนีบคอลุงไปก็แล้วกัน ก้ามข้าแข็งแรง นะ ไม่พลัดตกกลางทางทรอก” ปูชู ก้ามให้ดู

ปูนึกในใจว่า หากนกยางคิดไม่ ซื่อจะจับกินเป็นอาหาร ก็จะใช้ก้าม

หนีบคอนกยาง แต่นกยางไม่เฉลียว ใจสักนิด อยากกินปูเร็ว ๆ จึงรีบรับคำ

“เออจันก็ได้ เราไปกันเดี๋ยวนี้ เลยนะ”

นกยางพาปูไปที่คันทุ่มเช่นเคย

“เอ๊ะ สระอยู่ไหนล่ะลุง” ปู สงสัย “ทำไมถึงพาข้ามาที่นี้”

“โอ้เอ๊ย เจ้าปูโง่ เจ้าหลงก้มดู ที่โคนคานไม้สิ เห็นกองก้างปลาเพื่อน ของเจ้ามั๊ยละ ที่นี้ข้าก็จะกินเจ้าบ้าง ละ” นกยางหัวเราะอย่างผู้ชนะ

แต่ปูไม่สะทกสะท้านกับคำพูด ของนกยาง ข้ายังหัวเราะลั่น

“ฮ่า ฮ่า ฮ่า เข้าใจผิดซะแล้ว ข้าไม่โง่เหมือนปลาทรอกลุง ข้าไม่ ขอมเป็นเหยื่อใครง่าย ๆ ลุงนะซี กอจะขาดอยู่แล้ว ยังไม่รู้ตัวอีก”

แล้วปูก็ใช้ก้ามที่แข็งแรงถม หนีบคอนกยางแน่น นกยางอ้าปาก น้ำตาไหลพราก กลัวตายจนคาเหลือกร ร้องขอชีวิต

“โอ๊ย อย่าฆ่าข้าเลย ข้าจะ พาเจ้าไปสระน้ำเดี๋ยวนี้แหละ”

นกยางรีบบินถลาออกจากคันทุ่ม พาปูไปจนถึงสระน้ำ แต่แทนที่ ปูจะไว้ชีวิตนกยางกลับใช้ก้ามที่แข็งแรงเหมือนคีมเหล็กหนีบคอนกยางจนขาดจากกัน แล้วจึงเดินลงไปในสระ น้ำอย่างสมอารมณ์หมายที่ได้แก้แค้น แทนเพื่อนปลา

ในที่สุดนกยางเจ้าเล่ห์ ที่ใช้อูบายหลอกปลามาเป็นเหยื่อ ก็ถูกรรรมตมสนองต้องสิ้นชีวิตด้วยอุบาย ของปู

ชิงมะม่วง

ครอบครัวของหางฟูอยู่ที่บ้านสี่ชมพูนานแล้ว ที่บ้านนี้ลุงอ้วนและป้าอิมเป็นผู้เป็นเจ้าของรักต้นไม้ ปลูกไม้ดอกไม้ใบไว้ทั่วบริเวณบ้าน บ้านของหางฟูจึงร่มรื่น สวยงาม ขึ้นตาด้วยไม้ใบไม้ดอกงาม ๆ ขึ้นใจด้วยกลิ่นดอกไม้หอม ๆ ลุงอ้วนและป้าอิมยังรักสัตว์ บ่อยครั้งที่ทั้งสองจะวางกล้วย มะละกอสูก ฝรั่ง และผลไม้ต่าง ๆ ทิ้งไว้ที่สนาม ให้ครอบครัวกระรอกของหางฟูได้อิ่มหน้าสำราญ

ถึงกระนั้น หางฟูชอบไปเที่ยวเล่นที่บ้านของคุณยายแวนเป็นประจำ ทั้ง ๆ ที่คุณยายไม่ยินดีต้อนรับเลขพ่อแม่ของหางฟูก็ตามแล้วหลายครั้ง แต่หางฟูไม่ยอมเชื่อ บ้านของคุณยายแวนอยู่ห่างจากบ้านสี่ชมพูของหางฟูหลายหลัง เมื่อจะไป หางฟูต้องกระโดดไปตามกิ่งไม้ ผ่านต้นหางนกยูง เสลา ศรีตรังและจามจุรีแล้วยังต้องไต่สายไฟฟ้าหน้าหวาดเสียวอีกหลายสิบเมตร จึงจะกระโดดไปเกาะที่กิ่งมะม่วงหน้าบ้านคุณยายได้

ใช่แล้ว บ้านคุณยายแวนมีของล่อใจหางฟูเอง คุณยายแวนชอบปลูกต้นไม้เหมือนกัน แต่คุณยายมีลูกหลานหลายคน ชอบกินผลไม้กันทุกคน ที่บ้านคุณยายแวนจึงอุดมสมบูรณ์ด้วยไม้ผลนานาชนิด มีชมพู่ ฝรั่ง ละมุด ขนุน มะละกอ

เรียงเป็นแถวแล้วยังกล้วยอีกหลายต้น แต่ที่เป็นของโปรดของหางฟู ก็คือมะม่วง มือข้อมต้นสามพันไร่ ได้แก่เขียวเสวย อกร่อง และน้ำดอกไม้เขียวเสวยและน้ำดอกไม้กั้ง ๆ ไม่ใช่ของโปรดของหางฟูหรอก ต้องอกร่องซิเท่าไรเท่ากัน กินได้ไม่เบื่อ และต้นมะม่วงอกร่องที่บ้านคุณยายยังเป็นพันธุ์ทวาย คือออกลูกต่อเมื่อมะม่วงอกร่องต้นอื่น ๆ ออกลูกผลจนวายไปแล้ว พุด่าง ๆ คือออกนอกฤดูกาลทั่วไป เมื่อเป็นเช่นนี้ หางฟูก็ต้องมาเยี่ยมบ้านคุณยายแวนบ่อยหนอย มาทั้งหน้ามะม่วง และหน้าทวายด้วย แต่โชคร้าย ที่คุณยายแวนใจดีกับหางฟู คุณยายชอบมะม่วงอกร่องมากที่สุด ในบรรดามะม่วงทั้งหลาย ดังนั้นคุณยายจึงเป็นไม้เบื่อไม้เมากับหางฟู เห็นหางฟูไต่ตามสายไฟมาเมื่อไร คุณยายเป็นต้องคว้าไม้ตะกร้อ

สอยมะม่วงอันขาวมาไล่หางฟูทุกที ถ้าคุณยายทำงานวันอยู่ในบ้าน ก็จะมีวันหนูกีบหนูกีบ หลานตัวเล็ก ๆ ที่มักเล่นอยู่หน้าบ้าน ให้คอยไล่หางฟูแทน

วันนี้หางฟูมาเยี่ยมบ้านคุณยายแวนอีกแล้ว อันที่จริง มาเยี่ยมต้นมะม่วงอกร่องต่างหาก หางฟูมาด้อม ๆ มอง ๆ อยู่หลายวันแล้ว จมูกเล็ก ๆ ดมกลิ่นมะม่วงอย่างชำนาญ หางฟูว่าวันนี้มะม่วงอกร่องลูกที่ห้อยอยู่ที่กิ่งที่สาม ด้านขวา ใกล้ถนนนั้น จะสุกแน่นอน ถ้าทิ้งช้าไว้อีกวันก็จะไม่อร่อย หางฟูจึงได้มาตบกิ่งหางนกยูง กระโดดเกาะกิ่งเสลา ข้ามไปที่ต้นศรีตรัง วิ่งมาตามกิ่งจามจุรี ไต่สายไฟมาที่ต้นมะม่วง กระโดดเบา ๆ เกาะกิ่งมะม่วงบ้านคุณยายแวนได้สำเร็จ

ตากลมค้าขลับของหางฟูเหลือบ

ແທງຂ້າງທາງໜ້າ ກັມດູຂ້າງລ່າງ ໄມ່ຕື່ນ ມີໂກຣສັກຄນ ທາງຟູຣີບວິງໄປທີ່ກິ່ງມະມ່ວງ ກິ່ງທີ່ສາມ ດ້ານໜ້າ ໄກລັດນນ ໄອ້ ມະມ່ວງ ອກຣ່ອງສີເສື່ອງນາລຳ ພ້ອຍບ້ອຍຣອດຄອຍ ທາງຟູຢູ່ແລ້ວ ທາງຟູໄຕ້ໄປຕາມກິ່ງ ມະມ່ວງທີ່ແກ່ງໄກວນ້ອຍໆ ດຶງລູກມະມ່ວງ ສົນວາລ ຟື່ນຄມຂອງທາງຟູເຈາະຜ່ານ ເປຣືອດຄຶງເນື້ອມະມ່ວງເສື່ອງທອງ ທາງນ ຈຳຂຶ້ນໃຈ

“ຄູນຍາຍາໆ ກະຣອກມາຕະໆ” ເສຍງູກກິ່ງບຣ່ອງຄັ້ນ ເຕ້ນໂຍງເຍງ ຢູ່ໄຕ້ດັ່ນມະມ່ວງອກຣ່ອງ

“ຣອກໆ” ນູກກິ່ງບຣ່ອງຕາມທີ່ສາວ ບ້າງ

“ໂໜໆ ຢູ່ໂໜໆ ໄລ້ໄປໆ ລູກ” ເສຍງຄູນຍາຍດັງມາຈາກຫຼັງບ້ານ

“ໄປ ໄປ” ນູກກິ່ງທຳທຳນຳດູໄລ້ ກະຣອກສີເທາເກມນຳຕາລ ທາງຟູເປັນ ພວງ

“ໄປໆ” ນູກກິ່ງບ ນ້ອງຍາຍເລີຍນ ແບບທີ່ສາວ

ທາງຟູໄມ່ເຫັນຄູລັດເລຍ ເດັກສອງ ຄນນີ້...ໄດ້ແຕ່ເຕ້ນກະຮຍຂອງກະຮຍເຍງ... ຢູ່ໄຕ້ດັ່ນໄມ່ ແຕ່ທາງຟູເຫັນຄູນຍາຍເດີນ

ດຶງຕະກຣ່ອງສອຍມະມ່ວງມາແລ້ວນີ້ຟື ນຳຄູລັດກວ່າ ທາງຟູດຶງມະມ່ວງທາງນຳ ເປັນຄຳສຸດທ້າຍແລ້ວຫັ້ນຫຼັງຄູລັດ ວິງ ໄຕ້ໄປຕາມກິ່ງມະມ່ວງ ກະຣໂດດຂຶ້ນສາຍໄປ ວິງປຣຸດຄູລັດບ້ານອ່າງວຣດເວີ

ເມື່ອຄູນຍາຍມາຄຶງ ກິ່ງເຫັນແຕ່ລູກ ມະມ່ວງແຫ່ງໆ ແກ່ງໄປແກ່ງມາ ເຈົ້າ ກະຣອກຕົວດີຫຍາຍໄປເສຍແລ້ວ ຄູນຍາຍ ໄມ່ຮູ້ຈະທຳອ່າງໆ ມີຕະກຣ່ອງຢູ່ໃນມື ຄູນຍາຍເລີຍໃຊ້ສອຍມະມ່ວງຜຸລຳແຫ່ງ ນັ້ນມາດູ ເຈົ້າກະຣອກແຫະແຫ່ງໄປ ຫຼືນ້ອຍໜຶ່ງ ຍັງເລືອເນື້ອສ່ວນທີ່ດີອື່ນ ກມາ ຈະທຶງຫຼືອກິ່ງເສຍດວຍ ຄູນຍາຍຈຶງ ລັງມະມ່ວງ ເລືອເນື້ອສ່ວນທີ່ກະຣອກ ແຫະອອກ ແລ້ວປອກເປຣືອດ ແລ້ວເນື້ອສີ ເສື່ອງສຸກມາຟືມ

ອື້ ທາງນຳຂຶ້ນໃຈເລືອເກີນ ຄູນ ຍາຍລອງປອກມາກິນອື່ນ ທາງນຳອ່າງ ແຫ້ໆ ຄູນຍາຍແບ່ງໃຫ້ທາງນຳໆ ທັງສອງ ກິນດ້ວຍ ເອຣໂດອ່າງກິນທັງສາມຄນ ຕອນເຢັນ ຄູນຍາຍເລົ່າໃຫ້ລູກໆ ຟັງວ່າ ໄມ່ເຄຍກິນມະມ່ວງອະໄກທາງນຳຂຶ້ນໃຈ ອ່າງເທົ່າມະມ່ວງຂອງເຈົ້າກະຣອກທາງຟູ ນີ້ເລຍ

“ແມ່ກິນເສື່ອງເຈົ້າກະຣອກນະນີ ແຕ່ອ່າງເລືອເກີນ ວ່ານທາງນຳ ເຈົ້າ ກະຣອກມັນທາງເລືອເກີນກິ່ງ ຮູ້ວ່າມະມ່ວງ ລູກໂໜສຸກໄດ້ທີ່ແລ້ວ ພອດິບພອດິຈຣິງໆ ແມ່ເສຍອື່ນ ບາງທີ່ສອຍລຸມມາ ຍັງໄມ່ສຸກດີ ຫຼືອໄມ່ກິ່ງສຸກເກີນໄປ ໄມ່ອ່າງເທົ່າມະມ່ວງ ຂອງເຈົ້າກະຣອກ”

“ຄູນຍາຍ ນູກກິ່ງດອກອອກແລ້ວ ຄູນ ຍາຍກິ່ງໃຫ້ທາງຟູເລືອກມະມ່ວງໃຫ້ສີເສ ແລ້ວແບ່ງໃຫ້ມັນກິນດ້ວຍ” ນູກກິ່ງບອກ ຄວາມເຫັນ ເຮອເຣຍກຶ້ງເຈົ້າທາງຟູລູກດຶງ ກິ່ງທາງນຳຟູເປັນພວງສວຍ ໂກຣຈະເຣຍກ ມັນວ່າອ່າງອື່ນໄດ້ອ່າງໆ

ຄູນຍາຍທຳເວາະຕອນແກ່ງ ແຕ່ ທາງຫຼັງຄູນຍາຍກິ່ງເຫັນດ້ວຍກິ່ງນູກກິ່ງ ຈະຟືມມະມ່ວງກິ່ງເຈົ້າທາງຟູໄປທຳໄມ່ ມະມ່ວງ ມີມາກມາຍເຕັມດັ່ນ ແບ່ງກິນກິນໄມ່ດີ ກວ່າຫຼືອ

ສອງສາມວັນຕໍ່ມາ ເມື່ອທາງຟູ ມາເຢັຍມາບ້ານຄູນຍາຍແວ່ນອື່ນ ຈຶງເຫັນ ຄູນຍາຍຍື່ນຍື່ມກວັກມືອເຣຍກຶ້ງຢູ່ໄຕ້ດັ່ນ ມະມ່ວງ ທາງຟູຮະຈັກ ຍື່ນນຶ່ງ ຕາສີ ນຳຕາລເຢັຍກລມແຈ້ງຂອງຄູນຍາຍ ນູ ນ້ອຍໆ ຂອງທາງຟູໂໜນິດໆ ຟັງເສຍງພຸດ

“ທາງຟູ ຈຳເລືອກມະມ່ວງສຸກໃຫ້ ຍາຍນ້ອຍ ເອາສັກສອງສາມລູກ ແລ້ວ ທາງຟູກິນເອາະລູກໜຶ່ງ” ຄູນຍາຍບອກ

ເອ ເປັນຄວາມຄິດທີ່ດີນະ ທາງຟູ ກິດ ດຶງວ່າທາງຟູຊ່າຍຄູນຍາຍແລ້ວໄດ້ ມະມ່ວງເປັນຣາງວັດ ທາງຟູຣີບກະຣໂດດ ໄປຕາມກິ່ງທີ່ໄດ້ຄຶງມະມ່ວງສຸກຫຼືອຢູ່ ດມໆ ລູກມະມ່ວງແລ້ວ ຄຳໄຕ້ໄປກິ່ງອື່ນ ແສດວ່າຍັງໄມ່ສຸກດີ ດຶງດມແລ້ວສະບັດ ທາງສອງສາມທີ່ ແສດວ່າສຸກດີແລ້ວ. ຄູນ ຍາຍສອຍເອາໄດ້ເລຍ

ດັງແຕ່ນັ້ນມາ ທາງຟູກິ່ງຄູນຍາຍ ແວ່ນກິ່ງເປັນມີຕຣກິນ ໄມ່ມີຕຶກຟືມມະມ່ວງ ຫຼືອຜຸລຳອື່ນໆ ອື່ນເລຍ.

‘ສຸມາລີ’

มดดำน้อย

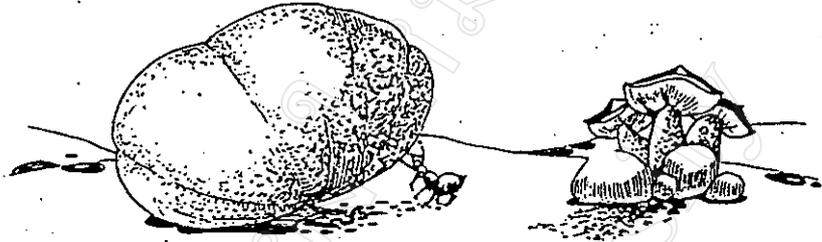
กาลครั้งหนึ่ง มีรังมดดำรังใหญ่รังหนึ่ง ทุกตัวต่างทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างแข็งขัน พวกหนึ่งออกไปหาอาหาร อีกพวกหนึ่งดูแลความเรียบร้อยในรังแล้ว อีกพวกหนึ่งคอยระวังป้องกันอันตรายจากศัตรูรอบ ๆ รัง แต่ในรังนี้มีมดดำอยู่ตัวหนึ่งที่ไม่ค่อยเหมือนมดดำตัวอื่น มันชื่อว่า “มดดำน้อย”

มดดำน้อยเป็นมดขี้โมโห และชอบทะเลาะกับเพื่อน ๆ และยังไม่ค่อยชอบทำงานอีกด้วย วันหนึ่งถึงเวรที่จะต้องออกไปหาอาหาร แต่มดดำน้อยอยากออกไปเที่ยวเล่นมากกว่า มันจึงชวนเพื่อน ๆ ว่า “อย่าไปหาอาหารเลย ไปวิ่งเล่นกันดีกว่า อาหารนั้นหาเมื่อไรก็ได้ แต่เวลานี้จึงจะได้ออกมาวิ่งเล่นนะ” มีมดดำอยู่เพียง 2-3 ตัว เท่านั้นที่อยากไปวิ่งเล่น แต่มดดำที่ขยันต่างให้เหตุผลว่า “เธอจะเอาแต่เล่นไม่ได้นะ นี่ก็ถึงหน้าฝนอยู่แล้ว ถ้าฝนตกเราจะหาอาหารลำบาก ถ้าไม่รีบเก็บอาหารไว้เราอาจจะอดตาย” “ชะ ๆ ๆ โง่จริง ๆ เลย” มดดำน้อยหัวเราะเยาะ “อาหารก็มีเก็บไว้ในรังตั้งเยอะแล้ว แลวันนี้ยังมีอาหารตั้งมากมาย ฉันไม่เห็นกลัวเลยฉันไปวิ่งเล่นตรงโน้นดีกว่า”

ขณะนั้น พวกมดดำกลุ่มนี้เดินมาพบชนมชั้นเล็ก ๆ เข้าพอดี จึงรีบเข้าไปช่วยกันชนมชั้นนั้น มดดำอีกตัวหนึ่งร้องเรียกมดดำน้อยให้มาช่วยอีกแรงหนึ่ง แต่ขณะนั้นมดดำน้อยมองเห็นว่าตรงพุ่มไม้ข้างหน้ายังมีชนมก้อนโตกว่าเสียอีก แต่ไม่ยอมบอกใคร “เรื่องอะไรฉันจะช่วยเธอชน” มดดำน้อยตอบอย่างไม่ใยดี “อ้าวก็ต้องช่วยกันชนทั้งหมดซี อาหารนี้เราก็จะได้กินด้วยกัน มาช่วยกันเถอะน่าจะได้ยกไปโจ ๆ” “ไม่ ฉันไม่ช่วยใครทั้งนั้น ฉันไม่กินอาหารของพวกเขาแล้วฉันจะไม่กลับไปที่รังอีกแล้ว เบื่อจะตาย ฉันอยู่คนเดียวก็ได้ จะได้เล่นสนุกทั้งวัน”

ไม่ว่าใครจะพูดอย่างไรมดดำน้อยก็ไม่ฟัง มันไม่รู้สึกกลัวอะไรเลย เมื่อเพื่อน ๆ ชนชนมจากไปแล้ว มดดำน้อยก็วิ่งไปดูชนมก้อนใหญ่หลังพุ่มไม้ พลางคิดว่า

“ขนมนี้ก้อนใหญ่มาก เราคงจะกินไปได้อีกนาน ไม่ต้องลำบากไปหาอาหาร ทีนี้จะไปวิ่งเล่นให้สนุกเลย”

“ต้องเอาขนมไปซ่อนไว้ก่อน เดี๋ยวใครมาแย่งเอาไป” มดค่าน้อยตรงเข้าไปแบกขนม แต่ตอนนี้จําขนมใหญ่โตมาก เมื่อเทียบกับขนาดของมัน ไม่ว่าจะแบกจะลากอย่างไร ขนมก็ไม่ขยับเขยื้อน มดค่าน้อยหมดความพยายาม ทิ้งขนมไว้ตรงนั้นแล้วไปวิ่งเล่น

มดค่าน้อยวิ่งเล่นเหนื่อยและหิว จึงวิ่งกลับมาที่เดิม แต่ขนมก็ไม่อยู่ตรงนั้นเสียแล้ว มดค่าน้อยวิ่งวนอยู่พักใหญ่ก็ได้กลิ่นขนมแล้วก็มองเห็นขนมก้อนนั้นอยู่ไม่ไกล มันจึงรีบวิ่งเข้าไปด้วยความดีใจ แต่เมื่อเข้าไปใกล้ จึงเห็นว่าขนมก้อนนั้นมีมดแดงอยู่เต็ม และกำลังช่วยกันขนขนมก้อนนั้นไป มดค่าน้อยรีบร้องขึ้นว่า “ขนมของฉันเอาคืนมานะ”

“อย่าซีจู้นะ ขนมนี้พวกฉันพบแล้วช่วยกันขนมา ถ้าเป็นของเธอทำไมไม่เอาไปเก็บไว้ในรังของพวกเธอล่ะ” มดแดงตอบ

มดค่าน้อยพยายามจะแย่งขนมคืน แต่มดแดงมีจำนวนมากจึงสามารถยกขนมก้อนนั้นไปได้โดยเร็ว

ขณะนั้นท้องฟ้าเริ่มมีครึ้ม มดค่าน้อยหงหัวทงกลว แต่ไม่กล้ากลับไปทึ่ง เพราะคิดว่าเพื่อนๆ คงโกรธมันแน่ ลมเริ่มพัดแรงขึ้นและฝนกำลังจะตกมดค่าน้อยเริ่มร้องไห้มันเดินโซเซไปอย่างไร้จุดหมาย

ทันใดนั้นมดค่าน้อยต้องหยุดชะงัก มันได้ยินเสียงร้องเรียกชื่อของมัน เสียงนั้นใกล้เข้ามาแล้ว มดค่าน้อยมองเห็นเพื่อนๆ กลุ่มหนึ่งเดินตรงเข้ามาหาแล้วเพื่อนๆ พา มดค่าน้อยกลับไปรังที่อบอุ่นและสบาย มดค่าน้อยชอบใจเพื่อนๆ ทุกตัว มันรู้แล้วว่าไม่อาจอยู่ตามลำพังได้ มดค่าน้อยจึงพยายามช่วยเพื่อนๆ ทำงาน เท่าที่จะทำได้ พวกมดค่าน้อยรักใคร่กลมเกลียวกัน ช่วยกันสร้างรังให้แข็งแรงไม่มีศัตรูมาทำลายได้ พวกมดค่าน้อยจึงอยู่ด้วยความสงบสุขตั้งแต่นั้นมา

□ กลไกการ □

หน้าที่สำคัญของไตคือขับถ่ายของเสียออกจากร่างกาย โดยกลั่นกรองจากเลือด ในวันหนึ่ง ไตขับถ่ายของเสียไม่น้อยกว่าสองร้อยอย่าง ซึ่งรวมทั้งยา สิ่งมีพิษ และสารอาหารบางอย่างที่มีมากเกินไปความต้องการของร่างกาย ในขณะที่ไตช่วยรักษาระดับความดันโลหิตโดยขับถ่ายน้ำ และผลิตฮอร์โมนซึ่งเป็นฮอร์โมนที่ควบคุมความดันโลหิต

หน้าที่ขับถ่ายนี้ทำโดยหน่วยไต ซึ่งมีจำนวนเป็นล้าน เมื่อเป็นโรคไตทั้งชนิดเรื้อรังและเฉียบพลัน หน่วยไตจำนวนหนึ่งพิการ ไม่สามารถทำการขับถ่ายอีกต่อไป จำนวนหน่วยไตที่ทำงานได้จึงมีน้อยลง ประสิทธิภาพในการขับถ่ายย่อมลดลง ปัสสาวะน้อยลง

เนื่องจากสารหลายอย่างที่ไม่จำเป็นต้องขับถ่ายมาจากอาหาร จำเป็นต้อง

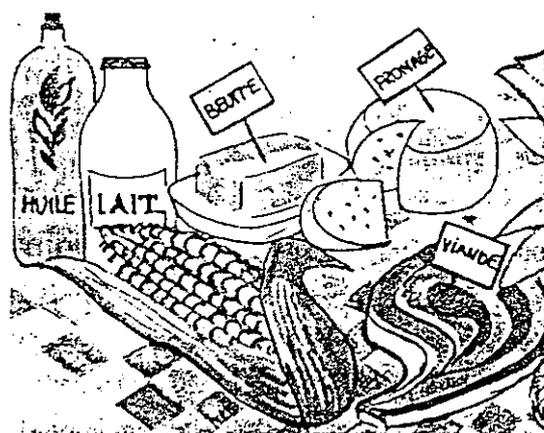
ดัดแปลงอาหารเพื่อช่วยผ่อนคลาให้ไตทำงานน้อยลง ในบรรดาอาหารที่ดัดแปลงเพื่อบำบัดหรือบรรเทาอาการของโรคนั้น อาหารสำหรับโรคไตดูเหมือนจะทำได้ยากที่สุด เพราะต้องจำกัดสารอาหารหลายอย่าง แต่ถ้าเข้าใจเหตุผลที่ต้องดัดแปลงสารอาหารเหล่านั้น ย่อมปฏิบัติตามได้ง่ายขึ้น

เมื่อสามารถทำความเข้าใจความต้องการและเกรงครัด จะได้ผลคุ้มค่า เพราะจะทำให้สุขภาพของร่างกายโดยทั่วไป รวมทั้งสุขภาพจิต ดีขึ้นเกือบเหมือนคนปกติ ตรงกันข้ามหากปล่อยปละละเลย จะเห็นผลเสียทันที ดังเช่นมีความดันโลหิตสูงมากที่สำคัญที่สุดคือ การดัดแปลงอาหารจะช่วยให้หน่วยไตที่เหลืออยู่ทำงานต่อไปได้นานขึ้น จนสามารถประวิงเวลาที่ไตจะหมดประสิทธิภาพ ไม่

อาหารสำหรับ

โรคไต

‘ไทรกีร์ตี’

สามารถทำหน้าที่ขับถ่ายอีกต่อไป อันเป็นเวลาที่ต้องอาศัยไคเทียมทำหน้าที่แทน

สารอาหารอันดับแรกที่ต้องจำกัดคือโปรตีน ปกติเราต้องการโปรตีนไปสร้างเนื้อเยื่อใหม่เพื่อการเติบโต และซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอ แต่โปรตีนส่วนหนึ่งร่างกายจะนำไปใช้ เป็นพลังงาน ในการนี้ โปรตีนจะสลายตัวให้ไนโตรเจน ซึ่งไคจะขับถ่ายออกไปกับปัสสาวะ เมื่อไคขับถ่ายไม่ได้ ไนโตรเจนจะค้างอยู่ในเลือดจนมีระดับสูง ทำให้รู้สึกคลื่นไส้ วิงเวียน อาเจียน ท้องเสีย ไม่อยากอาหาร และรู้สึกขมในปาก

ฉะนั้น เมื่อเป็นโรคไตจึงควรกินอาหารโปรตีนให้น้อยลง เพื่อจำกัดส่วนที่ร่างกายจะเอาไปใช้เป็นพลังงาน อาหารที่ให้โปรตีนได้แก่เนื้อสัตว์ ไข่ นม และถั่วเมล็ดแห้ง เวลากินโปรตีนน้อยลง จำเป็นต้องหลีกเลี่ยงเลือกกินเฉพาะโปรตีนที่มีคุณภาพสูง นั่นคือโปรตีนที่มาจากสัตว์

ในวันหนึ่ง ร่างกายต้องการโซเดียมจากอาหารเพียงเล็กน้อย ตามปกติเรามักจะกินโซเดียมมากเป็นปริมาณหลายเท่าของที่ร่างกายต้องการ แต่ร่างกายสามารถขับถ่ายโซเดียมส่วนเกินนี้ออกทางปัสสาวะได้ เมื่อไคเสื่อมประสิทธิภาพ ผลิตปัสสาวะได้น้อยลง โซเดียมจึงอยู่ในร่างกาย ทำให้รู้สึกกระหายน้ำมาก ความดันโลหิตสูง มือเท้าบวม หากเป็นมาก น้ำจะคั่งที่ปอด ทำให้หายใจไม่สะดวก และทำให้หัวใจวายได้ เมื่อเป็นโรคไต จึงจำเป็นต้องจำกัดทั้งน้ำและโซเดียม

โซเดียมมีอยู่ในอาหารตามธรรมชาติเพียงเล็กน้อย ส่วนใหญ่มาจากที่เราเติมลงในเกลือ และสารชูรสอื่น ๆ ที่ให้รสเค็ม ในเกลือแคงที่เราใช้ปรุงอาหาร มีโซเดียมเป็นส่วนประกอบ ร้อยละสี่สิบ นอกจากนั้นเรายังใช้เกลือถนอมอาหารเช่น ใสในปลาเค็ม กะปิ และกุ้งแห้ง อาหารสำหรับคนที่ เป็นโรคไตไม่ควรปรุงด้วยเกลือ น้ำปลา หรือซีอิ้ว ควรหลีกเลี่ยงไปใช้ เครื่องเทศ หรือปรุงอาหารที่มีรสหวานหรือเปรี้ยว

ร่างกายต้องการโปตัสเซียมจากอาหารเพื่อใช้ในการทำงานของกล้ามเนื้อ อาหารที่มีโปรตีนมากเช่นเนื้อสัตว์ จึงมีโปตัสเซียมมากด้วย นอกจากนั้นโปตัสเซียมยังมีมากในผลไม้บางอย่าง เช่น กล้วย มะม่วง และส้ม และมีมากในผักใบเขียว มะเขือเทศ และมัน หากไคไม่สามารถขับถ่ายโปตัสเซียมจากปัสสาวะได้ โปตัสเซียมที่คั่งค้างในเลือดจนมีระดับสูง จะทำให้หัวใจเต้นช้าลง และอาจถึงกับทำให้หัวใจวาย คนที่เป็นโรคไตจึงควรงดผักและผลไม้ที่ให้โปตัสเซียมสูง

ตามปกติร่างกายต้องการฟอสฟอรัสและแคลเซียมไปสร้างกระดูก และช่วยในการทำงานของกล้ามเนื้อ และเส้นประสาท เมื่อไคไม่ทำงาน ฟอสฟอรัสที่ไคควรจะขับถ่ายออกไปกับปัสสาวะ กลับคั่งอยู่ในเลือด เมื่อฟอสฟอรัสในเลือดมีระดับสูง จะไปดึงเอาแคลเซียมออกจากกระดูก ทำให้กระดูกไม่แข็งแรง เปราะหรือหักง่าย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดภาวะนี้ จึงต้องจำกัดฟอสฟอรัสในอาหาร

ฟอสฟอรัสมีในอาหารหลายอย่าง ที่มีมากเป็นพิเศษได้แก่อาหารที่ให้โปรตีน และผลิตภัณฑ์นมซึ่งต้องจำกัดอยู่แล้ว แต่การจำกัดฟอสฟอรัสในอาหารเท่านั้นยังไม่เพียงพอ จะต้องใช้ยาลดฟอสฟอรัส ยานี้ต้องกินก่อนอาหารทุกมื้อ ฟอสฟอรัสที่มาจกอาหารจะไม่ถูกดูดซึม แต่จะถูกกำจัดออกไปกับอุจจาระ

สุดท้ายคือพลังงาน คนที่เป็นโรคไตมักไม่มีความอยากอาหาร กินอาหารได้น้อยลง ทำให้ร่างกายได้รับพลังงานจากอาหารไม่เพียงพอ ต้องไปดึงเอาพลังงานจากโปรตีนที่กล้ามเนื้อมาใช้ ทำให้น้ำหนักลด ร่างกายผอม กล้ามเนื้อสลายตัวลง ทำให้ ไนโตรเจนและโปตัสเซียมในเลือดสูงขึ้น มีผลเสียดังได้กล่าวมาแล้ว

คนที่เป็นโรคไตจึงต้องพยายามกินอาหารให้ได้พลังงานเพียงพอ ต้องกินอาหารที่ให้คาร์โบไฮเดรต เช่นแป้ง และน้ำตาลมากขึ้น ทั้งอาจต้องกินไขมันมากขึ้นด้วย แต่ไม่ควรกินมากเกินไปจนมีปัญหาเกี่ยวกับโคเลสเตอรอลในเลือดสูง การกินอาหารมีเนื้อเล็ก ๆ บ่อย ๆ กินของหวานและของว่างมากขึ้น จะช่วยให้ได้พลังงานเพิ่มขึ้น

สรุปได้ว่า คนที่เป็นโรคไตในระยะที่ไคยังทำงานได้บ้าง ก่อนจะใช้ไคเทียม ควรกินอาหารที่จำกัดโปรตีน โซเดียม โปตัสเซียม ฟอสฟอรัส และน้ำ และต้องกินอาหารให้ได้พลังงานเพียงพอ หากมีปัญหาในการตัดแปลงอาหารสำหรับโรคไต ควรปรึกษานักโภชนาการ (๕)

□ เกียรติจากลุ่มยา □

ศ.น.พ.เลนอ อินทรสุขศรี

ชีวิตต้องการแคลเซียม

พวกเกลือแร่เป็นสารอาหาร พวกหนึ่งที่ร่างกายต้องการเป็นประจำ เกลือแร่ที่มีหลายแร่ธาตุที่ร่างกายต้องการ แร่ธาตุที่สำคัญได้แก่ แคลเซียม ฟอสฟอรัส เหล็ก และไอโอดีน แคลเซียมหรือเราเรียก ๆ กันว่า ธาตุหินปูนเป็นแร่ธาตุที่มีอยู่ในร่างกายมากที่สุด มากกว่าธาตุอื่น ๆ ในโครงกระดูกจะมีแคลเซียมเป็นส่วนใหญ่ คือมีถึงร้อยละ ๘๘ ของที่มีอยู่ทั้งหมดในร่างกาย เหลือจากนั้นจะมีอยู่มากในกระแสเลือด จำนวนเลือด ๑๐๐ ลบ.ซม. จะมีแคลเซียมอยู่ราว ๆ ๘-๑๑ มิลลิกรัม คนปกติถ้ามีน้ำหนัก

๗๐ กิโลกรัม จะมีธาตุแคลเซียมนี้อยู่ถึง ๑ กิโลกรัม

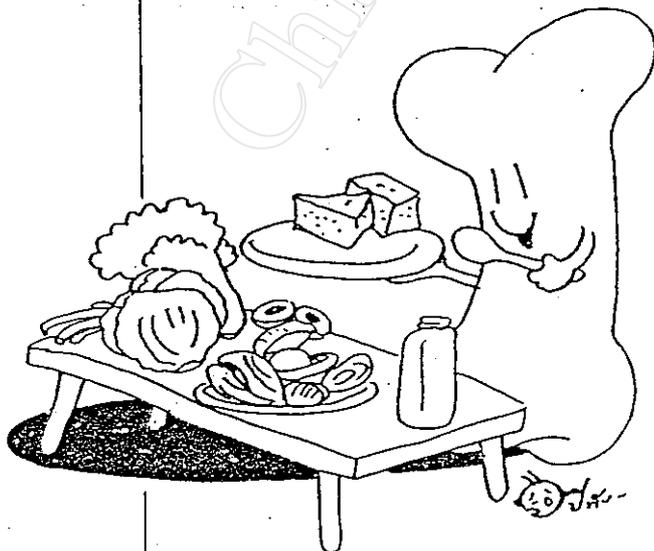
กระดูกนั้นแข็งมากก็เพราะมีแคลเซียมอยู่มาก ถ้าแคลเซียมมีน้อยลง กระดูกจะบางและอ่อน

แคลเซียมที่มีในเลือดจะช่วยให้เลือดแข็งตัวเป็นลิ่มเลือดเมื่อเลือดออกมาอยู่นอกหลอดเลือด ลิ่มเลือดจะอุดแผลและหยุดเลือดที่แตกนั้นไม่ให้เลือดออก แคลเซียมจึงมีหน้าที่ห้ามเลือดโดยธรรมชาติ คนที่ขาดแคลเซียมเวลามีบาดแผลเลือดจะออกมาก ออกเร็วและไม่หยุดง่าย ๆ

ในกระแสเลือดจะต้องมีแคลเซียมจำนวนหนึ่งเสมอ ถ้าลดน้อยไปเพราะเหตุใด กล้ามเนื้อจะหดตัวและเกิดตะคริวของกล้ามเนื้อทั่วร่างกาย

แคลเซียมในเลือดช่วยให้หัวใจเต้นเป็นจังหวะตามปกติ ถ้าแคลเซียมในเลือดลดน้อยลง หัวใจจะเต้นไม่เป็นจังหวะ จนอาจถึงกับหยุดเต้น

ถ้าแคลเซียมในเลือดมีจำนวนลดน้อยลงกว่าปกติแคลเซียมก็จะละลายตัวจากกระดูกออกมาอยู่ในเลือดเพื่อให้เลือดมีแคลเซียมจำนวนคงที่เสมอ เมื่อร่างกายได้รับแคลเซียมเข้าไปโดยทางอาหาร แคลเซียมก็จะ

ถูกเก็บสะสมไว้ที่กระดูก

แคลเซียมจากอาหารจะถูกซึมเข้ากระแสเลือดและใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อร่างกายดังกล่าวได้ต้องมีวิตามินดี. อยู่ด้วย วิตามินดี. ได้รับจากอาหาร และร่างกายสร้างขึ้นมาได้เองในร่างกายเมื่อผิวหนังถูกแสงแดด

วันหนึ่ง ๆ ร่างกายต้องการแคลเซียมราว ๆ ๑/๒ กรัม เด็กที่กำลังเจริญเติบโตต้องการวันละ ๑ กรัมเป็นอย่างน้อย ผู้หญิงตั้งครรภ์ต้องการวันละ ๑ ๑/๒ กรัม และระยะให้นมลูกต้องการวันละ ๒ กรัม

อาหารที่มีแคลเซียมมากได้แก่นมสด เนย เนยแข็ง ผักใบเขียว ถั่วต่าง ๆ กะหล่ำปลี ไข่แดง หอยนางรม ปลา และมันฝรั่ง

เชื่อกันว่าถ้าได้อาหารที่มีแคลเซียมและวิตามินดี. ให้มาก จะช่วยแก้หรือระงับความเจ็บปวดจากการมีประสาทอักเสบ ปวดประสาท ปวดศีรษะ ปวดหลังปวดเอว ปวดข้อได้ด้วย

ขาดกรดในกระเพาะอาหารที่เลยใช้มานานคือแคลเซียมคาร์บอเนตก็ใช้ได้ผลดีเมื่อมีท้องอืดท้องเฟ้อ จุกเสียดในท้อง อาหารไม่ย่อย ซึ่งเกิดจากการมีกรดในกระเพาะอาหารมาก

คนเราเมื่อมีอายุมากขึ้น อวัยวะต่าง ๆ เสื่อมไป กระดูกก็เสื่อมไปตามด้วย แคลเซียมในกระดูกจะมีน้อยลง กระดูกไม่แข็งแรง เมื่อมีอุบัติเหตุจึงหักได้ง่ายมาก ดังนั้นเมื่อ

อายุมาก ๆ ร่างกายก็ยังคงต้องการได้แคลเซียมให้มากพอ

ความเสื่อมโทรมของอวัยวะต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ มีบางอวัยวะที่จะมีแคลเซียมไปตกตะกอนทำให้ส่วนนั้นแข็ง ที่พบกันได้บ่อยก็คือตามข้อต่าง ๆ ตามหลอดเลือด และลิ้นหัวใจ เราจะได้ยินได้ฟังกันบ่อย ๆ ที่มีคนพูดถึงว่า หมอบอกว่ามีหินปูนมาเกาะที่หัวใจ กอ กระดูกสันหลังหรืออวัยวะต่าง ๆ จึงเกิดปัญหาถามกันเสมอว่า ถ้าได้แคลเซียมเข้าร่างกายมาก ๆ แล้วจะไม่มีอันตรายอย่างใดหรือ แคลเซียมจะไปตกตะกอนที่ใด หลอดเลือดต่าง ๆ หัวใจ หรือตามข้อ ทำให้อวัยวะเหล่านั้นแข็งไปได้ใช่หรือไม่ มีคนหวาดกลัวกันและไม่กล้ารับประทานอาหารที่มีแคลเซียม

แต่ความจริงแล้ว แคลเซียมจะไปตกตะกอนเกาะอวัยวะใด ก็ต่อเมื่ออวัยวะนั้นมีการเสื่อมแล้ว และตัวอวัยวะนั้นไม่อาจสร้างเซลล์ขึ้นมาใหม่ ร่างกายก็ใช้แคลเซียมมาซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดไปเท่านั้น เหมือนเช่นว่าหลังลาแตกรู้ว แต่ไม่มีกระเบื้องมาซ่อมหลังคา ก็เลยเอาสังกะสีหรือจากไปมุงคลุมไว้แทนนั้นแหละ

แม้ว่าจะได้รับแคลเซียมมากเท่าใด ถ้าอวัยวะนั้นยังเป็นปกติก็อยู่ ก็จะไม่มีการเสื่อมมาเกาะอยู่เลย

ถึงอย่างไรร่างกายก็คงต้องการได้แคลเซียมเป็นประจำทุกวัน เพื่อให้ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์และอวัยวะต่าง ๆ ทำหน้าที่ได้ตามปกติ (๕)

ปรากฏการณ์เรือนกระจก

ปรากฏการณ์เรือนกระจกเป็นคำที่กล่าวถึงกันบ่อยในขณะนี้ คำว่าปรากฏการณ์หมายถึงสิ่งที่แสดงออกให้เห็น แต่เรือนกระจกเล่าคืออะไร เพื่อน ๆ น้อยคนที่มีโอกาสได้รู้จัก และเคยเห็นเรือนกระจก เพราะเมืองไทยเราไม่ค่อยมีปัญหาการปลูกต้นไม้ให้ออกงามตลอดปี

เรือนกระจกเป็นอาคารที่มีผนังและหลังคาเป็นกระจกเพื่อให้แสงเข้าได้ สามารถปลูกต้นไม้ได้ตลอดปี โดยเฉพาะในประเทศเขตหนาว ในฤดูหนาวทำให้ภายในอบอุ่นได้ และในฤดูร้อนก็มีการถ่ายเทอากาศ โดยเปิดหน้าต่างกระจกด้านข้างออกไปภายในเรือนกระจกมีท่อน้ำ ท่อความร้อนเดินรอบ และมีไฟฟ้าช่วยเพิ่มเติมแสงถ้าต้องการ สามารถบังคับความชื้น ความร้อนและแสงให้พอเหมาะในประเทศแถบหนาวสามารถปลูกต้นไม้เขตร้อนได้ในเรือนกระจก

เมื่อแสงแดดส่องเข้าไปในเรือนกระจก พืชใช้แสงนั้นบางส่วนเพื่อทำการสังเคราะห์ด้วยแสง ที่เหลือส่วนใหญ่กลายเป็นความร้อน แต่

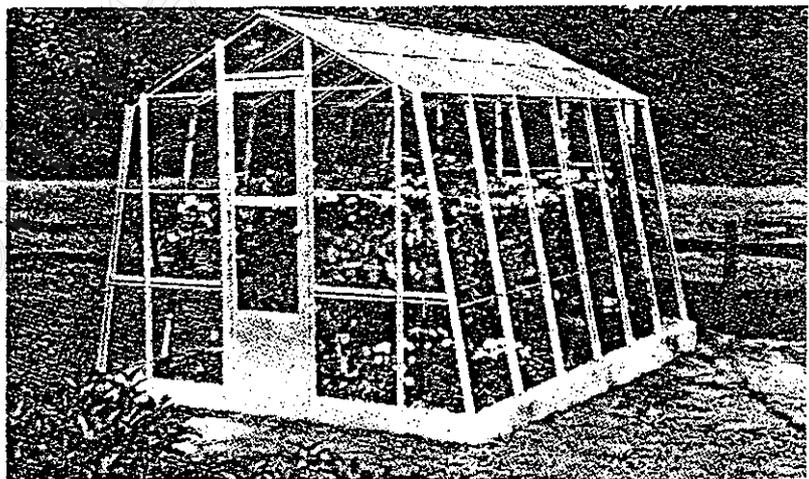
ความร้อนผ่านทะลุหลังคากลับออกไปได้ช้ามาก ความร้อนถูกกักเก็บไว้ทำให้เรือนกระจกอบอุ่นขึ้น

โลกของเราเหมือนเรือนกระจกขนาดใหญ่ รอบโลกมีบรรยากาศห่อหุ้มซึ่งยอมให้แสงอาทิตย์ผ่านเข้าได้ และความร้อนควรกลับออกไปสู่อวกาศนอกโลก แต่ในบรรยากาศมีแก๊สบางชนิดที่เก็บความร้อนไว้ จึงทำให้โลกอบอุ่น ผลที่เกิดขึ้นนี้เรียกว่าปรากฏการณ์เรือนกระจก

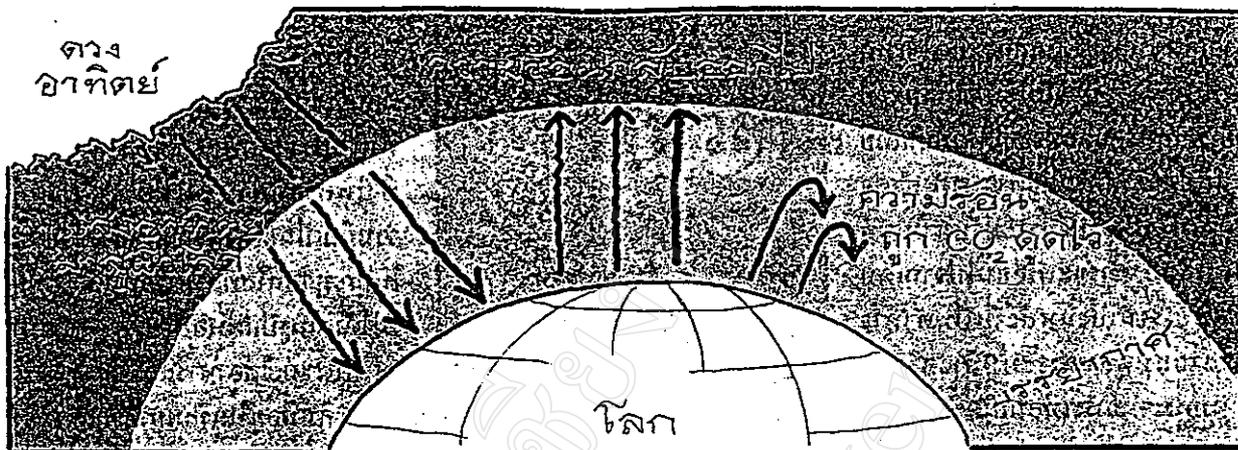
แก๊สในบรรยากาศที่เป็นตัวกัก

เก็บความร้อน เรียกว่าแก๊สเรือนกระจกที่สำคัญคือคาร์บอนไดออกไซด์ (มีสูตรเคมีว่า CO_2) CO_2 เป็นแก๊สซึ่งเกิดจากการเผาไหม้เชื้อเพลิงถ่านหิน ไม้ น้ำมัน แก๊สหลายชนิดในอากาศไม่ดูดความร้อน ยอมให้ความร้อนผ่านไปสู่อวกาศข้างนอก โลกจึงไม่ร้อนเกินไปสำหรับสิ่งมีชีวิต

บรรยากาศที่ห่อหุ้มดาวเคราะห์นั้น ถ้าบางเกินไปก็ไม่ได้ ทำให้หนาวเย็น ดาวอังคารซึ่งมีบรรยากาศบาง มีอุณหภูมิตำราวดำ - 50 องศาเซลเซียส

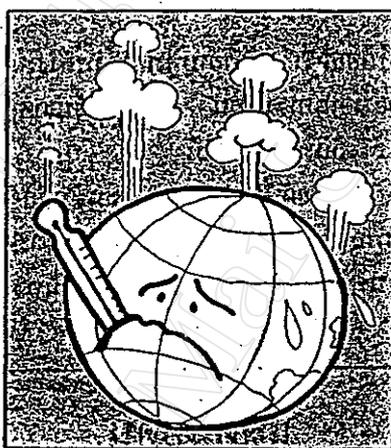
เรือนกระจก

ดาวศุกร์มีบรรยากาศหนามาก มีอุณหภูมิสูงถึง ๑๐๐๐ องศาเซลเซียส โลกเรามีบรรยากาศที่หนาบางพอเหมาะ โชคดีที่เรามีเรือนกระจกที่หน้าอยู่ มีอุณหภูมิกำลังพอเหมาะอยู่ได้สบาย

แต่ตอนนี้บรรยากาศโลกกำลังเปลี่ยนแปลง กลายเป็นข่าวหลายเรื่อง และที่น่าวิตกก็คือ ผู้เชี่ยวชาญเชื่อว่าขณะนี้โลกเราร้อนขึ้น ๒-๓ องศาเซลเซียส ทำให้โลกร้อนขึ้นกว่าเดิม ในเรือนกระจกโลกมีอะไรเปลี่ยนแปลงเช่นนั้นหรือ ที่ตรวจรู้แน่นอนคือปริมาณ CO₂ เพิ่มขึ้นมาก ระดับ CO₂ ในอากาศสูงกว่าเมื่อ พ.ศ. ๒๔๐๐ ถึง ๒๕% หมายความว่าพลเมืองโลกทั้งหลายพากันเผาสารมากขึ้น ทั้งถ่านหิน ไม้ และน้ำมัน โลกเกษตรกรรมกลายเป็นโลกอุตสาหกรรม พากันฟัน CO₂ สู่อากาศที่เป็นเรือนกระจกไม่หยุดยั้ง ขณะที่ทำ CO₂ เพิ่มขึ้น คนยังตัดไม้ทำลายป่าอีกด้วย ป่าไม้มันเป็นตัวดูดกลืน CO₂ ที่ดี

นอกจาก CO₂ แล้ว ยังมีแก๊สอื่นอันเนื่องมาจากอุตสาหกรรมอีก เช่น คลอโรฟลูออโรคาร์บอน (CFC) ที่เป็นสารทำความเย็น สารที่ใช้ในกระป๋องสเปรย์ และใช้เป็นวัตถุดับ

ในการทำโฟมพลาสติก CFC เป็นแก๊สเรือนกระจกที่ดูดความร้อนได้ดีกว่า CO₂ เสียอีก แก๊สเรือนกระจกอีกชนิดหนึ่งที่เพิ่มมากขึ้นตามจำนวนประชากรโลก คือแก๊สมีเทน (CH₄) ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการสลายตัวของอินทรีย์วัตถุโดยการกระทำของแบคทีเรีย

ความจริงที่ว่าโลกร้อนขึ้นมีมานานแล้ว แต่ไม่รวดเร็ว อุณหภูมิเพิ่มขึ้นเพียง ๕ องศาเซลเซียสนับจากยุคน้ำแข็งตอนปลายที่มีน้ำแข็งปกคลุมโลก ซึ่งก็เป็นเวลานับหมื่นปีมาแล้ว แต่มาในระยะ ๑๐๐ ปีที่ผ่านมา อุณหภูมิเพิ่มในอัตรารวดเร็วจนน่าตกใจ คาดกันว่าถ้า CO₂ เพิ่มมากขึ้นเรื่อยไป ภายใน ๕๐ ปีข้างหน้า อุณหภูมิ

ของโลกอาจสูงขึ้นอีก ๑.๕ ถึง ๔.๕ องศาเซลเซียส

ถ้าโลกร้อนขึ้นช้า ๆ ก็ไม่มีปัญหาธรรมชาติปรับตัวให้อยู่ในสมดุลได้ทัน ปัญหาอยู่ที่โลกร้อนขึ้นเร็วเกินไป จนสิ่งมีชีวิตบนโลกปรับสภาพแวดล้อมไม่ได้ การที่โลกร้อนขึ้นรวดเร็วเช่นนี้จะทำให้เกิดผลเสียหายรุนแรงได้หลายประการ เป็นต้นว่า น้ำแข็งขั้วโลกละลาย ทำให้ระดับน้ำทะเลสูงขึ้นท่วมชายฝั่งทะเลทั่วไป

ลมฟ้าอากาศของโลกเปลี่ยนแปลงไปด้วย ถึงฤดูกาลที่เคยหนาวกลับร้อน ถึงคราวที่ควรร้อนหรืออบอุ่นแล้วยังหนาวเย็นอยู่ก็มี ปลายเดือนมีนาคมปีนี้บางแห่งในยุโรป ยังมีหิมะตกอยู่ ทั้งที่ใบไม้ควรผลิและดอกไม้เตรียมบาน

ดินแดนที่เคยอุดมสมบูรณ์มีฝนชุกอาจแห้งแล้งขาดฝน แถบที่แห้งแล้งกลับมีฝนตกหนักจนน้ำท่วมบริเวณชายฝั่งทะเลฝนอาจตกชุกกว่าเดิม เพราะอุณหภูมิที่ทะเลสูงขึ้น พายุหมุนเขตร้อนพวกไต้ฝุ่นหรือเฮอริเคนเพิ่มกำลังรุนแรง น้ำในแม่น้ำลำธาร ทะเลสาบ ในแผ่นดินระเหยเป็นไอน้ำมากขึ้น ทำให้เกิดความแห้งแล้งกันดารน้ำ

การเปลี่ยนแปลงมาก ๆ เช่นนี้อาจเกิดขึ้นเองได้ในโลก แต่ใช้เวลานานนับพัน ๆ ปี ไม่ใช่ภายในสิบ ๆ ปี อย่างตอนนี้ ผลที่จะเกิดตามมหาเทปกาดไม่ถูก สัตว์และพืชบางพันธุ์อาจสูญพันธุ์หมดไปเพราะปรับตัวไม่ทัน ผลผลิตอาหารจะเปลี่ยนไปจากเดิม มนุษย์เราเองแหละที่เป็นตัวการทำลายสมดุลของระบบนิเวศวิทยา ความกระทบกระเทือนเกิดขึ้นทั่วโลก ไม่เฉพาะภูมิภาคใดภูมิภาคหนึ่ง

จะแก้ไขปัญหานี้ได้อย่างไร เพื่อความอยู่รอดของมนุษยชาติ เมื่อคนก่อปัญหา คนก็ต้องแก้ปัญหาค้นเองก่อน ต้องพยายามลดปริมาณแก๊สเรือนกระจกในอากาศไม่ให้เกิดมากไป เช่น ควบคุมปริมาณ CO₂ โดยลดการเผาไหม้เชื้อเพลิง ใช้น้ำมัน

ให้น้อยลง พยายามหาแหล่งพลังงานอย่างอื่นทดแทน ปลูกต้นไม้มากขึ้น และเลิกทำลายป่าไม้

ช่วยกันลดแก๊สอื่น เช่น คลอโรฟลูออโรคาร์บอน (CFC) พยายามค้นคว้าหาสารอื่นที่มีสมบัติทำนอง

เดียวกันมาใช้แทน ขณะที่ยังไม่มีสารใหม่ จะช่วยกันได้อย่างไรก็ทำไปก่อน เช่น พยายามไม่ใช้โฟมพลาสติก ทั้งนี้ไม่ใช่แต่เฉพาะเทศกาลลอยกระทง ซึ่งในครั้งที่ผ่านมาก็เพื่อน ๆ พวกกันร่วมมือเป็นอย่างดี แต่ควรช่วยกันในทุก ๆ โอกาสที่สามารถทำได้ โฟมไม่ได้มาในรูปแบบอย่างเดียว อาจมาในรูปแบบอื่น ๆ เช่นอาหารและอื่น ๆ

คนที่อยู่ในเรือนกระจกโลกต้องช่วยกันทุกวิถีทาง ที่จะลดความร้อนของบรรยากาศที่ห่อหุ้มโลก เพื่อให้มีความอบอุ่นกำลังพอเหมาะต่อชีวิตทั้งหลาย

ช. กฤษณา

(เก็บความบางส่วนจาก *Living in a Greenhouse* และ *Our Greenhouse Earth* ของ Jack Myers)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก ค

แผนการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ

แผนการสอนการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ**แผนการสอนที่ 1****เรื่อง ราชาราช ตอนสมิงพระรามอาสา****เวลา 3 คาบ****สาระสำคัญ**

การอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย ถ้าใช้ทักษะการอ่านได้เหมาะสมกับเนื้อหา จะทำให้สามารถจับใจความสำคัญและเข้าใจเรื่องที่ได้ถูกต้องและรวดเร็ว

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านได้เหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน
2. นักเรียนสามารถเลือกใช้ทักษะการอ่านได้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการอ่าน และเนื้อหาที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่ได้
4. นักเรียนสามารถตอบคำถามท้ายเรื่องที่ได้

เนื้อหา

บทที่ 8 เรื่อง ราชาราช ตอน สมิงพระรามอาสา ตั้งแต่ ราชาราช.....ถึง ในฐานะเฉลย หน้า 56-57

คำใหม่ในบทเรียน

พงศาวดาร รามัญ กวี เฉลย

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนาเกี่ยวกับทักษะการอ่านทั้ง 4 ทักษะ การนำทักษะการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การอ่านประกาศ การอ่านโฆษณา

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน โดยใช้วิธีจับผลากดอกไม้
2. ครูแจกแบบบันทึกการอ่านให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น
3. ขั้นตอนการกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน และเลือกใช้ทักษะการอ่านให้เหมาะสมกับ

เนื้อหาที่อ่าน

3.1 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องของบทที่ 8 เรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา ตั้งแต่ ราชาริราช....จนถึง ในฐานะเฉลย อย่างคร่าว ๆ 1 รอบ แล้วตอบคำถามของครู

- เนื้อเรื่องที่นักเรียนได้อ่านเกี่ยวข้องกับอะไร
- เราอ่านเรื่องลักษณะนี้เพื่ออะไร (เพื่อจับใจความสำคัญ, เพื่อหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง, เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน, เพื่อค้นคว้าหาความรู้และรายละเอียดของเรื่องทั้งหมด)
- นักเรียนจำเป็นต้องอ่านทุกคำ ทุกข้อความหรือไม่

3.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่าน และเลือกทักษะการอ่านที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง แล้วร่วมกันสรุปพร้อมทั้งบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านที่ครูได้แจกให้ ข้อ 1 และข้อ 2

4. เมื่อนักเรียนได้จุดมุ่งหมายของการอ่านและเลือกทักษะการอ่านแล้ว

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป
- จุดมุ่งหมายของการอ่านเนื้อเรื่องลักษณะนี้ คือ การอ่านเพื่อหาใจความสำคัญและเก็บรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน

- ทักษะที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่อ่าน คือ ทักษะการอ่านพินิจพิเคราะห์ (Intensive Reading)

5. ครูนำบัตรคำที่ควรศึกษาจากบทอ่าน ถ้านักเรียนพบคำเหล่านี้ให้นักเรียนเดาความหมายโดยใช้ข้อมูลจาก

- เดาคความหมายจากความรู้และประสบการณ์เดิม
- เดาคความหมายจากบริบทของคำรอบข้าง

- เดาความหมายจากรูปภาพหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ประกอบเรื่อง

6. ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่อง บทที่ 8 ราชานิราช ตอน สมิงพระรามอาสา ตามขั้นตอนที่ได้ช่วยกันเลือก

7. ให้นักเรียนร่วมกันเดาความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในเรื่องที่อ่านโดยให้อาศัยข้อมูลจากเนื้อเรื่องที่อ่านแล้วบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านข้อ 3

8. กิจกรรมเพื่อเสริมความเข้าใจในการอ่าน ให้นักเรียนร่วมกันสรุปข้อมูลที่ได้จากการอ่านโดยบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่าน ข้อ 4

ขั้นสรุป

1. เมื่อบันทึกผลของการอ่านเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลการอ่าน โดยให้รายงานตามแบบบันทึกการอ่าน

- จุดมุ่งหมายของการอ่าน, ทักษะการอ่าน
- รายงานความหมายและที่มาของความหมายของคำที่ควรศึกษา (คำใหม่)
- สรุปข้อมูลที่ได้จากการอ่าน

2. ครุภัณฑ์ผลงานของนักเรียนติดป้ายนิเทศ

3. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายเรื่องที่อ่าน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือเรียน
2. แบบทดสอบท้ายเรื่อง
3. ฉลากดอกไม้
4. แบบบันทึกการอ่าน

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. ตรวจผลงาน
3. จากการรายงานผลการอ่าน

แบบทดสอบท้ายบทเรียน (1)

เรื่อง ราชาราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา

1. ราชาราชเป็นพงศาวดารของชนชาติใด

- ก. พม่า
- ข. รามัญ (มอญ)
- ค. ไทย
- ง. ลาว

2. ราชาราชเป็นการทำสงครามระหว่างชนชาติใด

- ก. พม่ากับอินเดีย
- ข. พม่ากับไทย
- ค. พม่ากับจีน
- ง. พม่ากับมอญ

3. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง

- ก. ราชาราชเป็นประวัติศาสตร์ของไทย
- ข. ราชาราชเป็นพงศาวดารของมอญ
- ค. ราชาราชเป็นวรรณคดีที่มีสำนวนโวหารไพเราะและมีคติสอนใจ
- ง. กวีทั้ง 4 ท่านแต่งเรื่องราชาราชเป็นสำนวนร้อยแก้ว

4. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

- ก. พระเจ้าฝรั่งมังศรีชะวา- เจ้าเมืองพะลิม
- ข. พระเจ้าราชาราช-เจ้าเมืองอังวะ
- ค. พระเจ้ามณฑะยรทอง-เจ้าเมืองอังวะ
- ง. พระเจ้าฝรั่งมังช้อย-เจ้าเมืองทวาย

5. เมื่อแพ้สงคราม พระเจ้าฝรั่งมังศรีชะวา ทรงอภัยสอดสู จนทรงพระประชวร คำว่า "อภัยสอดสู" มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. มีความสุข
- ข. อับอายขายหน้า
- ค. อุดหนุนอดกลั้น
- ง. ไม่สบาย

6. เพราะเหตุใดสมเด็จพระรามจึงถูกพม่าจับตัวได้

- ก. ถูกอาวุธบาดเจ็บ
- ข. มอญแพ้สงครามพม่า
- ค. ช้างพลายประกายมาศตกหล่ม
- ง. สมิงพระรามเข้าเป็นฝ่ายพม่า

7. สมิงพระราม คือใคร

- ก. ทหารเอกของมอญ
- ข. ทหารเอกของพม่า
- ค. ทหารเอกของพระเจ้าต้าฉิง
- ง. เจ้าเมืองหงสาวดี

แผนการสอนที่ 2 การสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ

เรื่อง ราชอิรราช ตอนสมิงพระรามอาสา

เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย ถ้าใช้ทักษะการอ่านได้เหมาะสมกับเนื้อหา จะทำให้สามารถจับใจความสำคัญและเข้าใจเรื่องที่ย่านได้ถูกต้องและรวดเร็ว

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านได้เหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน
2. นักเรียนสามารถเลือกใช้ทักษะการอ่านได้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่ย่านได้
4. นักเรียนสามารถตอบคำถามท้ายเรื่องที่ย่านได้

เนื้อหา

บทที่ 8 เรื่อง ราชอิรราช ตอน สมิงพระรามอาสา ตั้งแต่ ฝ่ายพระเจ้ากรุงต้าฉิงถึง เสียเมืองแกจันเป็นมั่นคง หน้า 58-62

คำใหม่ในบทเรียน

ทแกลั่วทหาร พยุหเสนา คู่ภักษ์ สาส์น บรรณาการ ล่าม ธรรมยุทธ์

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับทักษะการอ่านทั้ง 4 วิธี การนำทักษะการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การอ่านประกาศ การอ่านโฆษณา

ครูทบทวนเรื่อง ราชอิรราช ที่กล่าวถึงมะกะโท ชายมอญผู้มีสติปัญญา

ชั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4 คน โดยใช้วิธีการเล่นเกมรวมเงิน
2. ครูแจกแบบบันทึกการอ่านให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น
3. ขั้นตอนการกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน และเลือกใช้ทักษะการอ่านให้เหมาะสมกับ

เนื้อหาที่อ่าน

3.1 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องของบทที่ 8 เรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา ตั้งแต่ ฝ่ายพระเจ้ากรุงต้าฉิง.....ถึง เสียเมืองแก่จีนเป็นมั่นคง หน้า 58-62 อย่างคร่าว ๆ

1 รอบ แล้วตอบคำถามของครู

- เนื้อเรื่องที่นักเรียนได้อ่านเกี่ยวข้องกับอะไร
- เราอ่านเรื่องลักษณะนี้เพื่ออะไร (เพื่อจับใจความสำคัญ, เพื่อหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง, เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน, เพื่อค้นคว้าหาความรู้และรายละเอียดของเรื่องทั้งหมด)
- นักเรียนจำเป็นต้องอ่านทุกคำ ทุกข้อความหรือไม่

3.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกัน เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่าน และเลือกทักษะการอ่านที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง แล้วร่วมกันสรุปพร้อมทั้งบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านที่ครูได้แจกให้ ข้อ 1 และข้อ 2

4. เมื่อนักเรียนได้จุดมุ่งหมายของการอ่านและเลือกทักษะการอ่านแล้ว

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป
- จุดมุ่งหมายของการอ่านเนื้อเรื่องลักษณะนี้ คือ การอ่านเพื่อหาใจความสำคัญและเก็บรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน

- ทักษะที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่อ่าน คือ ทักษะการอ่านพินิจพิเคราะห์ (Intensive Reading)

5. ครูนำบัตรคำที่ควรศึกษาจากบทอ่าน ถ้านักเรียนพบคำเหล่านี้ให้นักเรียนเดาความหมายโดยใช้ข้อมูลจาก

- เดาคความหมายจากความรู้และประสบการณ์เดิม
- เดาคความหมายจากบริบทของคำรอบข้าง
- เดาคความหมายจากรูปภาพหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ประกอบเรื่อง

6. ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่อง บทที่ 8 ราชอิรราช ตอน สมิงพระรามอาสา ฝ่ายพระเจ้ากรุงต้าฉิง.....ถึง เสียเมืองแกจันเป็นมั่นคง หน้า 58-62 ตามขั้นตอนที่ได้ช่วยกันเลือก

7. ให้นักเรียนร่วมกันเดาความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในเรื่องที่อ่านโดยให้อาศัยข้อมูลจากเนื้อเรื่องที่อ่านแล้วบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านข้อ 3

8. กิจกรรมเพื่อเสริมความเข้าใจในการอ่าน ให้นักเรียนร่วมกันสรุปข้อมูลที่ได้จากการอ่านโดยบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่าน ข้อ 4

ขั้นสรุป

1. เมื่อบันทึกผลของการอ่านเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลการอ่านโดยให้รายงานตามแบบบันทึกการอ่าน

- จุดมุ่งหมายของการอ่าน, ทักษะการอ่าน
- รายงานความหมายและที่มาของความหมายของคำที่ควรศึกษา (คำใหม่)
- สรุปข้อมูลที่ได้จากการอ่าน

2. ครุฑนำผลงานของนักเรียนติดป้ายนิเทศ

3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายเรื่องที่อ่าน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือเรียน
2. เกมรวมเงิน
3. แบบทดสอบท้ายเรื่อง
4. แบบบันทึกการอ่าน

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. ตรวจผลงาน
3. จากการรายงานผลการอ่าน

แบบทดสอบท้ายบทเรียน (2)

เรื่อง ราชาราช ตอนสมิงพระรามอาสา

1. กามะนี ทหารเอกของจีนชำนาญอาวุธชนิดใด

- ก. ดาบ
- ข. ทวน
- ค. กระบี่
- ง. ปืน

2. วสันตฤดู มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. ฤดูร้อน
- ข. ฤดูหนาว
- ค. ฤดูฝน
- ง. ฤดูใบไม้ผลิ

3. พระเจ้าต้าฉิงยกทัพมาพม่าเพื่อจุดประสงค์ใด

- ก. ต้องการทำการค้าขาย
- ข. ต้องการทำสงครามล้างเผ่าพันธุ์
- ค. ต้องการเจริญสัมพันธไมตรี
- ง. ต้องการเมืองขึ้นและต้องการเห็น

การประลองยุทธ

4. ใครเป็นตัวแทนของฝ่ายพระเจ้าต้าฉิงในการต่อสู้กับฝ่ายพม่า

- ก. สมิงอุบากอง
- ข. โจ้เบียว
- ค. สมิงพระราม
- ง. กามะนี

5. สมิงพระรามทราบข่าวการประกาศหาผู้รับอาสาเพื่อต่อสู้กับกามะนีจากใคร

- ก. เสนาบดีเล่าให้ฟัง
- ข. ได้ยินชาวบ้านคุยกัน
- ค. ได้ยินเสนาบดีป่าวประกาศ
- ง. ได้ยินผู้คุมปรึกษากัน

แผนการสอนที่ 3 การสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ
เรื่อง ราชาราช ตอนสมิงพระรามอาสา
เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย ถ้าใช้ทักษะการอ่านได้เหมาะสมกับเนื้อหา จะทำให้สามารถจับใจความสำคัญและเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ถูกต้องและรวดเร็ว

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านได้เหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน
2. นักเรียนสามารถเลือกใช้ทักษะการอ่านได้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
4. นักเรียนสามารถตอบคำถามท้ายเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

บทที่ 8 เรื่อง ราชาราช ตอน สมิงพระรามอาสา ตั้งแต่ สมิงพระราม.....ถึง สู้กันตัวต่อตัว หน้า 63-67

คำใหม่ในบทเรียน

อุปมา อพยศ สรรเสริญ ตระกรวย เครื่องราชบรรณาการ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับทักษะการอ่านทั้ง 4 วิธี การนำทักษะการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน และทบทวนเรื่องราชาราชตอนที่เรียนผ่านมาเมื่อชั่วโมงที่แล้ว

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน
2. ครูแจกแบบบันทึกการอ่านให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น
3. ขั้นตอนการกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน และเลือกใช้ทักษะการอ่านให้เหมาะสมกับ

เนื้อหาที่อ่าน

3.1 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องของบทที่ 8 เรื่อง ราชาราช ตอน สมิงพระรามอาสา ตั้งแต่ สมิงพระราม.....จนถึง สู้กันตัวต่อตัว อย่างคร่าว ๆ 1 รอบ แล้วตอบคำถามของครู

- เนื้อเรื่องที่นักเรียนได้อ่านเกี่ยวข้องกับอะไร
- เราอ่านเรื่องลักษณะนี้เพื่ออะไร (เพื่อจับใจความสำคัญ, เพื่อหาข้อมูลเฉพาะ

เจาะจง, เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน, เพื่อค้นคว้าหาความรู้และรายละเอียดของเรื่องทั้งหมด)

- นักเรียนจำเป็นต้องอ่านทุกคำ ทุกข้อความหรือไม่

3.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกัน เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่าน และเลือกทักษะการอ่านที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง แล้วร่วมกันสรุปพร้อมทั้งบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านที่ครูได้แจกให้ ข้อ 1 และ ข้อ 2

4. เมื่อนักเรียนได้จุดมุ่งหมายของการอ่านและเลือกทักษะการอ่านแล้ว

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป
- จุดมุ่งหมายของการอ่านเนื้อเรื่องลักษณะนี้ คือ การอ่านเพื่อหาใจความสำคัญและเก็บ

รายละเอียดของเรื่องที่อ่าน

- ทักษะที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่อ่าน คือ ทักษะการอ่านสืบเสาะใจ

ความ (Extensive Reading)

5. ครูนำบัตรคำที่ควรศึกษาจากบทอ่าน ถ้านักเรียนพบคำเหล่านี้ให้นักเรียนเดาความหมายโดยใช้ข้อมูลจาก

- เดาคความหมายจากความรู้และประสบการณ์เดิม
- เดาคความหมายจากบริบทของคำรอบข้าง
- เดาคความหมายจากรูปภาพหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ประกอบเรื่อง

6. ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่อง บทที่ 8 ราชธาธิราช ตอน สมิงพระรามอาสา ตามขั้นตอนที่ได้ช่วยกันเลือก

7. ให้นักเรียนร่วมกันเดาความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในเรื่องที่อ่านโดยให้อาศัยข้อมูลจากเนื้อเรื่องที่อ่านแล้วบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านข้อ 3

8. กิจกรรมเพื่อเสริมความเข้าใจในการอ่าน ให้นักเรียนร่วมกันสรุปข้อมูลที่ได้จากการอ่านโดยบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่าน ข้อ 4

ขั้นสรุป

1. เมื่อบันทึกผลของการอ่านเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลการอ่าน โดยให้รายงานตามแบบบันทึกการอ่าน

- จุดมุ่งหมายของการอ่าน, ทัศนะการอ่าน
- รายงานความหมายและที่มาของความหมายของคำที่ควรศึกษา (คำใหม่)
- สรุปข้อมูลที่ได้จากการอ่าน

2. ครุณาผลงานของนักเรียนจัดป้ายนิเทศ

3. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายเรื่องที่อ่าน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือเรียน
2. แบบทดสอบท้ายเรื่อง
3. แบบบันทึกการอ่าน

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. ตรวจสอบผลงาน
3. จากการรายงานผลการอ่าน

แบบทดสอบท้ายบทเรียน (3)

เรื่อง ราชาริราช ตอนสมิงพระรามอาสา

1. เพราะเหตุใดสมิงพระรามจึงอาสาออกรบ

กับกามะนี

ก. เพื่อที่จะได้รับการปลดปล่อยจาก

ห้องขัง

ข. ต้องการตำแหน่งอุปราชและตัว

พระธิดา

ค. ถูกบังคับจากผู้คุม

ง. เกรงว่าถ้าเงินชားครั้งนี้ จะ

รุกรานต่อไปถึงเมืองหงสาวดี

2. พระเจ้าดำจึงจัดสิ่งใดเป็นเครื่อง

บรรณาการแด่กษัตริย์พม่า

ก. ผ้าลายมังกร หยก ทองคำ

ข. ผ้าแพร เครื่องยศประดับทอง

ค. หยก ทองคำ ทาสรับใช้

ง. ผ้าแพร เครื่องยศประดับหยก

3. ม้าที่สมิงพระรามเลือกเป็นม้าของใคร

ก. หญิงม่าย

ข. หญิงรับใช้

ค. พระเจ้ากรุงจีน

ง. พระเจ้ามณฑลเยียรทอง

4. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะม้าที่สมิงพระรามเลือก

ก. มีกำลังมาก

ข. มีลักษณะดี

ค. เป็นม้าที่ชำนาญศึก

ง. กำลังมากสามารถกระโดดไกล 5 วา

5. เพราะเหตุใดสมิงพระรามจึงไม่หนีกลับ

เมืองหงสาวดี ทั้ง ๆ ที่มีโอกาสควมม้าหนีไป

ก. มีทหารติดตาม

ข. กลัวชาวหงสาวดีเดียดร้อน

ค. กลัวทหารจะตามทัน

ง. ต้องรักษาคำสัญญา

แผนการสอนที่ 4 การสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ

เรื่อง ราชาริราช ตอนสมิงพระรามอาสา

เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย ถ้าใช้ทักษะการอ่านได้เหมาะสมกับเนื้อหา จะทำให้สามารถจับใจความสำคัญและเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ถูกต้องและรวดเร็ว

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านได้เหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน
2. นักเรียนสามารถเลือกใช้ทักษะการอ่านได้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
4. นักเรียนสามารถตอบคำถามท้ายเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

บทที่ 8 เรื่อง ราชาริราช ตอน สมิงพระรามอาสา ตั้งแต่ ครั้นถึงวันกำหนดนัด.....ถึง บำเหน็จความชอบ

คำใหม่ในบทเรียน

พยุหเสนา เนาวรัตน์ กัลปาวสาน อภัยศ บำเหน็จ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนาเกี่ยวกับทักษะการอ่านทั้ง 4 วิธี และเนื้อหาของคาบเรียนที่แล้ว

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน

2. ครูแจกแบบบันทึกการอ่านให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น
3. ขั้นตอนการกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน และเลือกใช้ทักษะการอ่านให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน

3.1 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องของบทที่ 8 เรื่อง ราชาราช ตอน สมิงพระรามอาสา ตั้งแต่ ครั้นถึงวันกำหนดนัด.....ถึง บำเหน็จความชอบ อย่างคร่าว ๆ 1 รอบ แล้วตอบคำถามของครู

- เนื้อเรื่องที่นักเรียนได้อ่านเกี่ยวข้องกับอะไร
- เราอ่านเรื่องลักษณะนี้เพื่ออะไร (เพื่อจับใจความสำคัญ, เพื่อหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง, เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน, เพื่อค้นคว้าหาความรู้และรายละเอียดของเรื่องทั้งหมด)
- นักเรียนจำเป็นต้องอ่านทุกคำ ทุกข้อความหรือไม่

3.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่าน และเลือกทักษะการอ่านที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง แล้วร่วมกันสรุปพร้อมทั้งบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านที่ครูได้แจกให้ ข้อ 1 และข้อ 2

4. เมื่อนักเรียนได้เป้าหมายของการอ่านและเลือกทักษะการอ่านแล้ว
 - ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป
 - จุดมุ่งหมายของการอ่านเนื้อเรื่องลักษณะนี้ คือ การอ่านเพื่อหาใจความสำคัญและเก็บรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน
 - ทักษะที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่อ่าน คือ ทักษะการอ่านพินิจพิเคราะห์ (Intensive Reading)

5. ครูนำบัตรคำที่ควรศึกษาจากบทอ่าน ถ้านักเรียนพบคำเหล่านี้ให้นักเรียนเดาความหมายโดยใช้ข้อมูลจาก

- เดาคความหมายจากความรู้และประสบการณ์เดิม
- เดาคความหมายจากบริบทของคำรอบข้าง
- เดาคความหมายจากรูปภาพหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ประกอบเรื่อง

6. ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่อง บทที่ 8 ราชาราช ตอน สมิงพระรามอาสา ตามขั้นตอนที่ได้ช่วยกันเลือก

7. ให้นักเรียนร่วมกันเดาความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในเรื่องที่อ่านโดยให้อาศัยข้อมูลจากเนื้อเรื่องที่อ่านแล้วบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านข้อ 3

8. กิจกรรมเพื่อเสริมความเข้าใจในการอ่าน ให้นักเรียนร่วมกันสรุปข้อมูลที่ได้จากการอ่านโดยบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านข้อ 4

ขั้นสรุป

1. เมื่อบันทึกผลของการอ่านเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลการอ่าน โดยให้รายงานตามแบบบันทึกการอ่าน

- จุดมุ่งหมายของการอ่าน, ทักษะการอ่าน
- รายงานความหมายและที่มาของความหมายของคำที่ควรศึกษา (คำใหม่)
- สรุปข้อมูลที่ได้จากการอ่าน

2. ครุณาผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่มติดป้ายนิเทศ

3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายเรื่องที่อ่าน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือเรียน
2. แบบทดสอบท้ายเรื่อง
3. แบบบันทึกการอ่าน

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. ตรวจผลงาน
3. จากการรายงานผลการอ่าน

แบบทดสอบท้ายบทเรียน (4)

เรื่อง ราชาราช ตอนสมเด็จพระรามอาสา

1. ข้อใดไม่มีความสำคัญต่อการออกรบของ
สมเด็จพระราม

- ก. ความว่องไว แข็งแกร่งของม้า
ที่ขี่
- ข. การทำให้ม้าของคู่ต่อสู้อ่อน
กำลัง
- ค. รางวัลและค่ายก่อกองจากพระ
เจ้าแผ่นดิน

2. สมเด็จพระรามพบว่าจุดอ่อนของกามะนีอยู่
อยู่ที่ใดบ้าง

- ก. ได้หัวเข้าทั้งสองข้าง
- ข. ได้รักแร้และได้เข้าทั้งสองข้าง
- ค. ได้เข้าและข้างเอว
- ง. ได้รักแร้และได้เกาะซ่อนท้าย

หมวกที่เปิดออกได้

3. เพราะเหตุใดกามะนีจึงพ่ายแพ้แก่สมิง
พระราม

- ก. กามะนีฝีมือด้อยกว่า
- ข. หลงกลอุบายของสมิงพระราม
- ค. ม้าของกามะนีมีกำลังน้อยกว่า
- ง. กามะนีมั่นใจในตัวเองมากเกินไป

4. คุณสมบัติในข้อใดที่ควรยกย่องแก่พระ
เจ้าตำตึง

- ก. มีกองทัพที่ยิ่งใหญ่
- ข. รักษาคำสัตย์
- ค. กล้าในการรบ
- ง. มีสมบัติมาก

5. รางวัลที่สมิงพระรามได้รับจากการชนะ
กามะนีคือข้อใด

- ก. ผ้าแพร เครื่องเงิน
- ข. แพรลายมังกร แพรลายทอง
- ค. ผ้าสักหลาด ช้างพลาย
- ง. ตำแหน่งมหาอุปราชและพระ

ธิดา

6. ราชาราช ตอนสมิงพระรามอาสา ต้อง
การเน้นคุณธรรมในข้อใดมากที่สุด

- ก. ความกล้าหาญ
- ข. ความเป็นผู้นำ
- ค. การรักษาคำพูด
- ง. ความจงรักภักดี

แผนการสอนที่ 5 การสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ
เรื่อง ระเบียบวินัยดีเยี่ยมมีสุข
เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย ใช้ทักษะการอ่านได้เหมาะสมกับเนื้อหา จะทำให้สามารถจับใจความสำคัญและเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ถูกต้องและรวดเร็ว

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านได้เหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน
2. นักเรียนสามารถเลือกใช้ทักษะการอ่านได้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
4. นักเรียนสามารถตอบคำถามท้ายเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

บทที่ 9 เรื่อง ระเบียบวินัยดีเยี่ยมมีสุข ตั้งแต่ อันนุชย์.....ถึง ความสุขนั้นคงไม่มี หน้า 84-86

คำใหม่ในบทเรียน

สาธารณสมบัติ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับทักษะการอ่านทั้ง 4 วิธี

ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคม

ครูให้นักเรียนเล่นเกมสาลิกาป้อนเหยื่อ พร้อมสรุปความหมายของเกมที่เล่น

ชั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน โดยใช้วิธีจับสลากผลไม้
2. ครูแจกแบบบันทึกการอ่านให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น
3. ขั้นตอนการกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน และเลือกใช้ทักษะการอ่านให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน
 - 3.1 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องของบทที่ 9 เรื่อง ระเบียบวินัยดีเยี่ยมมีสุข ตั้งแต่ อันมนุษย์.....ถึง ความสุขนั้นคงไม่มี หน้า 84-86 อย่างคร่าว ๆ 1 รอบ แล้วตอบคำถามของครู
 - เนื้อเรื่องที่นักเรียนได้อ่านเกี่ยวข้องกับอะไร
 - เราอ่านเรื่องลักษณะนี้เพื่ออะไร (เพื่อจับใจความสำคัญ, เพื่อหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง, เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน, เพื่อค้นคว้าหาความรู้และรายละเอียดของเรื่องทั้งหมด)
 - นักเรียนจำเป็นต้องอ่านทุกคำ ทุกข้อความหรือไม่
 - 3.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่าน และเลือกทักษะการอ่านที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง แล้วร่วมกันสรุปพร้อมทั้งบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านที่ครูได้แจกให้ ข้อ 1 และข้อ 2
4. เมื่อนักเรียนได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านและเลือกทักษะการอ่านแล้ว
 - ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป
 - จุดมุ่งหมายของการอ่านเนื้อเรื่องลักษณะนี้ คือ การอ่านเพื่อหาใจความสำคัญและเก็บรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน
 - ทักษะที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่อ่าน คือ ทักษะการอ่านพินิจพิเคราะห์ (Intensive Reading)
5. ครูนำบัตรคำที่ควรศึกษาจากบทอ่าน ถ้านักเรียนพบคำเหล่านี้ให้นักเรียนเดาความหมายโดยใช้ข้อมูลจาก
 - เดาคความหมายจากความรู้และประสบการณ์เดิม
 - เดาคความหมายจากบริบทของคำรอบข้าง
 - เดาคความหมายจากรูปภาพหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ประกอบเรื่อง

6. ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่อง บทที่ 9 เรื่อง ระเบียบวินัยดีเยี่ยมมีสุข ตามขั้นตอนที่ได้ช่วยกันเลือก

7. ให้นักเรียนร่วมกันเดาความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในเรื่องที่อ่านโดยให้อาศัยข้อมูลจากเนื้อเรื่องที่อ่านแล้วบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านข้อ 3

8. กิจกรรมเพื่อเสริมความเข้าใจในการอ่าน ให้นักเรียนร่วมกันสรุปข้อมูลที่ได้จากการอ่านโดยบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่าน ข้อ 4

ขั้นสรุป

1. เมื่อบันทึกผลของการอ่านเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลการอ่าน โดยให้รายงานตามแบบบันทึกการอ่าน

- จุดมุ่งหมายของการอ่าน, ทักษะการอ่าน
- รายงานความหมายและที่มาของความหมายของคำที่ควรศึกษา (คำใหม่)
- สรุปข้อมูลที่ได้จากการอ่าน

2. ครูนำผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่มติดป้ายนิเทศ

3. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายเรื่องที่อ่าน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือเรียน
2. แบบทดสอบท้ายเรื่อง
3. แบบบันทึกการอ่าน
4. ฉลากผลไม้
5. เกมสาลิกาป้อนเหยื่อ

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. ตรวจผลงาน
3. จากการรายงานผลการอ่าน

แบบทดสอบบทเรียน (1)

เรื่อง ระเบียบวินัยดีเยี่ยมมีสุข

1. บทกลอนนำเรื่อง มีการเปรียบคนกับอะไร
 - ก. ฟิ่ง
 - ข. มด
 - ค. ต้นไม้
 - ง. ดอกไม้
2. การอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขจะต้องมีคุณธรรมในข้อใด
 - ก. ความกล้าหาญ
 - ข. ความมีระเบียบวินัย
 - ค. ความเคารพ
 - ง. ความยำเกรง
3. ข้อใดไม่ได้มีสาเหตุมาจากการไม่เคารพกฎจราจร
 - ก. รถติด
 - ข. เกิดอุบัติเหตุ
 - ค. บ้านเมืองสกปรก
 - ง. เสียเวลาในการเดินทาง
4. "มีสิ่งพึงบรรจบให้ครบบาท" ข้อความข้างต้นตรงกับคุณธรรมในข้อใด
 - ก. การตรงต่อเวลา
 - ข. การมีวินัยในตนเอง
 - ค. การนิยมไทย
 - ง. การประหยัด
5. ปัญหาความวุ่นวายต่าง ๆ ในสังคมเกิดขึ้นจากสาเหตุใด
 - ก. คนส่วนใหญ่ในสังคมขาดระเบียบวินัย
 - ข. คนส่วนใหญ่ไม่รู้กฎหมาย
 - ค. คนส่วนใหญ่ฐานะยากจน
 - ง. คนส่วนใหญ่ขาดการศึกษา

แผนการสอนที่ 6 การสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ
เรื่อง ระเบียบวินัยดีเยี่ยมมีสุข
เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย ถ้าใช้ทักษะการอ่านได้เหมาะสมกับเนื้อหา จะทำให้สามารถจับใจความสำคัญและเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ถูกต้องและรวดเร็ว

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านได้เหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน
2. นักเรียนสามารถเลือกใช้ทักษะการอ่านได้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
4. นักเรียนสามารถตอบคำถามท้ายเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

บทที่ 9 เรื่อง ระเบียบวินัยดีเยี่ยมมีสุข ตั้งแต่ ๓ ป่าแห่งหนึ่ง.....ถึง ชนทั้งผองชื่นชมนิยมจริง หน้า 86-91

คำใหม่ในบทเรียน

ครรรลอง ต่อปากต่อคำ เกล่เกล่ ัญญาหาร บทเรียน ลนลาน ว่านอนสอนง่าย
 อุทาหรณ์ เอื่อมระอา

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับทักษะการอ่านทั้ง 4 วิธี การนำทักษะการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การอ่านประกาศ การอ่านโฆษณา

ครูสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนผ่านมาเมื่อคาบเรียนที่แล้ว

ครูนำรูปข้างมาให้นักเรียนดู แล้วซักถามถึงประโยชน์ของข้าง นิสัยของข้าง ฯลฯ
ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน โดยใช้วิธีจับฉลากดอกไม้
2. ครูแจกแบบบันทึกการอ่านให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น
3. ขั้นตอนการกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน และเลือกใช้ทักษะการอ่านให้เหมาะสมกับ

เนื้อหาที่อ่าน

3.1 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องของบทที่ 9 เรื่อง ระเบียบวินัยดีเยี่ยมมีสุข ตั้งแต่ ๓
ป่าแห่งหนึ่ง.....ถึง สนทั้งผองชื่นชมนิยมจริง หน้า 86-91 อย่างคร่าว ๆ 1 รอบ แล้วตอบคำ
ถามของครู

- เนื้อเรื่องที่นักเรียนได้อ่านเกี่ยวข้องกับอะไร
- เราอ่านเรื่องลักษณะนี้เพื่ออะไร (เพื่อจับใจความสำคัญ, เพื่อหาข้อมูลเฉพาะ
เจาะจง, เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน, เพื่อค้นคว้าหาความรู้และรายละเอียดของเรื่องทั้งหมด)
- นักเรียนจำเป็นต้องอ่านทุกคำ ทุกข้อความหรือไม่

3.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่าน และ
เลือกทักษะการอ่านที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง แล้วร่วมกันสรุปพร้อมทั้งบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่าน
ที่ครูได้แจกให้ ข้อ 1 และข้อ 2

4. เมื่อนักเรียนได้จุดมุ่งหมายของการอ่านและเลือกทักษะการอ่านแล้ว

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป
- จุดมุ่งหมายของการอ่านเนื้อเรื่องลักษณะนี้ คือ การอ่านเพื่อหาใจความสำคัญ หาเค้า
โครงของเรื่อง บุคลิกลักษณะตัวละคร และเก็บรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน
- ทักษะที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่อ่าน คือ ทักษะการอ่านสืบเสาะใจ
ความ (Extensive Reading)

5. ครูนำบัตรคำที่ควรศึกษาจากบทอ่าน ถ้านักเรียนพบคำเหล่านี้ให้นักเรียนเดาความ
หมายโดยใช้ข้อมูลจาก

- เดาคความหมายจากความรู้และประสบการณ์เดิม

- เดาความหมายจากบริบทของคำรอบข้าง
 - เดาความหมายจากรูปภาพหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ประกอบเรื่อง
6. ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่อง บทที่ ตั้งแต่ ณ ป่าแห่งหนึ่ง.....ถึง ชนทั้งผองชื่นชมนิยมจริง หน้า 86-91 ตามขั้นตอนที่ได้ช่วยกันเลือก
7. ให้นักเรียนร่วมกันเดาความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในเรื่องที่อ่านโดยอาศัยข้อมูลจากเนื้อเรื่องแล้วบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านข้อ 3
8. กิจกรรมเพื่อเสริมความเข้าใจในการอ่าน โดยให้นักเรียนวาดภาพเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน พร้อมทั้งให้นักเรียนร่วมกันสรุปข้อมูลที่ได้จากการอ่าน โดยบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่าน ข้อ 4
- ขั้นสรุป**
1. เมื่อบันทึกผลของการอ่านเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลการอ่าน โดยให้รายงานตามแบบบันทึกการอ่าน
 - จุดมุ่งหมายของการอ่าน, ทักษะการอ่าน
 - รายงานความหมายและที่มาของความหมายของคำที่ควรศึกษา (คำใหม่)
 - สรุปข้อมูลที่ได้จากการอ่าน
 2. ครูนำภาพวาดและผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่มติดป้ายนิเทศ
 3. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายเรื่องที่อ่าน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือเรียน
2. แบบทดสอบท้ายเรื่อง
3. แบบบันทึกการอ่าน
4. รูปภาพช้าง

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. ตรวจผลงาน
3. จากการรายงานผลการอ่าน

แบบทดสอบท้ายบทเรียน (2)

เรื่อง ระเบียบวินัยดีเยี่ยมมีสุข

1. ช้างที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าโขลงช้างเรียกว่าอะไร
 - ก. จำบ้าน
 - ข. หัวหน้าฝูง
 - ค. จำฝูง
 - ง. จำโขลง
2. ผู้ใดที่คอยอบรมดูแลลูกช้าง เพื่อให้เป็นลูกช้างที่ดี
 - ก. แม่ช้าง
 - ข. จำโขลง
 - ค. จำโขลงและแม่ช้าง
 - ง. แม่ช้างและช้างทุกตัวในโขลง
3. ผลเสียจากการกระทำของลูกช้างที่เกิดกับโขลงช้างคือข้อใด
 - ก. หาดอาหารได้น้อยลง
 - ข. ต้องกลับที่พักช้าลง
 - ค. เกิดการทะเลาะวิวาทกัน
 - ง. ถูกชาวไร่ทำร้าย
4. ข้อใดคือสาเหตุที่ทำให้ลูกช้างได้รับอันตราย
 - ก. เพราะขาดระเบียบวินัย
 - ข. เพราะขาดความกล้าหาญ
 - ค. เพราะขาดความกตัญญู
 - ง. เพราะขาดความเฉลียวฉลาด
5. จำโขลงใช้สิ่งใดช่วยลูกช้างขึ้นจากบ่อ
 - ก. กิ่งไม้
 - ข. เถาวัลย์
 - ค. ท่อนไม้
 - ง. เชือกยาว
6. สาเหตุที่ทำให้ลูกช้างเปลี่ยนแปลงนิสัยของตนเอง คือข้อใด
 - ก. เกิดความสำนึกผิด
 - ข. ถูกแม่ช้างโกรธมาก
 - ค. ถูกจำโขลงลงโทษหนัก
 - ง. ถูกช้างทั้งโขลงรังแก
7. ครั้งนี้เป็นบทเรียนที่ดีที่สุดสำหรับลูกช้างคำที่ขีดเส้นใต้ มีความหมายตรงกับข้อใด
 - ก. ลูกช้างขาดระเบียบวินัยจึงได้รับอันตราย
 - ข. ลูกช้างดื้อเถร จึงเป็นที่เอือมระอาในโขลงช้าง
 - ค. ลูกช้างแตกโขลงจนไปพบอาหารที่ถูกลัก
 - ง. ลูกช้างเปลี่ยนนิสัยเป็นลูกช้างที่วุ่นนอนสอนง่าย

8. พระบรมราชาทพในพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวเน้นในเรื่องใด

- ก. การคบเพื่อนที่ดี
- ข. การเลี้ยงเด็กให้เป็นเด็กดี
- ค. การมีสติ รู้ตัวเอง และการมี

ระเบียบวินัย

- ง. การประหยัดและอดออม

แผนการสอนที่ 7 การสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ

เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามทูลขอโทษขุนแผน

เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย ถ้าใช้ทักษะการอ่านได้เหมาะสมกับเนื้อหา จะทำให้สามารถจับใจความสำคัญและเข้าใจเรื่องที่ย่านได้ถูกต้องและรวดเร็ว

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านได้เหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน
2. นักเรียนสามารถเลือกใช้ทักษะการอ่านได้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่ย่านได้
4. นักเรียนสามารถตอบคำถามท้ายเรื่องที่ย่านได้

เนื้อหา

บทที่ 10 ขุนช้างขุนแผน ตอน พลายงามทูลขอโทษขุนแผน ตั้งแต่ ขุนช้างขุนแผน.....ถึงเพื่อไปทำศึกพระเจ้าเชียงใหม่ หน้า 108-111

คำใหม่ในบทเรียน

เสภา กรับ กริ้ว มหาตเล็ก

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนากับเกี่ยวกับทักษะการอ่านทั้ง 4 วิธี การนำทักษะการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การอ่านประกาศ การอ่านโฆษณา

ครูสนทนากับเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนผ่านมาเมื่อคาบเรียนที่แล้ว

ครูนำแผนที่ประเทศไทยมาให้ให้นักเรียนดู แล้วสนทนาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชาติไทย ในสมัยกรุงศรีอยุธยารุ่งเรือง

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน
2. ครูแจกแบบบันทึกการอ่านให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น
3. ขั้นตอนการกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน และเลือกใช้ทักษะการอ่านให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน

3.1 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องของบทที่ 10 ขุนช้างขุนแผน ตอน พลายงามทูลขอโทษ ขุนแผน ตั้งแต่ ขุนช้างขุนแผน.....ถึงเพื่อไปทำศึกพระเจ้าเชียงใหม่ หน้า 108-111

อย่างคร่าว ๆ 1 รอบ แล้วตอบคำถามของครู

- เนื้อเรื่องที่นักเรียนได้อ่านเกี่ยวข้องกับอะไร
- เราอ่านเรื่องลักษณะนี้เพื่ออะไร (เพื่อจับใจความสำคัญ, เพื่อหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง, เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน, เพื่อค้นคว้าหาความรู้และรายละเอียดของเรื่องทั้งหมด)
- จำเป็นหรือไม่ที่ต้องอ่านทุกคำ ทุกข้อความ

3.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่าน และเลือกทักษะการอ่านที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง แล้วร่วมกันสรุปพร้อมทั้งบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านที่ครูได้แจกให้ ข้อ 1 และ ข้อ 2

4. เมื่อนักเรียนได้จุดมุ่งหมายของการอ่านและเลือกทักษะการอ่านแล้ว
 - ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป
 - จุดมุ่งหมายของการอ่านเนื้อเรื่องลักษณะนี้ คือ การอ่านเพื่อหาใจความสำคัญ ลำดับเหตุการณ์ การผูกเรื่อง และรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน
 - ทักษะที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่อ่าน คือ ทักษะการอ่านสืบเสาะใจความ (Extensive Reading)

5. ครูนำบัตรคำที่ควรศึกษาจากบทอ่าน ถ้านักเรียนพบคำเหล่านี้ให้นักเรียนเดาความหมายโดยใช้ข้อมูลจาก

- เดาความหมายจากความรู้และประสบการณ์เดิม

- เดาความหมายจากบริบทของคำรอบข้าง
- เดาความหมายจากรูปภาพหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ประกอบเรื่อง

6. ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่อง บทที่ 10 เรื่อง ชุนซ้างชุนแผน ตอน พลายงามทูลขอโทษ ชุนแผน ตั้งแต่ ชุนซ้างชุนแผน.....ถึงเพื่อไปทำศึกพระเจ้าเชียงใหม่ หน้า 108-111 ตามชั้น ตอนที่ได้ช่วยกันเลือก

7. ครูให้นักเรียนช่วยกันเดาความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในเรื่องที่อ่านโดยอาศัยข้อมูลจากเนื้อเรื่อง แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านข้อ 3

8. กิจกรรมเพื่อเสริมความเข้าใจในการอ่าน ให้นักเรียนร่วมกันสรุปข้อมูลที่ได้จากการอ่าน โดยบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่าน ข้อ 4

ขั้นสรุป

1. เมื่อบันทึกผลของการอ่านเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลการอ่าน โดยให้รายงานตามแบบบันทึกการอ่าน
 - จุดมุ่งหมายของการอ่าน, ทักษะการอ่าน
 - รายงานความหมายและที่มาของความหมายของคำที่ควรศึกษา (คำใหม่)
 - สรุปข้อมูลที่ได้จากการอ่าน
2. ครูนำผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่มติดป้ายนิเทศ
3. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายเรื่องที่อ่าน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือเรียน
2. แบบทดสอบท้ายเรื่อง
3. แบบบันทึกการอ่าน
4. แผนที่ประเทศไทย

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. ตรวจผลงาน
3. จากการรายงานผลการอ่าน

แบบทดสอบท้ายบทเรียน (1)

เรื่อง ขุนช้างขุนแผน

1. ขุนช้างขุนแผนเป็นวรรณคดีที่มีมาตั้งแต่สมัยใด

- ก. กรุงสุโขทัย
- ข. กรุงศรีอยุธยา
- ค. กรุงธนบุรี
- ง. กรุงรัตนโกสินทร์

2. สมเด็จพระพันวษาในเรื่องขุนช้างขุนแผนคือใคร

- ก. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1
- ข. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2
- ค. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 3
- ง. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 4

3. เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบจังหวะในการขับเสภาคือข้อใด

- ก. ฉิ่ง
- ข. กลอง
- ค. กรับ
- ง. ระนาด

4. ขุนช้าง พลายแก้ว และนางพิมพิลาไลยเป็นชาวเมืองใด

- ก. สุพรรณบุรี
- ข. กาญจนบุรี
- ค. เพชรบุรี
- ง. ราชบุรี

5. เหตุใดนางพิมพิลาไลยจึงเปลี่ยนชื่อเป็นนางวันทอง

- ก. ชื่อไม่เพราะ
- ข. ป่วยหนักจึงเปลี่ยนชื่อ
- ค. แต่งงานกับขุนช้างจึงเปลี่ยนชื่อ
- ง. ย้ายบ้านใหม่จึงเปลี่ยนชื่อ

6. เพราะเหตุใดนางศรีประจันจึงยกนางวันทองให้กับขุนช้าง

- ก. เชื่อว่าพลายแก้วตายและจะถูกริบสมบัติ
- ข. ไม่ชอบพลายแก้ว
- ค. เพราะพลายแก้วได้นางลาวทองเป็นเมีย
- ง. เพราะนางวันทองรักขุนช้างมากกว่าพลายแก้ว

7. ของดี 3 อย่างของขุนแผนยกเว้นข้อใด

- ก. กุมารทอง
- ข. ดาบฟ้าฟื้น
- ค. ม้าสีหมอก
- ง. ช้างพลาย

8. ลูกของขุนแผนที่เกิดกับนางวันทองชื่อว่าอะไร

- ก. พลายแก้ว
- ข. พลายชุมพล
- ค. พลายงาม
- ง. พลายขวัญ

แผนการสอนที่ 8 การสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ
เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามทูลขอโทษขุนแผน
เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย ถ้าใช้ทักษะการอ่านได้เหมาะสมกับเนื้อหา จะทำให้สามารถจับใจความสำคัญและเข้าใจเรื่องที่ย่านได้ถูกต้องและรวดเร็ว

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านได้เหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน
2. นักเรียนสามารถเลือกใช้ทักษะการอ่านได้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่ย่านได้
4. นักเรียนสามารถตอบคำถามท้ายเรื่องที่ย่านได้

เนื้อหา

บทที่ 10 ขุนช้างขุนแผน ตอน พลายงามทูลขอโทษขุนแผน ตั้งแต่ จะกล่าวถึงพลายงามทรมสวาท.....ถึง ก็เตรียมเผ้าเข้าไปได้เวลา หน้า 111-116

คำใหม่ในบทเรียน

จักเหล่าน บรรลัย กริ้ว พารา โกลี อีนัง อนุสนธิ ทำวอล สุรียา สิงขร

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับทักษะการอ่านทั้ง 4 วิธี

ครูสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนผ่านมาเมื่อคาบเรียนที่แล้ว โดยการทบทวนเนื้อเรื่องจากการเล่าของนักเรียนทีละกลุ่ม ทบทวนตัวละครที่ปรากฏในเรื่อง

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน
2. ครูแจกแบบบันทึกการอ่านให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น
3. ขั้นตอนการกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน และเลือกใช้ทักษะการอ่านให้เหมาะสมกับ

เนื้อหาที่อ่าน

3.1 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องของบทที่ 10 เรื่อง ชุนซังชุนแพน ตอน พลายงามทูลขอโทษชุนแพน ตั้งแต่ จะกล่าวถึงพลาญงามทรมสวาท.....ถึง ก็เตรียมเผ้าเข้าไปได้เวลา หน้า 111-116 อย่างคร่าว ๆ 1 รอบ แล้วตอบคำถามของครู

- เนื้อเรื่องที่นักเรียนได้อ่านเกี่ยวข้องกับอะไร
- เราอ่านเรื่องลักษณะนี้เพื่ออะไร (เพื่อจับใจความสำคัญ, เพื่อหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง, เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน, เพื่อค้นคว้าหาความรู้และรายละเอียดของเรื่องทั้งหมด)
- เราจำเป็นหรือไม่ที่ต้องอ่านทุกคำ ทุกข้อความ

3.2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่าน และเลือกทักษะการอ่านที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง แล้วร่วมกันสรุปพร้อมทั้งบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านที่ครูได้แจกให้ ข้อ 1 และข้อ 2

4. เมื่อนักเรียนได้จุดมุ่งหมายของการอ่านและเลือกทักษะการอ่านแล้ว

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป
- จุดมุ่งหมายของการอ่านเนื้อเรื่องลักษณะนี้ คือ การอ่านเพื่อหาใจความสำคัญ หาเค้าโครงของเรื่อง บุคลิกลักษณะตัวละคร และเก็บรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน
- ทักษะที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่อ่าน คือ ทักษะการอ่านสืบเสาะใจความ (Extensive Reading)

5. ครูนำบัตรคำที่ควรศึกษาจากบทอ่าน ถ้านักเรียนพบคำเหล่านี้ให้นักเรียนเดาความหมายโดยใช้ข้อมูลจาก

- เดาคความหมายจากความรู้และประสบการณ์เดิม
- เดาคความหมายจากบริบทของคำรอบข้าง
- เดาคความหมายจากรูปภาพหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ประกอบเรื่อง

6. ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่อง บทที่10 ชุนซ่างชุนแผน ตอน พलयงามทูลขอโทษชุนแผน ตั้งแต่ จะกล่าวถึงพलयงามทรมาสวาท.....ถึง ก็เตรียมเผ่าเข้าไปได้เวลา หน้า 111-116 ตาม ขั้นตอนที่ได้ช่วยกันเลือก

7. ให้นักเรียนร่วมกันเดาความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในเรื่องที่อ่าน โดยอาศัยข้อมูล จากเนื้อเรื่องแล้วบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านข้อ 3

8. กิจกรรมเพื่อเสริมความเข้าใจในการอ่าน ให้นักเรียนร่วมกันสรุปข้อมูลที่ได้จากการอ่าน โดยบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่าน ข้อ 4

ขั้นสรุป

1. เมื่อบันทึกผลของการอ่านเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงาน ผลการอ่าน โดยให้รายงานตามแบบบันทึกการอ่าน

- จุดมุ่งหมายของการอ่าน,ทักษะการอ่าน
- รายงานความหมายและที่มาของความหมายของคำที่ควรศึกษา (คำใหม่)
- สรุปข้อมูลที่ได้จากการอ่าน

2. ครุนำผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่มติดป้ายนิเทศ

3. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายเรื่องที่อ่าน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือเรียน
2. แบบทดสอบท้ายเรื่อง
3. แบบบันทึกการอ่าน

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. ตรวจผลงาน
3. จากการรายงานผลการอ่าน

แบบทดสอบท้ายบทเรียน (2)

เรื่อง ขุนช้างขุนแผน

1. พระหมื่นศรี รักและเลียดดูพลายงามในลักษณะใด

- ก. คนอาศัย
- ข. เพื่อนสนิท
- ค. ลูกหลาน
- ง. ญาติผู้ใหญ่

2. ขุนแผนถูกขังคุกเพราะเหตุใด

- ก. ขุนช้างใส่ความ
- ข. ขุนแผนเจ้าชู้
- ค. ขุนแผนหนีเวร
- ง. ขุนแผนจุดผู้หญิง

3. "วันนี้รู้คดีว่ามีศึก" ศึกในที่นี้หมายถึงข้อใด

- ก. ศึกพระเจ้าล้านช้าง
- ข. ศึกพระเจ้าเชียงใหม่
- ค. ศึกพม่า
- ง. ศึกเจ้าเมืองเชียงทอง

4. พลายงามทำอะไร พระหมื่นศรีจึงพาไปเข้าเฝ้าเพื่อรับอาสาไปศึก

- ก. อดข้าวประท้วง
- ข. บอกว่าตนเองเป็นลูกของขุนแผน
- ค. แสดงความรู้ด้านวิชาการ
- ง. แสดงคาถาอาคมโดยการหายตัว

และแปลงเป็นเสือ

5. "พูดกันสองคนจนสว่าง สุริยาเยื้องย่าง
เยี่ยมสิงขร" คำที่ขีดเส้นใต้มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. ดวงจันทร์, ภูเขา
- ข. แม่น้ำ, ลำธาร
- ค. พระอาทิตย์, ภูเขา
- ง. ดวงจันทร์, แผ่นดิน

แผนการสอนที่ 9 การสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ

เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามทูลขอโทษขุนแผน

เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย ถ้าใช้ทักษะการอ่านได้เหมาะสมกับเนื้อหา จะทำให้สามารถจับใจความสำคัญและเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ถูกต้องและรวดเร็ว

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านได้เหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน
2. นักเรียนสามารถเลือกใช้ทักษะการอ่านได้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
4. นักเรียนสามารถตอบคำถามท้ายเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

บทที่ 10 ขุนช้างขุนแผน ตอน พลายงามทูลขอโทษขุนแผน ตั้งแต่ จะกล่าวถึง พระองค์ทรงสวัสดิ์.....ถึง สอบคำให้การให้ชานมา หน้า 116-120

คำใหม่ในบทเรียน

ประภาศ ทารกรรม นรบาล พัดดี

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับทักษะการอ่านทั้ง 4 วิธี

ครูสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนผ่านมาเมื่อคาบเรียนที่แล้ว โดยการทบทวนเนื้อเรื่องจากการเล่าของนักเรียนทีละกลุ่ม ทบทวนตัวละครที่ปรากฏในเรื่อง

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-5 คน
2. ครูแจกแบบบันทึกการอ่านให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น
3. ขั้นตอนการกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน และเลือกใช้ทักษะการอ่านให้เหมาะสมกับ

เนื้อหาที่อ่าน

3.1 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องของบทที่ 10 เรื่อง ชุนซังชุนแพน ตอน พลายงามทูลขอโทษชุนแพน ตั้งแต่ จะกล่าวถึงพระองค์ทรงสวัสดิ์.....ถึง สอบคำให้การให้ชานมา หน้า 116-120 อย่างคร่าว ๆ 1 รอบ แล้วตอบคำถามของครู

- เนื้อเรื่องที่นักเรียนได้อ่านเกี่ยวข้องกับอะไร
- เราอ่านเรื่องลักษณะนี้เพื่ออะไร (เพื่อจับใจความสำคัญ, เพื่อหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง, เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน, เพื่อค้นคว้าหาความรู้และรายละเอียดของเรื่องทั้งหมด)
- นักเรียนจำเป็นหรือไม่ที่ต้องอ่านทุกคำ ทุกข้อความ

3.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่าน และเลือกทักษะการอ่านที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง แล้วร่วมกันสรุปพร้อมทั้งบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านที่ครูได้แจกให้ ข้อ 1 และข้อ 2

4. เมื่อนักเรียนได้จุดมุ่งหมายของการอ่านและเลือกทักษะการอ่านแล้ว

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป
- จุดมุ่งหมายของการอ่านเนื้อเรื่องลักษณะนี้ คือ การอ่านเพื่อหาใจความสำคัญ หาเค้าโครงของเรื่อง บุคลิกลักษณะตัวละคร และเก็บรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน
- ทักษะที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่อ่าน คือ ทักษะการอ่านสืบเสาะใจความ (Extensive Reading)

5. ครูนำบัตรคำที่ควรศึกษาจากบทอ่าน ถ้านักเรียนพบคำเหล่านี้ให้นักเรียนเดาความหมายโดยใช้ข้อมูลจาก

- เดาคความหมายจากความรู้และประสบการณ์เดิม
- เดาคความหมายจากบริบทของคำรอบข้าง
- เดาคความหมายจากรูปภาพหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ประกอบเรื่อง

6. ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่อง บทที่ 10 ชุนซังชุนแผน ตอน พลายงามทูลขอโทษชุนแผน ตั้งแต่ จะกล่าวถึงพระองค์ทรงสวัสดิ์.....ถึง สอบคำให้การให้ชานมา หน้า 116-120 ตามชั้นตอนที่ได้อ่านแล้ว

7. ให้นักเรียนร่วมกันเดาความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในเรื่องที่อ่าน โดยอาศัยข้อมูลจากเนื้อเรื่องแล้วบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่านข้อ 3

8. กิจกรรมเพื่อเสริมความเข้าใจในการอ่าน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติเรื่องชุนซังชุนแผน ตอน พลายงามทูลขอโทษชุนแผน พร้อมทั้งให้นักเรียนร่วมกันสรุปข้อมูลที่ได้จากการอ่าน โดยบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่าน ข้อ 4

ขั้นสรุป

1. เมื่อบันทึกผลของการอ่านเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลการอ่าน โดยให้รายงานตามแบบบันทึกการอ่าน

- จุดมุ่งหมายของการอ่าน, ทักษะการอ่าน
- รายงานความหมายและที่มาของความหมายของคำที่ควรศึกษา (คำใหม่)
- สรุปข้อมูลที่ได้จากการอ่าน

2. ครุณาผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่มติดป้ายนิเทศ

3. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายเรื่องที่อ่าน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือเรียน
2. แบบทดสอบท้ายเรื่อง
3. แบบบันทึกการอ่าน
4. การแสดงบทบาทสมมติ

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. ตรวจผลงาน
3. จากการรายงานผลการอ่าน

แบบทดสอบท้ายบทเรียน (3)

เรื่อง ขุนช้างขุนแผน

1. ข้อใด คือสาเหตุที่สมเด็จพระพันวษากริ้ว
 - ก. พระเจ้าเชียงใหม่แข็งเมือง
 - ข. ไม่มีใครอาสาออกทัพ
 - ค. พระหมื่นศรีทำผิดกฎหมาย
 - ง. ขุนนางหนีราชการ
2. เหตุผลที่พलयงมคิดอาสาออกทัพ คือข้อใด
 - ก. เพื่อแสดงความเก่งกาจ
 - ข. เพื่อที่จะทูลขอโทษให้ขุนแผน
 - ค. เพื่อต้องการแสดงอิทธิฤทธิ์
 - ง. เพื่อต้องการแก้แค้นขุนช้าง
3. พलयงมขอให้ใครเป็นที่ปรึกษาในการออกทัพ
 - ก. ขุนแผน
 - ข. ขุนช้าง
 - ค. พระหมื่นศรี
 - ง. พระพันวษา
4. ขุนแผนติดคุกนานเท่าใด
 - ก. 5 ปี
 - ข. 10 ปี
 - ค. 15 ปี
 - ง. 20 ปี
5. ขุนแผนขอพระราชทานใครไปช่วยในการทำศึกที่เชียงใหม่
 - ก. พระหมื่นศรี
 - ข. นักโทษ
 - ค. นักรบฝีมือดี
 - ง. ชาวบ้านสุพรรณบุรี
6. ข้อใดไม่ใช่คุณลักษณะของพलयงมที่ปรากฏในเรื่อง
 - ก. กตัญญูต่อผู้มีพระคุณ
 - ข. ฉลาดเรียนรู้ได้เร็ว
 - ค. ทำทางนำเกรงขาม
 - ง. รักชาติบ้านเมือง
7. จากเรื่องขุนช้างขุนแผน คุณลักษณะของพलयงมที่นักเรียนควรเอาอย่าง คือข้อใด
 - ก. ความกตัญญู
 - ข. ความซื่อสัตย์
 - ค. ความอดทน
 - ง. ความเชื่อมั่นในตนเอง

ภาคผนวก ง

แบบทดสอบความสามารถในการใช้ทักษะการอ่าน

แบบทดสอบความสามารถในการใช้ทักษะการอ่าน

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบชุดนี้มีทั้งหมด 4 ตอน เป็นแบบทดสอบปรนัยเลือกตอบ
ตอนที่ 1 ทักษะการอ่านข้ามคำ
ตอนที่ 2 ทักษะการอ่านเฉพาะจุด
ตอนที่ 3 ทักษะการอ่านสืบเสาะใจความ
ตอนที่ 4 ทักษะการอ่านพินิจวิเคราะห์
2. ให้ทำแบบทดสอบทุกตอนลงในกระดาษคำตอบ
3. ใส่เครื่องหมายกากบาท(X)ในช่องตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุดเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อ
4. ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบให้นักเรียนขีดเส้นทับเครื่องหมายกากบาทดังรูป ~~X~~
5. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบ
6. กรอกข้อความหัวกระดาษคำตอบให้ครบถ้วนก่อนเริ่มทำแบบทดสอบ

ตัวอย่าง

(0) "พระเกศ" มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. ตา
- ข. แขน
- ค. จมูก
- ง. ศีรษะ

กระดาษคำตอบ

ข้อ	ก	ข	ค	ง
(0)		X		X
(00)				

ตอนที่ 1 ทักษะการอ่านแบบข้ามคำ
ให้นักเรียนอ่านบทความเรื่อง ประเพณีสงกรานต์ แล้วตอบคำถามข้อ 1-5

1. กิจกรรมในข้อใดที่ไม่ปรากฏในวันสงกรานต์
 - ก. ทำบุญตักบาตร
 - ข. ปล่อยนกปล่อยปลา
 - ค. เวียนเทียน
 - ง. ก่อพระเจดีย์ทราย

2. วันสังขารล่องมีความหมายว่าอย่างไร
 - ก. วันที่มีการรดน้ำดำหัว
 - ข. วันที่ไม่ให้พูดจาหยาบค้าย
 - ค. วันที่อายุของคนเราล่องเลยไปอีก 1 ปี
 - ง. วันที่มีการห้ามเก็บดอกไม้ ใบหญ้า

3. ข้อใดเป็นกิจกรรมที่ทำกันในวันเนา
 - ก. รดน้ำดำหัวผู้ใหญ่
 - ข. ขนทรายเข้าวัด
 - ค. สรงน้ำพระพุทธรูป
 - ง. เก็บดอกไม้เพื่อเตรียมไปวัด

4. " ตุง " หมายถึงอะไร
 - ก. ธง
 - ข. ลานวัด
 - ค. เจดีย์ทราย
 - ง. พิธีกรรมทางศาสนา

5. วันแรกที่เริ่มจตุลศักราชใหม่คือข้อใด

- ก. 1 มกราคม
- ข. 13 เมษายน
- ค. 15 เมษายน
- ง. 31 ธันวาคม

ตอนที่ 2 ทักษะการอ่านเฉพาะจุด

ให้นักเรียนอ่านบทความเรื่อง ไซ่มุก แล้วตอบคำถามข้อ 6-10

6. ไซ่มุกแตกต่างจากเครื่องประดับอื่นอย่างไร

- ก. ได้มาจากสิ่งมีชีวิต
- ข. ได้มาจากสิ่งไม่มีชีวิต
- ค. ราคาถูก
- ง. หาได้ง่ายในธรรมชาติ

7. ไซ่มุกมีมากในแถบใด

- ก. ทวีปยุโรป
- ข. ทวีปอเมริกา
- ค. ทวีปเอเชีย
- ง. ทวีปออสเตรเลีย

8. คนชาติแรกที่ค้นพบหอยมุกคือชาติใด

- ก. จีน
- ข. ญี่ปุ่น
- ค. ไทย
- ง. ไต้หวัน

9. ไซมุกเลี้ยงที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลกเกิดขึ้นที่ใด

- ก. จีน
- ข. ญี่ปุ่น
- ค. ไทย
- ง. ไต้หวัน

10. ข้อใดคือลักษณะของมุกแท้

- ก. ผิวเรียบ เนื้อเป็นมันวาว
- ข. ผิวเรียบ ลื่น เนื้อด้าน
- ค. ผิวขรุขระ ไม่เรียบ
- ง. ผิวขรุขระ ลื่น เนื้อด้าน

ตอนที่ 3 ทักษะการอ่านสืบเสาะใจความ

ให้นักเรียนอ่านบทความเรื่อง ช้างตายทั้งตัวเอาใบบัวปิด แล้วตอบคำถามข้อ 11-15

11. เบ็ลมีนิสัยอย่างไร

- ก. ชอบท่องเที่ยว
- ข. ชอบเล่นซุกซน
- ค. ชอบช่วยเหลือผู้อื่น
- ง. เกเร ดื้อรั้น

12. ขณะที่เกิดเหตุการณ์เบ็ลอยู่กับใคร

- ก. พี่เลี้ยง
- ข. คุณพ่อ
- ค. คุณปู่
- ง. คุณแม่

13. เมื่อขาแก้อี้หักเบิ้ลทำอะไรเป็นอันดับแรก

- ก. ต่อขาแก้อี้
- ข. นำแก้อี้ไปซ่อน
- ค. นำสีมาทาแก้อี้
- ง. วิ่งหนี

14. หลังจากทีเบิ้ลยอมรับผิดชอบแล้ว พฤติกรรมของเบิ้ลเป็นอย่างไร

- ก. ชอบวิ่งซุกซนเหมือนเดิม
- ข. รู้จักระมัดระวังมากขึ้น
- ค. ไม่กล้าทำอะไรอีก
- ง. ชอบต่อล้อต่อเถียง

15. "ซ้างตายทั้งตัวเอาใบบัวมาปิด" มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. เมื่อหมดอำนาจความชั่วที่ทำได้ก็ปรากฏ
- ข. ทำความดีแต่ไม่ได้รับการยกย่อง
- ค. การทำความผิดที่คนรู้กันทั่วจะปิดอย่างไรก็ไม่มิด
- ง. หวาดกลัวในเรื่องที่ยังไม่ได้เกิดขึ้น

ตอนที่ 4 ทักษะการอ่านพินิจพิเคราะห์

ให้นักเรียนอ่านบทความเรื่อง วิตามินกับสุขภาพ แล้วตอบคำถามข้อ 16-20

16. วิตามินจัดเป็นสารประเภทใด

- ก. สารประกอบอินทรีย์
- ข. สารประกอบอนินทรีย์
- ค. สารประกอบคาร์บอน
- ง. สารประกอบธรรมชาติ

17. ประโยชน์ของวิตามินดีคือข้อใด

- ก. ช่วยบำรุงสายตา
- ข. ช่วยซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอ
- ค. ช่วยให้เลือดแข็งตัวเร็วในขณะที่มีบาดแผล
- ง. ช่วยในการดูดซึมแคลเซียมและฟอสฟอรัสเพื่อสร้างกระดูกและฟัน

18. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

- ก. วิตามินเป็นสารที่ให้พลังงาน
- ข. วิตามินเป็นยาบำรุงกำลัง
- ค. วิตามินเป็นสารประกอบอินทรีย์
- ง. วิตามินแต่ละชนิดมีหน้าที่แตกต่างกันไม่สามารถทดแทนกันได้

19. อาการของตาบอดแสงไม่ได้ การมองเห็นไม่ชัดเจน แสดงว่าขาดวิตามินในข้อใด

- ก. วิตามินเอ
- ข. วิตามินบี
- ค. วิตามินซี
- ง. วิตามินดี

20. สารที่มีอยู่ในปลา รำข้าว กะหล่ำปลีดิบ สามารถย่อยสลายวิตามินบี-1 ได้ ทำให้ร่างกายเกิดการขาดวิตามิน คือข้อใด

- ก. ไนอาซิน
- ข. กรดแพนโทธิก
- ค. สารไซอามีนเนส
- ง. กรดโฟลิก

บทอ่านประกอบแบบทดสอบความสามารถในการใช้ทักษะการอ่าน

ทักษะการอ่านข้ามคำ

เรื่อง ประเพณีสงกรานต์

ทักษะการอ่านเฉพาะจุด

เรื่อง ไข่มุก

ทักษะการอ่านสืบเสาะใจความ

เรื่อง ช้างตายทั้งตัวเอาใบไม้ปิด

ทักษะการอ่านพินิจวิเคราะห์

เรื่อง วิตามินกับสุขภาพ

ประเพณีสงกรานต์

ในเดือนเมษายน มีเทศกาลที่สำคัญซึ่งเพื่อนรู้จักดี คือ สงกรานต์ เป็นการขึ้นปีใหม่ของไทยแต่เดิม วันสงกรานต์นั้นเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๓ ถึง ๑๕ เมษายน วันที่ ๑๓ เป็นวันที่พระอาทิตย์ย่างขึ้นสู่ราศีเมษ เรียกว่า วันมหาสงกรานต์ วันถัดไปเรียกว่า วันเนา และวันที่ ๑๕ เมษายน เรียกว่า วันพระยาวัน เป็นวันเฉลิมฉลองขึ้นจุลศักราชใหม่

ไทยเรามีประเพณีทำบุญ และการรื่นเริงในเทศกาลสงกรานต์ ที่อยู่ในภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คุณเคยกับวงมโหรีสงกรานต์มากกว่าเพื่อนที่อยู่ในภาคอื่น

ในวันที่ ๑๓ เมษายน อันเป็นวันมหาสงกรานต์ มีกรมเทพมหานคร มีการอัญเชิญพระพุทธรูปศักดิ์จากพระ-

ที่นั่งพุทไธสวรรย์แห่ไปตามถนนหลายสาย และให้ประชาชนทั่วไปได้สรงน้ำพระพุทธรูปศักดิ์ด้วย ในวันนั้น มีการทำบุญ ตักบาตร ปล่อยนก ปล่อยปลา รดน้ำญาติผู้ใหญ่ และมีงานสนุกรื่นเริง

ต่าง ๆ รวมทั้งการเล่นพื้นบ้าน การเล่นสาดน้ำไม่ควรทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนแบบนั้นไม่ใช่ประเพณีที่ดีงามของคนไทย ตามจังหวัดต่าง ๆ ก็จัดงานตามประเพณีของตน แตกต่างกันไปแต่ละ

ท้องถิ่น แม้แต่จังหวัดเดียวกัน ในเขตเมืองกับเขตอำเภอนอกออกไปยังมีการฉลองสงกรานต์ไม่เหมือนกัน ในภาคเหนือ เช่นที่ตัวเมืองเชียงใหม่เขาก็มีงานสงกรานต์กันในวันที่ ๑๓ เมษายนเช่นกัน แต่ที่อำเภออื่น อาจมีประเพณีประจำท้องถิ่นต่างกันไป ในรายละเอียด

ชาวบ้านเริ่มเตรียมงานตั้งแต่วันที่ ๑๑-๑๒ แล้วละ เขาทำขนมกะละแม ข้าวเหนียวแดงกัน หลายแห่งมีการขนทรายเข้าวัด และก่อพระเจดีย์ทรายแล้วปักตุง (ธง) ลานวัดล้านนามักเป็นลานทราย ชาวบ้านเรียกวันที่ ๑๓ เมษายนว่า วันสังขารล่อง หมายถึงอายุของคนเราล่วงไปอีกปีหนึ่งแล้ว ในวันนั้นเขาจะทำความสะอาดบ้านเรือน และร่างกายตนเอง นำผ้าห่มที่นอนหมอนมุ้งออกตากแดด

วันรุ่งขึ้นคือวันเนา จะไม่ทำอะไรที่ไม่เป็นมงคล ระวังระวังการพูดจาไม่ตัดต้นไม้ ไม่เก็บผักหญ้า แม้แต่ดอกไม้ที่จะนำไปทำบุญที่วัดในวันถัดไป เขาก็จะเก็บเตรียมไว้ตั้งแต่วันสังขารล่อง ในวันเนามักจะทำแต่การเตรียมอาหาร บางอย่างสำหรับไปวัด หรือไปขนทรายเข้าวัด

ถึงวันที่ ๑๕ เมษายน วันพระยาก็ไปทำบุญที่วัดแต่เช้า - เสร็จน้ำพระปล่อยนบก ปล่อยปลา มีการรื่นเริงแล้ว อาจจะมีการแห่ไม้ค้ำไปรอบหมู่บ้าน หลังจากนั้นก็ช่วยกันนำไปทำดินไฟที่วัด ในวันนั้นยังพากันไปรดน้ำดำหัวญาติผู้ใหญ่ และผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือ

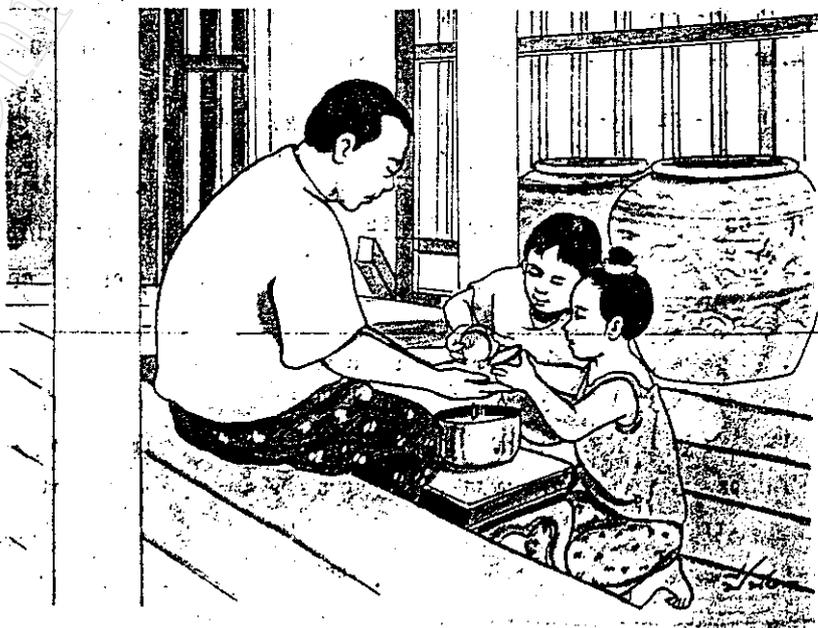
ขอให้ท่านให้พรเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข น้ำที่นำไปดำหัวผู้ใหญ่ จะใส่ส้มป่อย และดอกคำฝอย นอกจากนั้นยังรดน้ำกันเองระหว่างเพื่อนฝูง ตามประเพณีนั้น เขาจะกล่าวคำขอโทษ และเอ่ยขอรดน้ำเพื่อนเสียก่อน แล้วจึงค่อยเทน้ำลงไป ที่หัวไหล่

ที่จริงแล้ว งานสงกรานต์ไม่ได้เสร็จสิ้นเพียงแค่วันที่ ๑๕ เมษายน วันต่อมาก็ยังมีการไปรดน้ำดำหัวท่าน

ผู้ใหญ่ที่อยู่ต่างอำเภอกันต่อไปอีก และมีการบั้งสุกอลัฐิบรรพบุรุษ โดยมากจะต้อนัดแนะล่วงหน้า เพื่อญาติพี่น้องต่างเมืองมาร่วมพิธีพร้อมกันได้

ไม่ว่าบ้านเมืองจะเปลี่ยนไปอย่างไรตามยุคสมัย ถ้าเพื่อนช่วยกันรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีเก่าแก่ไว้ วัฒนธรรมอันดีงามก็ยังคงอยู่

“พีแวนี”

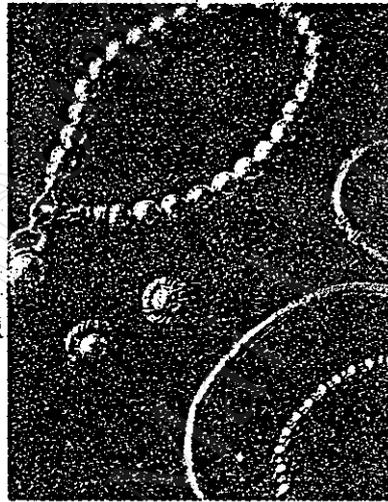

ไข่มุก

ไข่มุกเป็นเครื่องประดับที่สง่างาม เดียวกับเพชร เพียงแต่ว่ามีที่มาต่างกัน เพชรเกิดจากแร่ธาตุรวมตัวเป็นผลึกอยู่ในดิน ส่วนไข่มุกก็เกิดอย่างมหัศจรรย์มาก คือเกิดในหอยมุก ซึ่งเป็นสิ่งมีชีวิต

ภายในตัวหอยมุกจะมีน้ำเมือกเป็นนิวเคลียสอยู่ในเปลือกหอย เมื่อมีสิ่งแปลกปลอมเล็ดลอดเข้าไป อาจเป็นเม็ดทราย หรือพวกสัตว์น้ำขนาดเล็ก น้ำเมือกนี้จะก่อปฏิกิริยา สร้างสารแคลเซียมคาร์บอเนต ผสมกับโปรตีนที่มีอยู่ เคลือบเจ้าสิ่งแปลกปลอมเหล่านั้นไว้เป็นชั้น ๆ มีจำนวนถึงพันชั้น แต่ละชั้นหนาประมาณ ๑ ใน ๒,๐๐๐ มิลลิเมตร เป็นผลึกรูปทรงต่าง ๆ เช่น รูปกลมรี รูปผลึกบิดเบี้ยว รูปแปด และรูปเมล็ดพืชกว่าจะตกผลึกเป็นรูปทรงได้ ก็ใช้ระยะเวลาหลายปี

ไข่มุกที่เกิดขึ้นนี้มีสีต่าง ๆ กัน เช่น สีชมพู เป็นสีที่นิยมมาก มีคุณภาพสูง หายาก ราคาจึงแพง รองลงมาคือสีขาว สีเทา สีทอง สีเขียวอมทอง และสีดำ ลักษณะไข่มุกไม่แข็งเท่าเพชร ผิวมันเป็นเงา เนื้อขรุขระ

เครื่องประดับจากมุก

หอยมุกที่ค้นพบไข่มุกมีมากในทวีปเอเชีย โดยเฉพาะแถบอ่าวเปอร์เซีย เนื่องจากไข่มุกหายากกว่าที่หอยมุกจะผลิตไข่มุกออกมาที่กินเวลานาน จึงมีผู้ค้นพบวิธีการกำเนิดไข่มุกในตัวหอยขึ้น ชนชาติแรกที่ค้นพบคือจีน ราวศตวรรษที่ ๑๓ ต่อมาในปีค.ศ. ๑๘๕๐ หรือพ.ศ. ๒๔๓๓ ญี่ปุ่นก็เป็นชาติที่ประสบความสำเร็จในการผลิตมุกเลี้ยงนี้ ไข่มุกที่ได้มีจำนวนมาก มีขนาดเล็กกว่ามุกตามธรรมชาติ แต่ก็เป็นที่นิยม กล่าวกันว่าญี่ปุ่นวางแผนกรรมวิธีผลิตมุกเลี้ยงดัง

กล่าวมา ต่อมาชนชาติอื่น ๆ พยายามศึกษา สืบเสาะจนสามารถผลิตมุกขึ้นมาได้เช่นกัน ในเมืองไทยก็มีหลายราย เช่น บริษัทนาคาไข่มุกที่เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี ในปีพ.ศ. ๒๕๓๐ ได้พบมุกขนาด ๔๐ มิลลิเมตรในฟาร์มเลี้ยงซึ่งถือว่าเป็นไข่มุกที่ใหญ่ที่สุดในโลก

การนำหอยมุกมาเลี้ยงเพื่อให้ได้มุกนี้ เรียกว่ามุกเลี้ยง คือใช้วิธีการนำนิวเคลียสพลาสติกใส่เข้าไปในตัวหอย เพื่อให้หอยใช้น้ำมุกเคลือบนิวเคลียสจนเป็นผลึก อาจเป็นรูปกลม หรือครึ่งวงกลม (ซึ่งเรียกว่ามุกซึก) ตามแต่ความต้องการของผู้ผลิต วิธีการนี้ต้องใช้ความชำนาญและการลงทุนสูง มุกที่ได้ก็จะนำมาตัดคุณภาพ นำไปทำเป็นเครื่องประดับ เช่น สร้อย ห่วงแหวน ต่างหู เข็มกลัด ฯลฯ

ปัจจุบันมีผู้ผลิตมุกเทียมออกจำหน่าย การจะรู้ว่าเป็นมุกเทียมหรือมุกแท้ นั้น ให้ใช้เส้นสัณผัส ถ้าเป็นมุกแท้ จะรู้สึกว่ามีมุกขรุขระ ส่วนมุกเทียมจะลื่น เนื้อด้าน

ข้างตายทั้งตัวเอา ใบบัวปิด

“โครม”

“ถ้าคุณปู่มาเห็นต้องแย่นะ เลย”

เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นตอนเช้าวันเสาร์ คุณปู่ คุณพ่อ คุณแม่ ออกไปทำธุระทิ้ง เบิ้ลอยู่กับพี่เลี้ยงตามลำพัง เบิ้ลเป็นเด็กผู้หญิงตัวเล็กที่ชอบเล่นชุกชอนอยู่เสมอ แต่การเล่นชุกชอนครั้งนี้ เบิ้ลได้ทำของชิ้นสำคัญของคุณปู่เสียหายมันก็คือ แก้อีตัวโปรดของคุณปู่ คุณปู่ชอบนั่งแก้อีตัวนี้เสมอและเคยบอกเบิ้ลว่า “ปู่รักมันมาก อยากให้มันอยู่กับปู่ นาน ๆ แน่ละ คุณปู่จะต้องโกรธเบิ้ลแน่ ๆ เลย เบิ้ลจะทำอย่างไรดีล่ะ”

ตอนนี้เบิ้ลทำอะไรไม่ถูกต้องแต่ยื่นงมมองแก้อีที่เบิ้ลวิ่งไล่เจ้าปู่แล้วเสียหลักชน แก้อีของคุณปู่ล้มลงขาของมันหักเสียแล้ว จะทำอย่างไรดีนะ เบิ้ลคิด แล้วในที่สุดความคิดของเบิ้ลก็แล่นมาทันที แผนการของเบิ้ลเริ่มขึ้นแล้ว

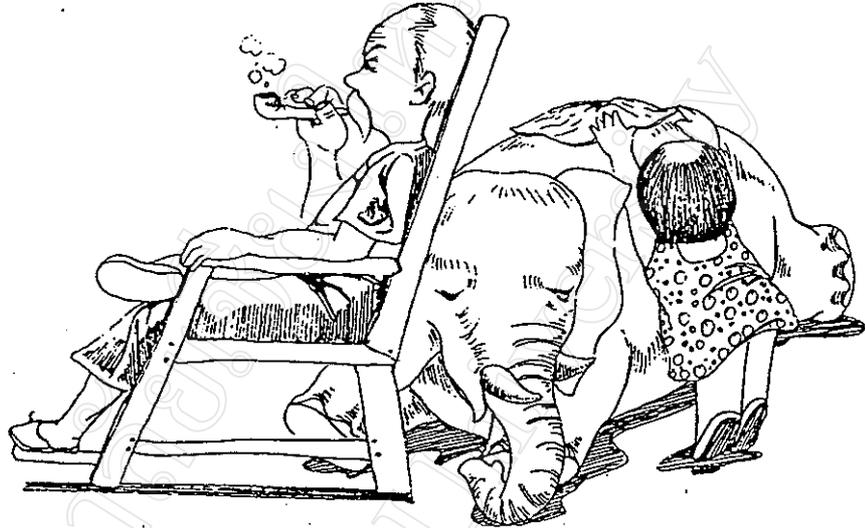
เบิ้ลได้นำเอาขาแก้อีที่หักมาต่อกับขาเดิมของแก้อี มันต่อกันได้พอดีเลย ความคิดของเบิ้ลไปได้สวย เบิ้ลวิ่งไปหยิบกาวขวดที่คิดว่าติดได้แน่นที่สุด แล้วเริ่มนำกาวมา ทาบริเวณรอยต่อของแก้อีกับขาที่หักแล้วลงมือต่อขาแก้อี

มันช่างพอดีจริงๆ รอยต่อติดแน่นพอดีเลย

แต่ร่องรอยของการหักก็ยังปรากฏขึ้น เบิ้ลวิ่งไปเอาสีน้ำมันมาทาบริเวณรอยต่อของแก้อี แผนการของเบิ้ลครั้งนี้ เบิ้ลคิดว่าคุณปู่ไม่รู้ อนิจจาเบิ้ลลืมอะไรอย่างหนึ่งแล้ว ใช่แล้วเบิ้ล ลืมนึกถึงความแข็งแรงของแก้อีตัวนั้น

พอถึงตอนเย็น คุณพ่อ คุณแม่ และคุณปู่กลับบ้าน คุณปู่ยังไม่ทันนั่งแก้อีแต่ คนที่นั่งกลับเป็นคุณพ่อ “โครม” แก้อีหักที่รอยเดิม แต่คุณพ่อคิดว่าคุณพ่อชกหัวมาก เสียแล้ว แก้อีทาน้ำหนักไม่ไหว แต่เมื่อคุณพ่อก้มลงมองขาแก้อีที่หักก็พบรอยกาวและ สีน้ำมันที่เบิ้ลทาไว้

โธ่เอ๊ย ข้างตายทั้งตัวเอาใบบัวปิด

คุณพ่อรู้ทันทีว่าเป็นฝีมือของลูกสาวตัวแสบนี่เอง แต่ไม่ว่าคุณพ่อจะคาดคั้น
อย่างไรก็ตามเป็ลก็ยังปากแข็งไม่ยอมรับผิด

คืนนั้นเป็ลฝันร้าย เป็ลเห็นเก้าอี้ตัวใหญ่ ใหญ่พอๆ กับช้าง เป็ลวิ่งหนีสุดชีวิต
แต่มันก็ตามไม่หยุด ไม่ว่าเป็ลจะไปทางไหน

มันมีปากอยู่บนพนักพิง ตามันโตเท่าไข่ทำน มันบอกเป็ลว่าทำไมไม่รับความจริง
ฉันทเจ็บมากนะ เจ้ารู้ไหมว่าเจ้าทำผิด เจ้าควรรับผิด

เป็ลขอโทษแก้อีและสัญญากับมันว่า เป็ลจะไม่ทำของเสียหายอีกแล้ว เป็ลจะ
ยอมรับผิดในสิ่งที่เป็ลได้ทำไป

เช้าวันรุ่งขึ้น เป็ลไปสารภาพความจริงและขอโทษคุณปู่ คุณปู่ไม่ว่าอะไรสักคำ
แต่กลับชมเป็ลว่ากล้าหาญ ยอมรับผิด คุณพ่อก็ชมเป็ลด้วย

หลังจากสารภาพผิดแล้ว เป็ลสบายใจมากเลย และเตือนตัวเองว่า ต่อไปต้อง
ระวังไม่ทำของเสียหายอีกและจะไม่ปิดบังความผิดของตัวเองอีกต่อไป เพราะคงปิด
ไม่มีศพรอกใช้ใหม่คะเพื่อนๆ

=== สุภภาพ ===

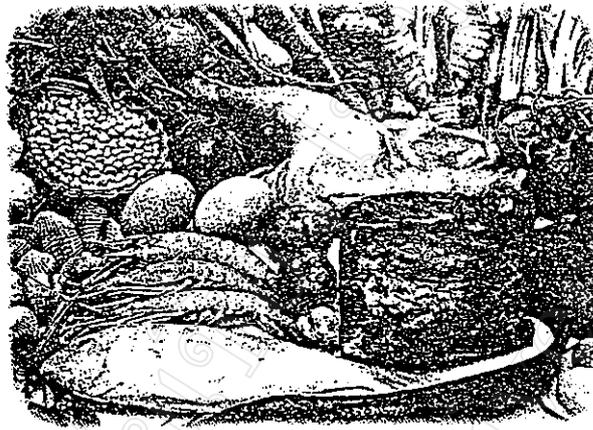
“ วิตามิน ”

เป็นคำที่คุ้นหูกันมานาน หลายคนนิยมซื้อหามารับประทานเอง โดยเข้าใจกันว่าการรับประทานวิตามินสำเร็จรูปเป็นประจำจะทำให้ร่างกายมีสุขภาพแข็งแรง ผู้ที่มีร่างกาย

อ่อนเพลีย ชูบผอม ก็หวังว่าเมื่อได้รับวิตามินเหล่านี้แล้วจะทำให้ร่างกายมีกำลังและอ้วนขึ้น ทั้งหมดนี้ล้วนแต่เป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง เพราะวิตามินไม่ใช่ยาบำรุงกำลัง และไม่ใช้สารที่ให้พลังงาน ดังนั้นนอกจากเป็นการจ่ายเงินที่ไม่คุ้มค่าแล้วยังอาจทำให้เกิดโทษต่อร่างกายจากการได้รับวิตามินมากเกินไปอีกด้วย ดังนั้นเราจึงควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิตามินให้มากขึ้นเพื่อจะได้นำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

สำคัญแต่ไหน

วิตามินเป็นสารประกอบอินทรีย์ (Organic compound) ที่จำเป็นต่อกระบวนการต่างๆ ในร่างกายให้ดำเนินไปตามปกติ ทั้งนี้เกี่ยวข้องกับกระบวนการเผาผลาญอาหารเพื่อให้ได้พลังงานในการดำรงชีวิต และมีส่วนในการเสริมสร้างและซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอของร่างกาย หากขาดวิตามินชนิดใดชนิดหนึ่งไปการทำงานของร่างกายจะมีความบกพร่อง

วิตามินกับสุขภาพ

แต่ความผิดพลาดนี้ จะไม่ปรากฏให้เห็นในช่วงระยะเวลาสั้นๆ แต่ถ้าร่างกายขาดวิตามินติดต่อกันเป็นเวลานานจะแสดงอาการของโรคอันเนื่องมาจากการขาดวิตามินได้ ซึ่งเราสามารถแบ่งวิตามินออกได้เป็น 2 ชนิดด้วยกันตามคุณสมบัติของการละลายคือ ประเภทที่ละลายในน้ำมันได้แก่ วิตามินเอ ดี อีและเค ส่วนอีกประเภทที่ละลายในน้ำได้แก่ วิตามินซีและกลุ่มของวิตามินบี ซึ่งประกอบด้วย บี-1 บี-2 บี-6 บี-12 ไนอาซิน โปแตสเซียม กรดแพนโทธิก และกรดโฟลิก

วิตามินแต่ละชนิดมีหน้าที่เฉพาะแตกต่างกันออกไป ไม่สามารถทำหน้าที่ทดแทนกันได้ เช่น วิตามินเอ ช่วยบำรุงสายตา วิตามินดี ช่วยในการดูดซึมแคลเซียมและฟอสฟอรัส เพื่อนำไปเสริมสร้างกระดูกและฟัน วิตามินเค ช่วยในการแข็งตัวของเลือดเวลาที่เกิดบาดแผล กลุ่มของวิตามินบี หรือที่รู้จักกันดีในชื่อ วิตามินบีคอมเพล็กซ์นั้น

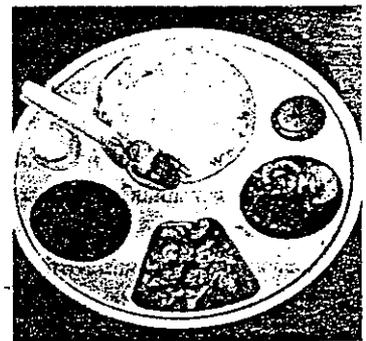
=== “เกสีย” ===

ช่วยในการเจริญเติบโต ซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอ และยังจะช่วยให้การทำงานของเอนไซม์บางชนิดเป็นต้น ร่างกายของคนเรานี้ต้องการวิตามินต่างๆ ในปริมาณเล็กน้อย เป็นมิลลิกรัมเท่านั้น

แต่เนื่องจากร่างกายไม่สามารถสังเคราะห์วิตามินบางชนิดได้เองหรือบางชนิดสร้างได้แต่ก็ไม่เพียงพอต่อความต้องการจึงจำเป็นต้องรับประทานเข้าไปเพื่อให้ได้รับวิตามินครบทุกชนิดและในปริมาณที่เพียงพอ

ได้มาจากไหน

แหล่งของวิตามินที่ร่างกายจะได้รับก็คืออาหารที่เรารับประทานนั่นเอง อาหารประเภทข้าว ถั่ว เนื้อสัตว์ เครื่องในสัตว์ น้ำมันพืช นม เนย ไข่ ผัก และผลไม้ ล้วนแต่เป็นแหล่งของวิตามินทั้งสิ้น แต่จะมีชนิดใดมากน้อยเท่าไรก็ขึ้นอยู่กับชนิดของอาหารนั้นๆ

ตารางแสดงแหล่งของวิตามินแต่ละชนิด	
วิตามินเอ	ตับ ผักใบเขียว (ผักใบสีเข้ม) เนย ไข่และนม
วิตามินดี	นม เนย ไข่และตับ
วิตามินอี	น้ำมันพืช ข้าว ถั่วและเนื้อสัตว์
วิตามินเค	ผักใบเขียว ตับ ไข่ นมและถั่ว
วิตามินซี	ผัก และผลไม้สด
วิตามินบี-1	ข้าว ถั่ว น้ำมันพืชและยีสต์
กลุ่มวิตามินบี ที่นอกเหนือจาก บี-1 บี-12	ตับ ไข่ นม ถั่ว ข้าวและยีสต์
วิตามินบี-12	เนื้อสัตว์ ไข่ นมและตับ

จากตารางจะเห็นได้ว่า นม และไข่ มีวิตามินอยู่หลายชนิด แต่ก็ มีไม่ครบทุกชนิดดังที่กล่าวตั้งแต่ต้น แล้วว่า วิตามินแต่ละชนิดมีหน้าที่ แตกต่างกันไปไม่สามารถทดแทนกันได้ ดังนั้น เราจึงควรรับประทานอาหารให้ครบทุกประเภทในสัดส่วนและปริมาณที่พอเหมาะ แล้วกระบวนการต่าง ๆ ของร่างกายก็จะดำเนินไปอย่างเหมาะสม สุขภาพของเราจะดีดังที่เราหวัง

สำคัญจริง ๆ

ความต้องการวิตามินของคนเรานั้น มีความแตกต่างกันไปตามอายุและสภาพร่างกาย เด็ก ผู้ใหญ่ คนชรา โดยเฉพาะสตรีมีครรภ์และระหว่างให้นมบุตรจะมีความต้องการในปริมาณวิตามินสูงมากกว่าปกติ ดังนั้น หากคนเราขาดวิตามินชนิดหนึ่งชนิดใดก็จะมีผลกระทบต่อสุขภาพตามการขาดวิตามินชนิดนั้นๆ เช่น

ถ้าขาดวิตามินเอ ก็จะทำให้การมองเห็นไม่ชัดเจน ตาสู้แสงสว่างมากไม่ได้ ขาดวิตามินดี ทำให้เป็นโรคกระดูกอ่อนมีอาการชักกระดูกในเด็กปวดข้อ และกระดูกในผู้ใหญ่ และถ้าขาดวิตามินเค ก็จะมีอาการเลือดออกตามไรฟัน ซึ่งถ้าเป็นมากและเกิดอยู่เป็นประจำ ก็จะเป็นสาเหตุหนึ่งของโรคโลหิตจางได้ ที่ได้กล่าวมานี้เป็นเพียงบางส่วนเท่านั้น

ยังมีอีกหลายชนิดที่ไม่ได้กล่าวถึงการขาดวิตามินของคนเรานั้น

มีสาเหตุหลายอย่าง ซึ่งบางคนไม่น่าขาดก็ขาดคือ ผู้ที่อดอาหารเพื่อลดน้ำหนักทำให้รับประทานไม่ครบทุกประเภทและปริมาณไม่เพียงพอ แต่เดิมเหตุนี้จะพบเฉพาะในคนที่ยากจนเท่านั้น แต่เดี๋ยวนี้พบว่าทุกคนมีสิทธิ์ถ้าไม่ตระหนักถึงความสำคัญของวิตามิน ผู้ที่รับประทานอาหารมังสะวิรัติที่ไม่รวมไข่กับนมเข้าด้วยก็ขาดวิตามินได้ หรือในบางคนที่ระบบย่อยอาหารผิดปกติ ทำให้การดูดซึมวิตามินของร่างกายลดลงได้ ยังมีอาหารบางประเภทที่มีสารทำลายวิตามิน เช่น ในปลาว่าติบ ถ้าปลาคือปลาที่มีสารไฮดรอกซีควินอน ซึ่งเป็นเอนไซม์ที่ช่วยในการย่อยสลายวิตามินบี-1 ทำให้ร่างกายขาดวิตามินบี-1 ไป นอกจากนี้แล้ววิธีการปรุงอาหารก็มีความสำคัญในการคงคุณค่าของวิตามินไว้ ดังเช่น วิธีการหุงข้าวแบบไม่ขาวน้ำ เป็นต้น

เรื่องราวเกี่ยวกับวิตามินที่ได้กล่าวมานี้คงจะเสริมความเข้าใจในด้านนี้ และไม่ต้องตกเป็นเหยื่อของคำโฆษณา เพราะนอกจากจะเสียเงินโดยเปล่าประโยชน์แล้วยังไม่ต้องเพิ่มภาระให้กับไต ในการจะขับวิตามินส่วนเกิน แต่ทั้งนี้และทั้งนั้น หากท่านผู้อ่านต้องการได้วิตามินเสริมก็ควรจะไปปรึกษาแพทย์เพื่อขอคำปรึกษา แพทย์เท่านั้นจะรับที่จะวินิจฉัยว่าใครสมควรที่จะได้รับวิตามินชนิดใดเพิ่มเติมบ้าง แล้วคุณจะทำอย่างไรครับ?

กระดาษคำตอบความสามารถในการใช้ทักษะการอ่าน

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

ข้อ	ก	ข	ค	ง
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				

เฉลยแบบทดสอบความสามารถในการใช้ทักษะการอ่าน 4 วิธี

1. ค	11. ข
2. ค	12. ก
3. ข	13. ก
4. ก	14. ข
5. ค	15. ค
6. ก	16. ข
7. ค	17. ง
8. ข	18. ง
9. ค	19. ก
10. ค	20. ค

ภาคผนวก จ

แบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

สำหรับนักเรียนชาวเขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

แบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชาวเขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบชุดนี้เป็นแบบทดสอบปรนัยเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ
2. ใส่เครื่องหมายกากบาท(X)ในช่องตัวเลือกที่ถูกที่สุดเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อ
3. ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบให้นักเรียนขีดเส้นทับเครื่องหมายกากบาทดังรูป X
4. ให้ทำแบบทดสอบทุกข้อในกระดาษคำตอบ
5. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบ
6. กรอกข้อความหัวกระดาษคำตอบให้ครบถ้วนก่อนเริ่มทำแบบทดสอบ

ตัวอย่าง

(0) "พระเนตร" มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. ตา
- ข. แขน
- ค. จมูก
- ง. คีรีชะ

กระดาษคำตอบ

ข้อ	ก	ข	ค	ง
(0)	X		X	
(00)				

ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1

" แม่ตีเจ้าในบางครั้ง ลงโทษเจ้าในบางหน ก็เพราะเจ้าทำความผิด เกเรน้อง รังแกเพื่อน แต่แม่ไม่ได้ลงโทษเจ้าเพราะความเกลียดชัง แต่ลงโทษเพราะต้องการให้เจ้าเป็นคนดี "

1. ข้อความข้างต้น เปรียบได้กับสำนวนในข้อใด

- ก. วัวหายล้อมคอก
- ข. เลี้ยงลูกเลี้ยงลูกจระเข้
- ค. รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี
- ง. รักดีห้ามจั่ว รักชั่วห้ามเสา

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 2-4

แพะตัวหนึ่งถูกนายพรานไล่กระชั้น วิ่งไปทางป่าละเมาะ เลี้ยวหลบเข้าไปในพุ่มไม้ที่เคยอาศัยซ่อนตัวอยู่ พอเห็นพรานเดินเลยไปก็วิ่งไปไม่กิน เสียงกิ่งไม้หักทำให้นายพรานได้ยิน และย้อนกลับมาพบตัว ก็ฆ่าเสีย

ขณะจะตาย แพะพูดโดยได้สำนึกว่า " เราสมควรที่จะได้รับโทษแล้ว เพราะทำลายผู้คุ้มครองเราเอง "

2. "ไล่กระชั้น" มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. วิ่งอย่างช้า ๆ
- ข. วิ่งไปทางป่าละเมาะ
- ค. วิ่งตามมาติด ๆ
- ง. วิ่งไปคนละทิศทาง

3. เหตุใดนายพรานจึงตามตัวแพะพบ

- ก. แพะส่งเสียงดัง
- ข. แพะทำลายที่หลบซ่อน
- ค. แพะวิ่งหนีไม่ทัน
- ง. แพะหยุดกินใบไม้

4. " เราสมควรที่จะได้รับโทษแล้ว เพราะทำลายผู้คุ้มครองเราเอง " คำที่ขีดเส้นใต้หมายถึงข้อใด

- ก. พุ่มไม้
- ข. กิ่งไม้
- ค. ป่าละเมาะ
- ง. นายพราน

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 5-8

เมื่อเทียบกับพืชผักชนิดอื่นแล้ว แดงกวางจะเป็นพืชผักที่มีคุณค่าทางอาหารต่ำ ส่วนเนื้อไม้ปริมาณน้ำสูง ส่วนของเปลือกย่อยยาก แต่ในทางการแพทย์แผนโบราณจีนเชื่อว่า แดงกวางมีสรรพคุณแก้กระหาย ดับร้อน ขับปัสสาวะ ทำให้ผิวหนังแจ่มใสลดการเหี่ยวย่นของผิวหนัง

5. ข้อความนี้กล่าวถึงอะไร

- ก. ลักษณะสายพันธุ์ของแดงกวาง
- ข. วิธีการขยายพันธุ์ของแดงกวาง
- ค. สรรพคุณทางยาของแดงกวาง
- ง. การประกอบอาหารจากแดงกวาง

6. ส่วนใดของแดงกวางที่ย่อยยากที่สุด

- ก. เมล็ดแดงกวาง
- ข. เนื้อแดงกวาง
- ค. เปลือกแดงกวาง
- ง. ย่อยยากทุกส่วน

7. ชนิดที่นำแดงกวางมาใช้ทางการแพทย์คือข้อใด

- ก. จีน
- ข. ไทย
- ค. ญี่ปุ่น
- ง. อเมริกา

8. คุณสมบัติของแสงควาที่ถูกนำมาใช้ในด้านเสริมความงามคือข้อใด

- ก. ช่วยขับปัสสาวะ
- ข. ให้คุณค่าทางอาหารต่ำ
- ค. แก้กระหายและดับร้อน
- ง. ช่วยลดการเหี่ยวย่นของผิวหนัง

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 9-12

ลักรวณตกลมาเป็นท่าใหญ่	ท่วมนาไรพีซพันธุธัญญาหาร
ถนนองเจิงไปด้วยสายธาร	ฝูงสัตว์พล่านหนีน้ำระล่ำไป
สาเหตุจากตัดไม้ทำลายป่า	ไร้หลังคาที่จะซัรบรับน้ำไว้
ถ้ามีป่ารั้ปัญหาอุทกภัย	เราคนไทยควรหันมาปลูกป่าเอย

9. อุทกภัย มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. ภัยที่เกิดจากลม
- ข. ภัยที่เกิดจากน้ำ
- ค. ภัยที่เกิดจากไฟ
- ง. ภัยที่เกิดจากการขาดแคลนอาหาร

10. อุทกภัยเกิดจากสาเหตุในข้อใด

- ก. การตัดไม้ทำลายป่า
- ข. การล่าสัตว์ป่า
- ค. การทิ้งสารเคมีลงในแม่น้ำ
- ง. การพัดผ่านของลมมรสุม

11. เหตุใดป่าจึงป้องกันอุทกภัยได้

- ก. ป่าช่วยยึดดินไว้ป้องกันการกัดเซาะ
- ข. ป่าช่วยซับน้ำไว้ไม่ให้ไหลแรง
- ค. ป่าช่วยให้อากาศชุ่มชื้น
- ง. ป่าช่วยให้สัตว์ป่ามีแหล่งอาหาร

12. ลักวาทนี้ทำให้เห็นสภาพของสิ่งใด

- ก. พายุพัด
- ข. ไฟไหม้
- ค. น้ำท่วม
- ง. อาหารขาดแคลน

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 13-14

ไดโนเสาร์จัดเป็นสัตว์ที่มีขนาดใหญ่และแข็งแรงมาก เป็นที่เกรงกลัวของสัตว์อื่น ๆ แต่ได้มีการสันนิษฐานกันว่า เพราะดินฟ้าอากาศเปลี่ยนแปลงไปมาก อากาศหนาวจัดแม่น้ำแห้ง พืชและสัตว์ที่เคยเป็นอาหารของไดโนเสาร์ต้องตายไป ทำให้ไดโนเสาร์หาอาหารลำบาก ประกอบกับเกิดภูเขาไฟระเบิด ปล่อยหินลาวาไหลออกมา ทำให้พืชและสัตว์รวมทั้งไดโนเสาร์ล้มตายลงเป็นจำนวนมาก ไดโนเสาร์ซึ่งมีตัวโตมากและต้องการอาหารจำนวนมากด้วย จึงไม่สามารถทนอยู่ได้ จึงล้มตายและสูญพันธุ์ไปในที่สุด

13. เหตุใดไดโนเสาร์จึงล้มตายและสูญพันธุ์

- ก. เกิดไฟไหม้ป่า
- ข. เกิดแผ่นดินไหวรุนแรง
- ค. เกิดโรคระบาด
- ง. อาหารลดปริมาณ

14. คำว่า " สันนิษฐาน " น่าจะมีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. การคาดเดา
- ข. ความเชื่อถือ
- ค. ความเป็นจริง
- ง. ความแน่นอน

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 15- 17

ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว

(สร้อย) ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว บ้านเมืองของเราแสนอุดมสมบูรณ์ บ้านเมืองราบคาบด้วย
อาณาภาพ่อขุน งามค้ำแห่งค้ำจุน ให้ชาติไทยไพศาล

สร้างทำนาไร่ ทั่วแคว้นแดนไทย เราไทย เราหวาน หมากม่วงหมากขาม หมาก
พร้าวหมากกลาง พืชผลต่าง ๆ ล้วนงามตระการ

(สร้อย)

สร้างบ้านแปลงเมือง ให้เกียรติไทยลือเลื่อง ไปทั่วทุกถิ่นฐาน จูงวัวไปค้า ชี่นำไปขาย
ปวงราษฎร์ทั้งหลายได้อยู่เป็นสุขสำราญ

(สร้อย)

15. จากเนื้อเพลง เหตุการณ์น่าจะเกิดขึ้นในสมัยใด

- ก. กรุงสุโขทัย
- ข. กรุงศรีอยุธยา
- ค. กรุงธนบุรี
- ง. กรุงรัตนโกสินทร์

16. กิจกรรมในข้อใดที่ไม่ได้กล่าวถึงในเนื้อเพลง

- ก. ทำการค้า
- ข. เลี้ยงปลา
- ค. ปลูกข้าว
- ง. ทำสวนผลไม้

17. "หมากม่วงหมากขาม หมากพร้าวหมากกลาง " ข้อความนี้มีผลไม้อยู่กี่ชนิด

- ก. 2 ชนิด
- ข. 3 ชนิด
- ค. 4 ชนิด
- ง. 5 ชนิด

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 18-19

เพื่อนบางคนหัวเราะเมื่อมีคนถามว่า เคยวิ่งเวียนบังไหม แล้วยังพูดต่อว่า ถามอะไรก็ไม่รู้ นั่นเป็นเรื่องของคนแก่ต่างหาก เด็ก ๆ เขาไม่เป็นกันหรอก ความจริงอาการวิ่งเวียนเกิดขึ้นได้กับคนทุกวัย เมื่อมีอาการวิ่งเวียนจะรู้สึกว้าวุ่นต่าง ๆ รอบตัวหมุนไปหมด ใจหวิว บางทีรู้สึกเหมือนตัวกำลังหล่นจากที่สูง อาการวิ่งเวียนจะทำให้มีเหงื่อ โซเซ และล้มลง มักจะเป็นอาการที่มาก่อนหน้ามีดเป็นลม

อาการวิ่งเวียนอาจเกิดจากเลือดไหลเข้าสมองมากหรือน้อยเกินไป อาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงความดันของของเหลวภายในหูชั้นใน บางคนรู้สึกวิ่งเวียนเวลาหมุนตัวอย่างรวดเร็วแล้วหยุดฉับพลัน เพราะของเหลวภายในหูชั้นในซึ่งควบคุมการทรงตัวยังไม่หยุดตามในทันที เลยดูอะไรหมุนไปหมด บางคนมองลงไปจากที่สูงก็วิ่งเวียนเสียแล้ว

18. เมื่อมีอาการวิ่งเวียนแล้วมักปรากฏอาการใดตามมา

- ก. อาเจียน
- ข. ปวดท้อง
- ค. เป็นไข้
- ง. หน้ามืดเป็นลม

19. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุของการเกิดอาการวิ่งเวียน

- ก. ตกจากที่สูง
- ข. การหมุนตัวเร็วเกินไป
- ค. เลือดไหลเข้าสมองมากหรือน้อยเกินไป
- ง. การเปลี่ยนแปลงของความดันของของเหลวภายในหูชั้นใน

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 20-22

โลกเราที่แท้คือ โรงละคร
ไม่ต้องสอน แสดงถูก ทุกวิถี
ออกโรงกัน จริงจัง ทั้งตาปี
ตามท่วงที อวิชา จะลากคอ
โลกนี้คือ กรงไก่ เขาใส่ไว้
จะนำไป แล่เนื้อ ไม่เหลือหลอ
จิกกันเอง ในกรง ได้ลงคอ
เฝ้าตั้งข้อ รมกันฉัน นึกกลัว เอย

20. จากบทกลอนผู้เขียนเปรียบโลกกับสิ่งใด

- ก. โรงเรียน , โรงละคร
- ข. โรงละคร , โรงพยาบาล
- ค. โรงละคร , กรงไก่
- ง. ห้องขัง , กรงสัตว์

21. "จิกกันเองในกรงได้ลงคอ เฝ้าตั้งข้อรมกันฉันนึกกลัว" จากกลอนข้างต้น แสดงว่าสังคมเป็นอย่างไร

- ก. เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
- ข. ช่วยเหลือเจือจุน
- ค. รักใคร่ปรองดอง
- ง. แก่งแย่งชิงดี

22. บทกลอนข้างต้นผู้เขียนมีจุดประสงค์อย่างไร

- ก. อบรมสั่งสอน
- ข. ว่ากล่าวตักเตือน
- ค. สนับสนุน
- ง. ประชดประชัน

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 23-25

พืชผักเป็นอาหารที่มีสีต่าง ๆ นำรับประทานและเมื่อร่างกายรับเข้าไปแล้ว ยังให้วิตามินและแร่ธาตุต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ร่างกายแข็งแรง และช่วยให้อวัยวะต่าง ๆ ทำงานได้ดีและเป็นปกติ นอกจากนี้พืชผักยังให้กากอาหารหรือเส้นใยที่มีประโยชน์เพราะกากอาหารจะถูกขับถ่ายออกมาในอุจจาระ ทำให้ระบบการขับถ่ายเป็นไปอย่างปกติ เมื่อคนเรากินอาหารเข้าไปแล้วไม่มีการขับถ่ายหรือขับถ่ายลำบากก็จะเกิดความอึดอัด ไม่เป็นสุข ถ้าเป็นรุนแรงจะมีอาการท้องผูก อาจนำไปสู่การเกิดโรคริดสีดวงทวาร และโรคอักเสบของผนังลำไส้ใหญ่ได้

23. พืชผักให้สารอาหารประเภทใด

- ก. ไขมัน
- ข. โปรตีน
- ค. คาร์โบไฮเดรต
- ง. วิตามินและแร่ธาตุ

24. พืชผักมีความจำเป็นต่อร่างกายมากที่สุดในเรื่องใด

- ก. ให้พลังงาน
- ข. ช่วยซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอ
- ค. ช่วยให้การขับถ่ายเป็นปกติ
- ง. เสริมสร้างความแข็งแรงของร่างกาย

25. โรคที่เกิดจากการขับถ่ายไม่ปกติคือข้อใด

- ก. โรคกระเพาะ
- ข. โรคโลหิตจาง
- ค. โรคมะเร็งปอด
- ง. โรคริดสีดวงทวาร

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 26-28

งูเป็นสัตว์เลื้อยคลานลำตัวเรียวยาวมีเกล็ด งูใช้เกล็ดในการเคลื่อนไหว โดยลำตัวจะขดเป็นช่วง ๆ เกล็ดดันพื้นดินและงูจะบิดตัวไปมา ด้วยวิธีนี้จึงสามารถเคลื่อนที่ไปข้างหน้าได้ งูส่วนใหญ่จะกินสัตว์บางชนิดเป็นอาหารเช่น นก หนู ตั๊กแตน เป็นต้น การล่าเหยื่อของงู มันจะใช้วิธีกัดหรือรัดเหยื่อให้อ่อนแรง และตายในที่สุด งูจะกลืนเข้าไปทั้งตัวโดยไม่ต้องเคี้ยว ศัตรูของงูคือนกอินทรี เหยี่ยว นกเค้าแมว และพังพอน

26. ข้อความข้างต้นควรตั้งชื่อเรื่องว่าอย่างไร

- ก. ศัตรูของงู
- ข. การล่าเหยื่อของงู
- ค. วงจรชีวิตของงู
- ง. การดำรงชีวิตของงู

27. งูใช้อะไรช่วยในการเคลื่อนไหว

- ก. หัว
- ข. หาง
- ค. กระดูก
- ง. เกล็ด

28. การล่าเหยื่อของงูมีลักษณะอย่างไร

- ก. ใช้หางฟาด
- ข. คาบเหยื่อแล้วทุบ
- ค. กัดแล้วฟันพิษ
- ง. กัดหรือรัดเหยื่อให้อ่อนแรง

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 29-30

ลักขณาเป็นนักเรียนเพียรศึกษา

หาวิชาไว้แต่น้อยค่อยฝึกฝน

เมื่อเติบโตใหญ่ใช้วิชาหาเลี้ยงตน

เพื่อเป็นคนทำดีศรีชาติไทย

กิริยามารยาทต้องฝึกหัด

ปฏิบัติกิจที่ควรล้วนสวดไส

ทั้งพละกำลังดีมีวินัย

ส่งเสริมให้น่านิยมชมชื่นเอย

29. จากข้อความข้างต้นผู้เขียนเขียนเพื่อจุดประสงค์ในข้อใด

ก. เพื่อสั่งสอน

ข. เพื่อว่ากล่าวตักเตือน

ค. เพื่อยกย่องชมเชย

ง. เพื่อประกาศ

30. ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องใด

ก. การประกอบอาชีพ

ข. การออกกำลังกาย

ค. หน้าที่ของนักเรียน

ง. การรักษา กิริยามารยาท

กระดาษคำตอบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				

ข้อ	ก	ข	ค	ง
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				

เฉลยแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชาวเขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1. ค	16. ข
2. ค	17. ค
3. ข	18. ง
4. ก	19. ก
5. ค	20. ค
6. ค	21. ง
7. ก	22. ก
8. ง	23. ง
9. ข	24. ค
10. ก	25. ง
11. ข	26. ง
12. ค	27. ง
13. ง	28. ง
14. ก	29. ก
15. ก	30. ค

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก จ

แบบบันทึกการอ่าน

☹ แบบบันทึกการอ่าน ❄

เรื่อง.....หน้า.....

 กลุ่มที่.....

ชื่อกลุ่ม.....

รายชื่อสมาชิก

1.....	ตำแหน่ง.....
2.....	ตำแหน่ง.....
3.....	ตำแหน่ง.....
4.....	ตำแหน่ง.....
5.....	ตำแหน่ง.....

1. เป้าหมายของการอ่าน (อ่านเพื่ออะไร)

.....

.....

.....

2. นักเรียนเลือกใช้ทักษะการอ่านอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () อ่านข้ามคำ
- () อ่านเฉพาะจุด
- () อ่านสืบเสาะใจความ
- () อ่านพินิจพิเคราะห์

3. คำใหม่ในบทเรียน ที่มาของความหมายได้มาอย่างไร

- ก. เดาคความหมายจากบริบทรอบข้าง
- ข. เดาคความหมายจากประสบการณ์เดิม
- ค. เดาคความหมายจากรูปภาพหรือสัญลักษณ์ประกอบเรื่อง
- ง. ค้นคว้าจากพจนานุกรม

1..... หมายถึง.....
 ได้มาจาก.....

2..... หมายถึง.....
 ได้มาจาก.....

3..... หมายถึง.....
 ได้มาจาก.....

4..... หมายถึง.....
 ได้มาจาก.....

5..... หมายถึง.....
 ได้มาจาก.....

6..... หมายถึง.....
 ได้มาจาก.....

7..... หมายถึง.....
 ได้มาจาก.....

8..... หมายถึง.....
 ได้มาจาก.....

9..... หมายถึง.....
 ได้มาจาก.....

10..... หมายถึง.....
 ได้มาจาก.....

4. อ่านแล้วได้ข้อมูลอะไรบ้าง

.....

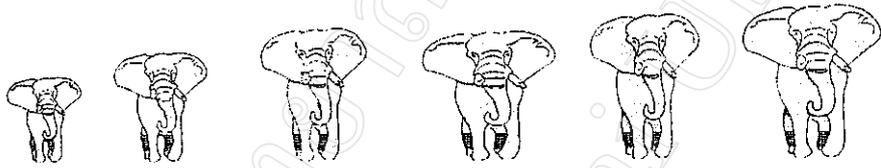
.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นายไพโรจน์ เสรีวงศ์ 3922371
วัน เดือน ปีเกิด	4 สิงหาคม พ.ศ. 2514
ที่อยู่ปัจจุบัน	381 หมู่ที่ 3 บ้านท่านาง ตำบลล้อมแรด อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง 52160 (054) 326426
ประวัติการศึกษา	
2536	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ประวัติการทำงาน	
2536	ครูสอนโรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ วัดศรีโสดา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2537 - ปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนบ้านแม่สะปั้งใต้ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน